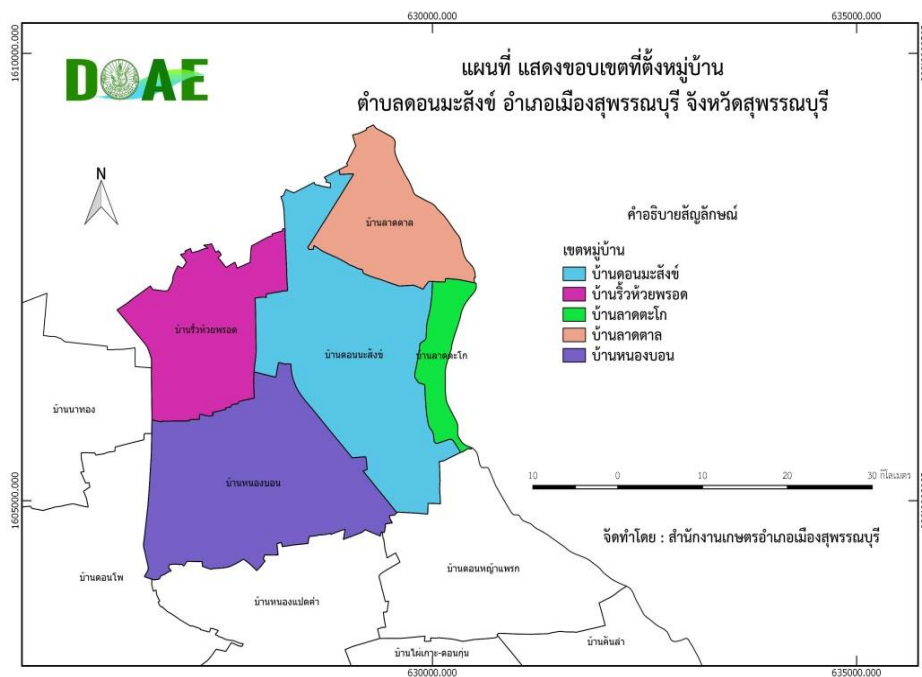

แผนพัฒนาการเกษตรระดับตำบล

ศูนย์บริการและถ่ายทอดเทคโนโลยีการเกษตรตำบลดอนมะสังข์

อำเภอเมืองสุพรรณบุรี
สำนักงานเกษตรจังหวัดสุพรรณบุรี
กรมส่งเสริมการเกษตร
พ.ศ. ๒๕๖๑ – ๒๕๖๕
ฉบับทบทวน ปี พ.ศ. ๒๕๖๓

คำนำ

แผนพัฒนาการเกษตรระดับตำบล จัดทำขึ้นเพื่อให้รับทราบปัญหาและความต้องการของชุมชน โดยให้ชุมชนมีส่วนร่วมในการวางแผนพัฒนาตำบลร่วมกับองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นเพื่อกำหนดทิศทางการพัฒนาการเกษตร ที่เกิดจากความต้องการของชุมชน โดยมีการจัดทำให้ ครอบคลุมตามประเด็นยุทธศาสตร์และกลยุทธ์ทุกด้าน เพื่อจัดทำเป็นแผนพัฒนาการเกษตร ปี ๒๕๖๑-๒๕๖๕ บรรจุไว้ในแผนพัฒนาขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น เพื่อเป็นแนวทางในการพัฒนาการเกษตร อย่างยั่งยืนต่อไป

แผนพัฒนาการเกษตรระดับตำบลฉบับนี้สำเร็จลุล่วงได้ ต้องขอขอบคุณองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น คณะกรรมการศูนย์บริการและถ่ายทอดเทคโนโลยีการเกษตรประจำตำบล หน่วยงานราชการต่างๆ และผู้นำท้องถิ่นทุกคนที่มีส่วนร่วมในการจัดทำ และหวังเป็นอย่างยิ่งว่าเอกสารฉบับนี้จะเป็นประโยชน์แก่บุคคลที่เกี่ยวข้องกับท้องถิ่น และผู้สนใจต่อไป

นางอรอนงค์ สว่างศรี

นักวิชาการส่งเสริมการเกษตรชำนาญการ

ศูนย์บริการและถ่ายทอดเทคโนโลยีการเกษตรประจำตำบลดอนมะสังข์

สารบัญ

	หน้า
คำนำ	ก
สารบัญ	ข
สารบัญภาพ	ค
สารบัญตาราง	ง
บทที่ ๑ ข้อมูลสภาพทั่วไป	๑
๑.๑ ที่ตั้ง อาณาเขต ขอบเขตการปกครอง	๑
๑.๒ ลักษณะภูมิประเทศ (Topographic)	๒
๑.๓ สภาพภูมิอากาศ	๖
๑.๔ เส้นทางคมนาคม	๙
๑.๕ แหล่งน้ำและระบบชลประทาน	๑๐
๑.๖ สภาพเศรษฐกิจและสังคม	๑๑
๑.๗ การใช้ประโยชน์ที่ดิน (Land Used)	๒๒
บทที่ ๒ การวิเคราะห์สถานการณ์การเกษตรของตำบล	๒๕
๒.๑ ข้อมูลประกอบการวิเคราะห์พื้นที่ของตำบล	๒๕
๒.๒ การจัดทำ TOWS Matrix	๔๙
บทที่ ๓ ทิศทาง/แนวทางการพัฒนาการเกษตรระดับตำบล	๕๑
๓.๑ พัฒนาการผลิตรายสินค้า (พืช ปศุสัตว์ ประมง)	๕๑
๓.๒ พัฒนาเกษตรกร/กลุ่ม/องค์กร	๕๑
๓.๓ พัฒนาพื้นที่ และทรัพยากรการเกษตร	๕๑
ภาคผนวก	๕๔
โครงการ	๕๕

สารบัญภาพ

ภาพ	หน้า
ภาพที่ ๑ แผนที่แสดงขอบเขตตำบลดอนมะสังข์ อำเภอเมืองสุพรรณบุรี จังหวัดสุพรรณบุรี	๑
ภาพที่ ๒ แสดงลักษณะดิน กลุ่มดิน ตำบลดอนมะสังข์	๓
ภาพที่ ๓ แสดงแผนที่ชุดดิน ตำบลดอนมะสังข์	๓
ภาพที่ ๔ แสดงแผนที่กลุ่มชุดดิน ตำบลดอนมะสังข์	๔
ภาพที่ ๕ แสดงเส้นทางคมนาคมสายหลัก สายรอง และเส้นทางเชื่อมต่อกับพื้นที่ใกล้เคียง	๑๐
ภาพที่ ๖ แสดงพื้นที่ส่งน้ำโครงการส่งน้ำและบำรุงรักษาโพธิ์พระยาตำบลดอนมะสังข์แยกตามหมู่บ้าน	๑๑
ภาพที่ ๗ แผนที่แสดงการใช้ประโยชน์ที่ดิน ตำบลดอนมะสังข์ อำเภอเมืองสุพรรณบุรี จังหวัดสุพรรณบุรี	๒๒
ภาพที่ ๘ แสดงหัวหน้าครัวเรือนเกษตรกรรจำแนกตามอายุ ตำบลดอนมะสังข์ อำเภอเมืองสุพรรณบุรี	๒๕
ภาพที่ ๙ แสดงเปอร์เซ็นต์หัวหน้าครัวเรือนเกษตรกรรจำแนกตามอายุ ตำบลดอนมะสังข์	๒๖
ภาพที่ ๑๐ แสดงลักษณะการประกอบอาชีพ ตำบลดอนมะสังข์ อำเภอเมืองสุพรรณบุรี	๒๗
ภาพที่ ๑๑ แสดงลักษณะการถือครองที่ดิน ตำบลดอนมะสังข์ อำเภอเมืองสุพรรณบุรี จังหวัดสุพรรณบุรี	๒๘
ภาพที่ ๑๒ แสดงประเภทเอกสารสิทธิ์ รายหมู่บ้าน ตำบลดอนมะสังข์ อำเภอเมืองสุพรรณบุรี	๒๙
ภาพที่ ๑๓ แสดงที่ตั้งศูนย์เรียนรู้การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสินค้าเกษตร (ศูนย์เครือข่าย) ตำบลดอนมะสังข์ อำเภอเมืองสุพรรณบุรี จังหวัดสุพรรณบุรี	๓๒
ภาพที่ ๑๔ แสดงพื้นที่ทรัพยากรดิน ตำบลดอนมะสังข์ อำเภอเมืองสุพรรณบุรี จังหวัดสุพรรณบุรี	๓๓
ภาพที่ ๑๕ แสดงพื้นที่ทรัพยากรดิน (ชุดดิน) ตำบลดอนมะสังข์ อำเภอเมืองสุพรรณบุรี จังหวัดสุพรรณบุรี	๓๔
ภาพที่ ๑๖ แสดงแหล่งน้ำใต้ดิน ตำบลดอนมะสังข์ อำเภอเมืองสุพรรณบุรี จังหวัดสุพรรณบุรี	๓๕
ภาพที่ ๑๗ แสดงแหล่งน้ำผิวดินตำบลดอนมะสังข์ อำเภอเมืองสุพรรณบุรี จังหวัดสุพรรณบุรี	๓๕
ภาพที่ ๑๘ แสดงเขตความเหมาะสม (พื้นที่ศักยภาพ) สำหรับปลูกข้าว ตำบลดอนมะสังข์	๓๖
ภาพที่ ๑๙ แสดงร้อยละแต่ละระดับชั้นความเหมาะสมสำหรับปลูกข้าว ตำบลดอนมะสังข์	๓๖
ภาพที่ ๒๐ แสดงพื้นที่ปลูกข้าว(พื้นที่ปลูกจริง)ตำบลดอนมะสังข์ อำเภอเมืองสุพรรณบุรี จังหวัดสุพรรณบุรี	๓๗
ภาพที่ ๒๑ แสดงการซ้อนทับพื้นที่เขตความเหมาะสมกับพื้นที่ปลูกจริงของตำบลดอนมะสังข์	๓๗
ภาพที่ ๒๒ แสดงวิธีการตลาดข้าว ตำบลดอนมะสังข์ อำเภอเมืองสุพรรณบุรี จังหวัดสุพรรณบุรี	๔๐
ภาพที่ ๒๓ แสดงแหล่งรับซื้อผลผลิตข้าว ตำบลดอนมะสังข์ อำเภอเมืองสุพรรณบุรี	๔๑
ภาพที่ ๒๔ แผนที่แสดงเขตความเหมาะสม (พื้นที่มีศักยภาพ) สำหรับปลูกไม้ผล (มะม่วง) ตำบลดอนมะสังข์ อำเภอเมืองสุพรรณบุรี จังหวัดสุพรรณบุรี	๔๒
ภาพที่ ๒๕ แสดงวิธีการตลาดไม้ผลของตำบลดอนมะสังข์ อำเภอเมืองสุพรรณบุรี จังหวัดสุพรรณบุรี	๔๔
ภาพที่ ๒๖ แผนที่แสดงเขตความเหมาะสม (พื้นที่มีศักยภาพ) สำหรับปลูกพืชผัก ตำบลดอนมะสังข์ อำเภอเมืองสุพรรณบุรี จังหวัดสุพรรณบุรี	๔๕
ภาพที่ ๒๗ แสดงวิธีการตลาดพืชผักของตำบลดอนมะสังข์ อำเภอเมืองสุพรรณบุรี จังหวัดสุพรรณบุรี	๔๗

สารบัญตาราง

ตาราง	หน้า
ตารางที่ ๑ แสดงข้อมูลความเหมาะสมของดินสำหรับการเพาะปลูกพืช	๑
ตารางที่ ๒ แสดงข้อมูลปริมาณน้ำฝนเฉลี่ยรายปี ตั้งแต่ปี พ.ศ. ๒๕๕๗-๒๕๖๒ อำเภอเมืองสุพรรณบุรี จังหวัดสุพรรณบุรี	๗
ตารางที่ ๓ แสดงข้อมูลอุณหภูมิสูงสุด – ต่ำสุด รายปี ตั้งแต่ปี พ.ศ. ๒๕๕๙-๒๕๖๑ อำเภอเมืองสุพรรณบุรี จังหวัดสุพรรณบุรี	๘
ตารางที่ ๔ แสดงข้อมูลความชื้นสัมพัทธ์เฉลี่ยรายปี ตั้งแต่ปี พ.ศ. ๒๕๕๙-๒๕๖๑ อำเภอเมืองสุพรรณบุรี จังหวัดสุพรรณบุรี	๙
ตารางที่ ๕ แสดงพื้นที่ส่งน้ำโครงการส่งน้ำและบำรุงรักษาโพธิ์พระยาของตำบลดอนมะสังข์ แยกตามหมู่บ้าน	๑๐
ตารางที่ ๖ แสดงข้อมูลจำนวนประชากรของตำบลดอนมะสังข์	๑๘
ตารางที่ ๗ แสดงระดับการศึกษา และศาสนาสถานของตำบลดอนมะสังข์	๑๙
ตารางที่ ๘ แสดงรายชื่อกลุ่ม ๓ ก อำเภอเมืองสุพรรณบุรี ปี ๒๕๖๒	๒๑
ตารางที่ ๙ แสดงการใช้ประโยชน์ที่ดิน ตำบลดอนมะสังข์ อำเภอเมืองสุพรรณบุรี จังหวัดสุพรรณบุรี	๒๒
ตารางที่ ๑๐ แสดงข้อมูลตามชนิดพืช (๓๖ ชนิดพืชที่มีในพื้นที่) ข้าว, ไม้ผล	๒๓
ตารางที่ ๑๑ แสดงข้อมูลตามชนิดพืช (๓๖ ชนิดพืชที่มีในพื้นที่) พืชผัก	๒๓
ตารางที่ ๑๒ แสดงปฏิทินกิจกรรมในการดูแลปลูกพืชและเลี้ยงสัตว์	๒๔
ตารางที่ ๑๓ แสดงหัวหน้าครัวเรือนจำแนกตามอายุ ตำบลดอนมะสังข์ อำเภอเมืองสุพรรณบุรี จังหวัดสุพรรณบุรี	๒๕
ตารางที่ ๑๔ แสดงลักษณะการประกอบอาชีพเกษตรกร ตำบลดอนมะสังข์ อำเภอเมืองสุพรรณบุรี จังหวัดสุพรรณบุรี	๒๖
ตารางที่ ๑๕ แสดงลักษณะการถือครองที่ดินของเกษตรกร ตำบลดอนมะสังข์ อำเภอเมืองสุพรรณบุรี จังหวัดสุพรรณบุรี	๒๗
ตารางที่ ๑๖ แสดงลักษณะประเภทเอกสารสิทธิ์ ตำบลดอนมะสังข์ อำเภอเมืองสุพรรณบุรี จังหวัดสุพรรณบุรี	๒๘
ตารางที่ ๑๗ แสดงจำนวนและสมาชิกสถาบันเกษตรกร ตำบลดอนมะสังข์ อำเภอเมืองสุพรรณบุรี จังหวัดสุพรรณบุรี	๒๙
ตารางที่ ๑๘ แสดงจำนวนแหล่ง/ศูนย์เรียนรู้และบริการด้านการเกษตร ตำบลดอนมะสังข์ อำเภอเมืองสุพรรณบุรี จังหวัดสุพรรณบุรี	๓๐
ตารางที่ ๑๙ แสดงข้อมูลอาสาสมัครเกษตรกร ตำบลดอนมะสังข์ อำเภอเมืองสุพรรณบุรี จังหวัดสุพรรณบุรี	๓๐
ตารางที่ ๒๐ แสดงข้อมูลปราชญ์ชาวบ้าน ตำบลดอนมะสังข์ อำเภอเมืองสุพรรณบุรี จังหวัดสุพรรณบุรี	๓๑

สารบัญตาราง (ต่อ)

ตาราง	หน้า
ตารางที่ ๒๑ ศูนย์เครือข่ายของศูนย์เรียนรู้การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสินค้าเกษตร ตำบลดอนมะสังข์ อำเภอเมืองสุพรรณบุรี จังหวัดสุพรรณบุรี	๓๒
ตารางที่ ๒๒ แสดงทรัพยากรดิน ตำบลดอนมะสังข์ อำเภอเมืองสุพรรณบุรี จังหวัดสุพรรณบุรี	๓๓
ตารางที่ ๒๓ แสดงปริมาณการปลูกข้าว ตำบลดอนมะสังข์ อำเภอเมืองสุพรรณบุรี จังหวัดสุพรรณบุรี	๓๔
ตารางที่ ๒๔ แสดงปฏิทินการเพาะปลูกข้าวในตำบลดอนมะสังข์ อำเภอเมืองสุพรรณบุรี จังหวัดสุพรรณบุรี	๓๕
ตารางที่ ๒๕ แสดงต้นทุนการผลิตข้าว ปี ๒๕๖๒ ตำบลดอนมะสังข์ อำเภอเมืองสุพรรณบุรี จังหวัดสุพรรณบุรี	๓๕
ตารางที่ ๒๖ แสดงปริมาณการปลูกไม้ผล ตำบลดอนมะสังข์ อำเภอเมืองสุพรรณบุรี	๔๒
ตารางที่ ๒๗ แสดงปฏิทินการเพาะปลูกไม้ผลในตำบลดอนมะสังข์ อำเภอเมืองสุพรรณบุรี จังหวัดสุพรรณบุรี	๔๓
ตารางที่ ๒๘ แสดงต้นทุนการผลิตมะม่วงต่อไร่ ปี ๒๕๖๒ ตำบลดอนมะสังข์ อำเภอเมืองสุพรรณบุรี	๔๓
ตารางที่ ๒๙ แสดงปริมาณการปลูกพืชผัก ตำบลดอนมะสังข์ อำเภอเมืองสุพรรณบุรี	๔๕
ตารางที่ ๓๐ แสดงปฏิทินการเพาะปลูกพืชผัก ในตำบลดอนมะสังข์ อำเภอเมืองสุพรรณบุรี จังหวัดสุพรรณบุรี	๔๖
ตารางที่ ๓๑ แสดงต้นทุนการผลิตพืชผักต่อไร่ ปี ๒๕๖๒ ตำบลดอนมะสังข์ อำเภอเมืองสุพรรณบุรี	๔๖
ตารางที่ ๓๒ ตารางแสดงประเด็นปัญหา สภาพของปัญหาแนวทางการแก้ไข	๕๘
ตารางที่ ๓๓ ตารางการจัดทำ TOWS Matrix	๕๙
ตารางที่ ๓๔ ตารางสรุปโครงการและงบประมาณตามแผนพัฒนาการเกษตรระดับตำบล	๕๒

บทที่ ๑

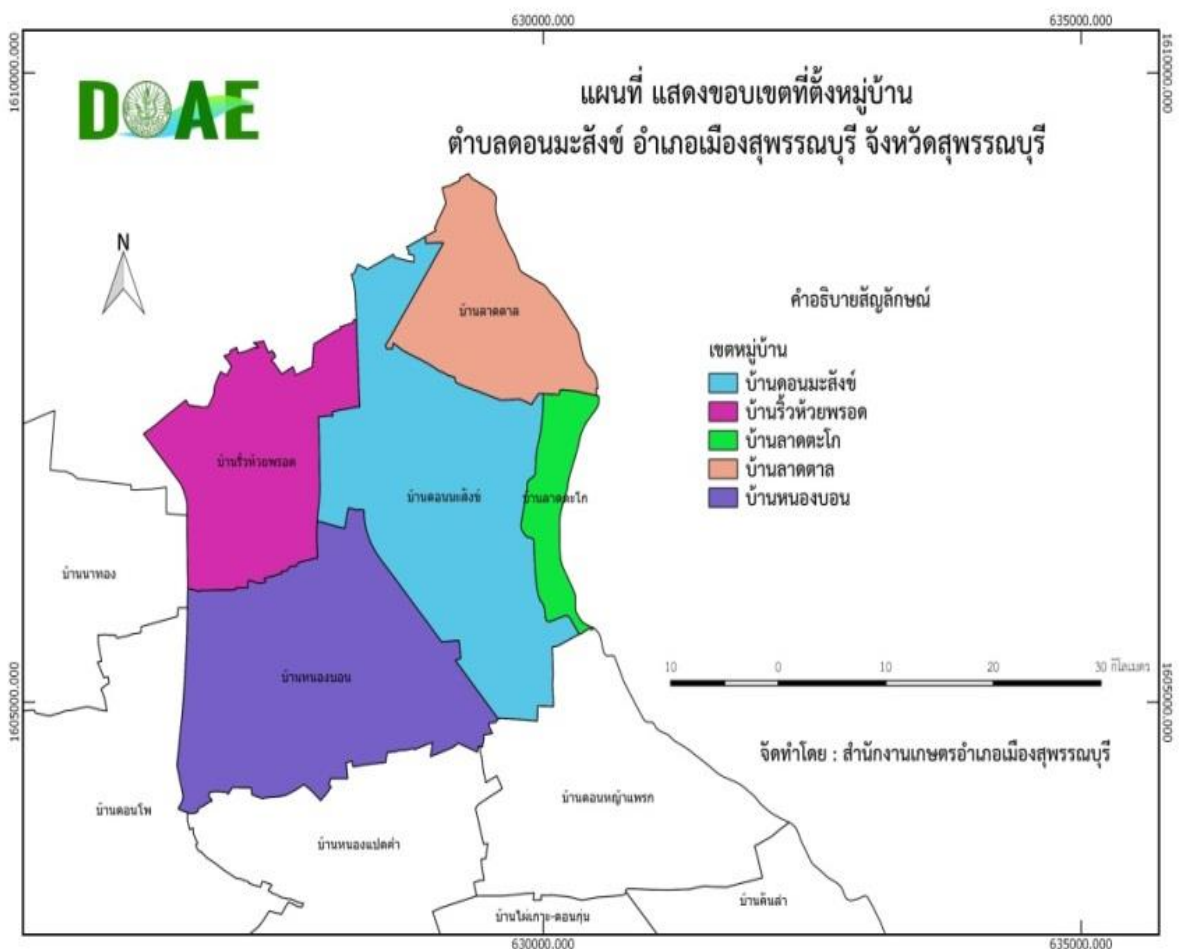
ข้อมูลสภาพทั่วไป

๑.๑ ที่ตั้ง อาณาเขต ขอบเขตการปกครอง

☆ ที่ตั้งและอาณาเขตตำบลดอนมะสังข์

ตำบลดอนมะสังข์ อยู่ห่างจากที่ว่าการอำเภอเมืองสุพรรณบุรี ไปทางทิศตะวันออก ประมาณ ๑๗ กิโลเมตร มีพื้นที่ประมาณ ๑๖.๓๓ ตารางกิโลเมตร หรือประมาณ ๑๐,๒๐๖ ไร่ และมีพื้นที่ติดกับเขตการปกครอง โดยมีอาณาเขตติดต่อ ดังนี้

ภาพที่ ๑ แผนที่แสดงขอบเขตตำบลดอนมะสังข์ อำเภอเมืองสุพรรณบุรี จังหวัดสุพรรณบุรี

ที่มา : องค์การบริหารส่วนตำบลดอนมะสังข์

ทิศเหนือ	ติดต่อกับตำบลวังยาง อำเภอศรีประจันต์ จังหวัดสุพรรณบุรี
ทิศใต้	ติดต่อกับตำบลดอนตาล อำเภอเมืองสุพรรณบุรี จังหวัดสุพรรณบุรี
ทิศตะวันออก	ติดต่อกับตำบลสาวร้องไห้ อำเภอวิเศษชัยชาญ จังหวัดอ่างทอง
ทิศตะวันตก	ติดต่อกับตำบลโพธิ์พระยา อำเภอเมืองสุพรรณบุรี จังหวัดสุพรรณบุรี

☆ ขอบเขตการปกครอง

ตำบลดอนมะสังข์ แบ่งการปกครองออกเป็น ๕ หมู่บ้าน ประกอบด้วย

หมู่ที่ ๑ บ้านดอนมะสังข์ นางชลอ กัมมะนัส ผู้ใหญ่บ้าน

หมู่ที่ ๒ บ้านหนองบอน นายสมเกียรติ เขยชม กำนัน

หมู่ที่ ๓ บ้านลาดตาล นายเฉลิมพล ศรีวิเชียร ผู้ใหญ่บ้าน

หมู่ที่ ๔ บ้านรื้อห้วยพรอด นายลมัย ค่อยสมใจ ผู้ใหญ่บ้าน

หมู่ที่ ๕ บ้านลาดตะโก นายนิพนธ์ ศรีวิเชียร ผู้ใหญ่บ้าน

ปัจจุบันได้ยกระดับการปกครองจากสภาตำบลดอนมะสังข์ เป็นองค์การบริหารส่วนตำบล

ดอนมะสังข์ตามประกาศของกระทรวงมหาดไทย วันที่ ๑๖ ธันวาคม พ.ศ. ๒๕๓๙ โดยมี นายประพันธ์ เสือสังข์ เป็นนายกองค์การบริหารส่วนตำบลดอนมะสังข์ และมีสมาชิกองค์การบริหารส่วนตำบลจำนวน ๑๐ คน ประกอบด้วย

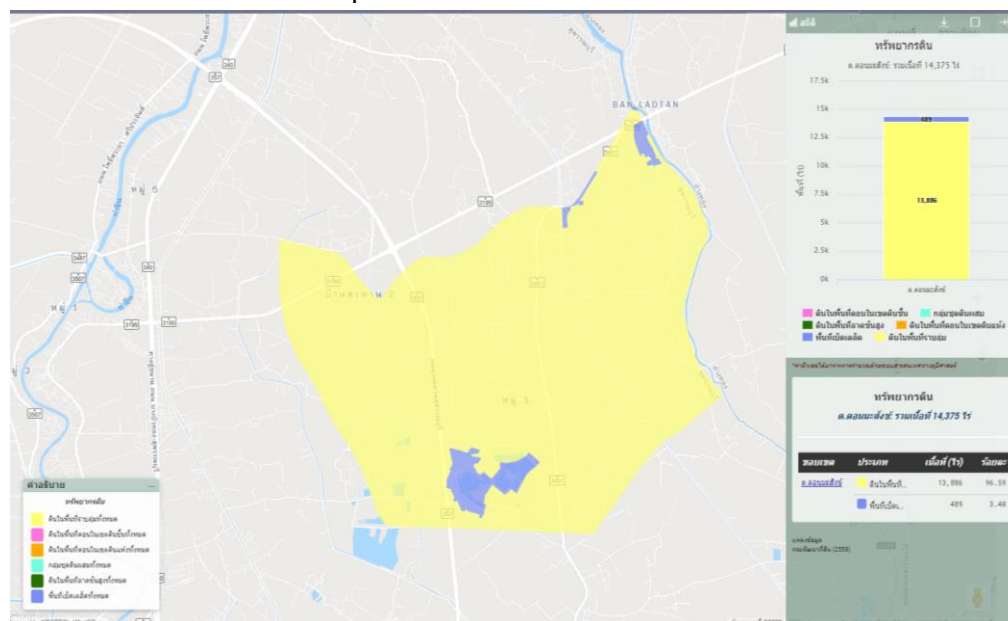
๑. นายประพันธ์ เสือสังข์	ดำรงตำแหน่ง นายกองค์การบริหารส่วนตำบล
๒. นายถาวร พูลสมบัติ	ดำรงตำแหน่ง รองนายกองค์การบริหารส่วนตำบล
๓. นายดาวรุ่ง โพธิ์ภักดิ์	ดำรงตำแหน่ง รองนายกองค์การบริหารส่วนตำบล
๔. นายจำลอง ม่วงน้อย	ดำรงตำแหน่ง สมาชิกองค์การบริหารส่วนตำบล
๕. นางอำนวย เสร็จกิจ	ดำรงตำแหน่ง สมาชิกองค์การบริหารส่วนตำบล
๖. นายบุญเหลือ พลายสถิต	ดำรงตำแหน่ง สมาชิกองค์การบริหารส่วนตำบล
๗. นายคำณ แก้วปาน	ดำรงตำแหน่ง สมาชิกองค์การบริหารส่วนตำบล
๘. นายสมเดช ศรีวิเชียร	ดำรงตำแหน่ง สมาชิกองค์การบริหารส่วนตำบล
๙. นายสราวุธ แจ่มเสนาะ	ดำรงตำแหน่ง สมาชิกองค์การบริหารส่วนตำบล
๑๐. นายละไม ยิบพิกุล	ดำรงตำแหน่ง สมาชิกองค์การบริหารส่วนตำบล
๑๑. นายประยูร หัสจรรย์	ดำรงตำแหน่ง สมาชิกองค์การบริหารส่วนตำบล
๑๒. นายสิทธิกร วันตา	ดำรงตำแหน่ง สมาชิกองค์การบริหารส่วนตำบล
๑๓. นายสุจินต์ บุญเกิด	ดำรงตำแหน่ง สมาชิกองค์การบริหารส่วนตำบล

๑.๒ ลักษณะภูมิประเทศ (Topographic)

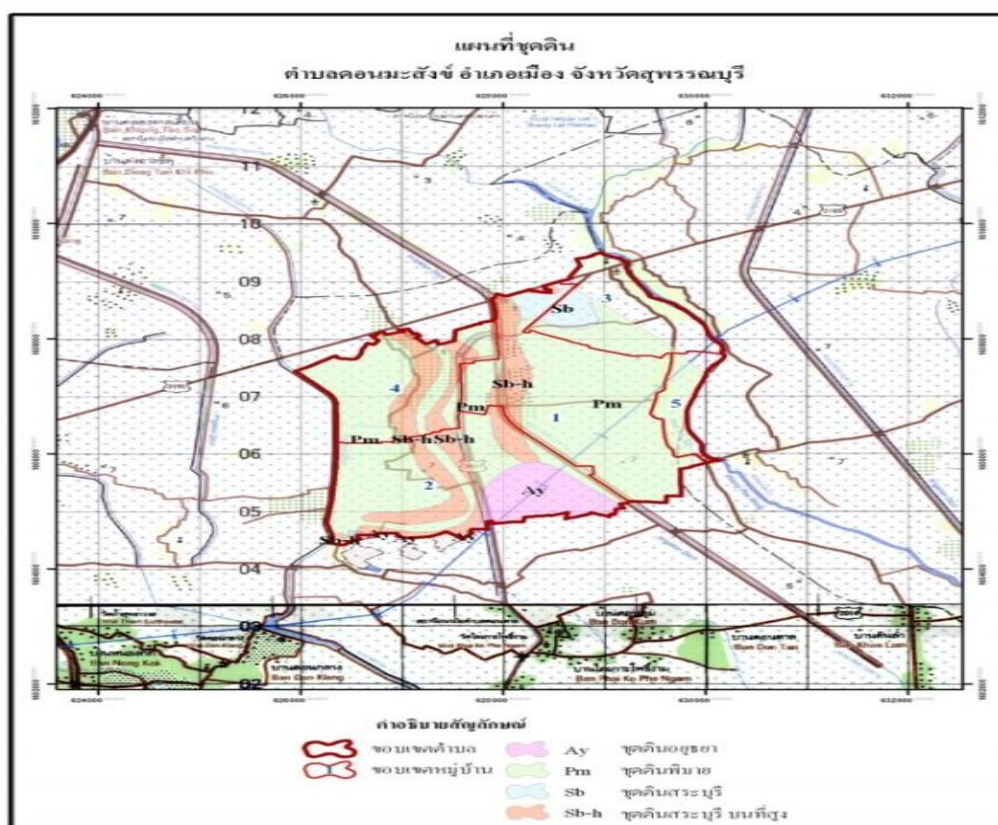
ลักษณะพื้นที่ส่วนใหญ่เป็นที่ราบลุ่มและมีแหล่งน้ำไหลผ่านตำบลในแนวเหนือ – ใต้ นอกจากนี้ ภายในตำบลยังมีคลองส่งน้ำชลประทาน

ลักษณะพื้นที่ส่วนใหญ่เป็นที่ราบลุ่มมีทรัพยากรดินและน้ำที่อุดมสมบูรณ์เหมาะสำหรับการเพาะปลูกข้าว
ลักษณะทิศทาง ความลาดชัน ตำบลดอนมะสังข์ไม่มีพื้นที่ลาดชัน พื้นที่ส่วนใหญ่เป็นพื้นที่ราบลุ่ม

ภาพที่ ๒ แสดงลักษณะดิน กลุ่มดิน ตำบลอนมะสังข์

ภาพที่ ๓ แสดงแผนที่ชุดดิน ตำบลอนมะสังข์

ที่มา : สำนักงานพัฒนาที่ดินจังหวัดสุพรรณบุรี ๒๕๖๒

ข้อมูลกลุ่มชุดดิน ความเหมาะสมของดินและคุณภาพดิน

ตำบลดอนมะสังข์ มีชุดดินในพื้นที่ จำนวน ๔ ชุดดิน คือ ชุดดินอยุธยา ชุดดินพิมาย ชุดดินสระบุรี ชุดดินสระบุรีแต่และชุดมีความเหมาะสมในการปลูกพืช ดังนี้

ตารางที่ ๑ แสดงข้อมูลความเหมาะสมของดินสำหรับการเพาะปลูกพืช

ชื่อชุดดิน	การจัดความเหมาะสมของดินสำหรับการเพาะปลูกพืช			
	นาข้าว	พืชไร่	ไม้ยืนต้น	ทุ่งหญ้าเลี้ยงสัตว์
อยุธยา	มย.	มม.	มม.	มม.
พิมาย	มย.	มม.	มม.	มน.
สระบุรี	มย.	มม.	มม.	มน.
สระบุรี บนที่สูง	มย.	มม.	มม.	มป.

หมายเหตุ : มย. คือ มีความเหมาะสมอย่างยิ่ง
มน. คือ มีความเหมาะสมน้อย

มป. คือ มีความเหมาะสมปานกลาง
มม. คือ ไม่มีความเหมาะสม

ภาพที่ ๔ แสดงแผนที่กลุ่มชุดดิน ตำบลดอนมะสังข์

ที่มา : สำนักงานพัฒนาที่ดินจังหวัดสุพรรณบุรี ๒๕๖๒

กลุ่มชุดดินที่ ๓

ลักษณะเด่น

กลุ่มดินเหนียวลึกมากที่เกิดจากตะกอนน้ำกร่อย อาจพบชั้นดินเลนของตะกอนน้ำทะเลที่ไม่มีศักยภาพ ก่อให้เกิดเป็นดินกรดกำมะถันภายในความลึก ๑๕๐ ซม. จากผิวดิน ปฏิกริยาดินเป็นกลางถึงเป็นด่าง การระบายน้ำเลว ความอุดมสมบูรณ์ปานกลางถึงสูง

สมบัติของดิน

เป็นกลุ่มชุดดินที่เกิดจากวัตถุต้นกำเนิดดินพวกตะกอนผสมของตะกอนลำนํ้าและตะกอนนํ้าทะเล แล้วพัฒนาในสภาพน้ำกร่อย พบในบริเวณที่ราบลุ่มหรือที่ราบเรียบ บริเวณชายฝั่งทะเลหรือห่างจากทะเลไม่มากนัก มีน้ำแช่ขังในช่วงฤดูฝน เป็นดินลึกที่มีการระบายน้ำเลวถึงค่อนข้างเลว มีเนื้อดินเป็นพวกดินเหนียวหรือดินเหนียวจัด หน้าดินอาจแตกกระแหงเป็นร่องลึกในฤดูแล้ง และมีรอยอุ้มน้ำในดิน ดินบนมีสีดำ ส่วนดินล่างมีสีเทาหรือน้ำตาลอ่อน มีจุดประสีเหลืองและสีน้ำตาล ตลอดชั้นดิน บางบริเวณอาจพบจุดประสีแดงปะปน หรืออาจพบผลึกยิปซัมบ้าง ที่ความลึกประมาณ ๑.๐ -๑.๕ เมตร จะพบชั้นตะกอนทะเลสีเขียวมะกอก และพบเปลือกหอยปน ปฏิกริยาดินเป็นกรดจัดถึงต่างปานกลาง

การใช้ประโยชน์

ใช้ทำนา หรือยกร่องปลูกพืชผักและผลไม้ ซึ่งไม่ค่อยมีปัญหาในการใช้ประโยชน์ที่ดิน

ปัญหา

โครงสร้างแน่นทึบ ดินแข็งและแตกกระแหง ทำให้ไถพรวนยาก บริเวณที่มีอิทธิพลของน้ำทะเลขึ้นลงอยู่ในรอบปี อาจพบชั้นดินเลนที่มีเกลือสะสมอยู่ในดินล่าง แต่ถ้าเป็นที่ลุ่มมากๆ จะมีปัญหาเรื่องน้ำท่วมขังในฤดูฝน ทำให้ความเสียหายกับพืชที่ไม่ชอบน้ำ

แนวทางการจัดดินเพื่อการปลูกพืช

ปลูกข้าว

ไถพรวนขณะที่ดินมีความชื้นที่เหมาะสม ไถกลบตอซัง ปล่อยไว้ ๓-๔ สัปดาห์ หรือไถกลบพืชปุ๋ยสด (หว่านโสนอัฟริกันหรือโสนอินเดีย ๔-๖ กิโลกรัม/ไร่ ไถกลบเมื่ออายุ ๕๐-๗๐ วัน ปล่อยทิ้งไว้ ๑-๒ สัปดาห์) ร่วมกับการใช้ปุ๋ยอินทรีย์น้ำหรือปุ๋ยเคมีสูตร ๑๖-๒๐-๐ ใส่ปุ๋ยแต่งหน้าหลังปักดำ ๓๕-๔๐ วัน พัฒนาแหล่งน้ำไว้ใช้ในช่วงที่ข้าวขาดน้ำหรือทำนาครั้งที่ ๒ หรือใช้ปลูกพืชไร่หรือพืชผักหลังเก็บเกี่ยวข้าว โดยทำร่องแบบเตี้ยปรับปรุงดินด้วยปุ๋ยหมักหรือปุ๋ยคอก ๑-๒ ตัน/ไร่ ร่วมกับปุ๋ยเคมีหรือปุ๋ยอินทรีย์น้ำ

ปลูกพืชผักหรือไม้ผล

ยกร่องกว้าง ๖-๘ เมตร คูน้ำกว้าง ๑.๐-๑.๕ เมตร ลึก ๐.๕-๑.๐ เมตรหรือถึงชั้นดินเลน ร่องแปลงปลูกอยู่สูงจากระดับน้ำที่เคยท่วมหรือมีคันดินอัดแน่นล้อมรอบ ปรับปรุงดินด้วยปุ๋ยหมักหรือปุ๋ยคอก ๑-๒ ตัน/ไร่ ร่วมกับปุ๋ยเคมี หรือปุ๋ยอินทรีย์น้ำ หรือชุดหลุมปลูกขนาด ๕๐x๕๐x๕๐ ซม. ปรับปรุงหลุมปลูกด้วยปุ๋ยหมักหรือปุ๋ยคอก ๑๕-๒๕ กิโลกรัม/หลุม ในช่วงเจริญเติบโต ก่อนเก็บผลผลิตและภายหลังเก็บผลผลิต ใช้ปุ๋ยหมักหรือปุ๋ยคอกร่วมกับปุ๋ยเคมีหรือปุ๋ยอินทรีย์น้ำตามชนิดพืชที่ปลูก พัฒนาแหล่งน้ำและจัดระบบการให้น้ำในแปลงปลูก

กลุ่มชุดดินที่ ๔

ลักษณะเด่น

กลุ่มดินเหนียวลึกมากที่เกิดจากตะกอนลำนํ้าที่มีอายุน้อย ปฏิกริยาดินเป็นกลางถึงเป็นด่าง การระบายน้ำค่อนข้างเลว ความอุดมสมบูรณ์ปานกลาง

สมบัติของดิน

เป็นกลุ่มชุดดินที่เกิดจากวัตถุดินกำเนิดดินพวกตะกอนลำน้ำ พบในบริเวณที่ราบตะกอนน้ำพา มีสภาพพื้นที่เป็นที่ราบลุ่มหรือที่ราบเรียบ มีน้ำแช่ขังในช่วงฤดูฝน เป็นดินลึกที่มีการระบายน้ำเลวหรือค่อนข้างเลว มีเนื้อดินเป็นพวกดินเหนียวหรือดินเหนียวจัด หน้าดินอาจแตกกระแหงเป็นร่องในฤดูแล้ง และอาจมีรอยอุ้มน้ำในดิน ดินบนมีสีดำ หรือเทาเข้ม ดินล่างมีสีเทา น้ำตาล น้ำตาลอ่อนหรือเทาปนเขียวมะกอก มีจุดประสีน้ำตาลปนเหลือง สีเหลือง สีน้ำตาลแก่ หรือสีแดง อาจพบก้อนปูน หรือก้อนสารเคมีสะสมพวกเหล็กและแมงกานีสในชั้นดินล่าง ปฏิกริยาดินเป็นกรดจัดถึงเป็นกรดเล็กน้อย แต่ถ้าดินมีก้อนปูนปะปนจะมีปฏิกริยาเป็นกลางหรือด่างปานกลาง

การใช้ประโยชน์

ใช้ทำนา บางแห่งยกร่อง เพื่อปลูกพืชผักหรือผลไม้ ซึ่งมักจะให้ผลผลิตค่อนข้างสูง

ปัญหา

โครงสร้างแน่นทึบ ดินแข็งแ่งและแตกกระแหง ทำให้ไถพรวนยาก ขาดแคลนน้ำ และน้ำท่วมขังในฤดูฝน ทำความเสียหายกับพืชที่ไม่ชอบน้ำ

แนวทางการจัดดินเพื่อการปลูกพืช

- ปลูกข้าว

ไถพรวนขณะที่ดินมีความชื้นที่เหมาะสม ไถกลบตอซัง ปล่อยไว้ ๓-๔ สัปดาห์ หรือไถกลบพืชปุ๋ยสด (หว่านโสนอัฟริกันหรือโสนอินเดีย ๔-๖ กิโลกรัม/ไร่ ไถกลบเมื่ออายุ ๕๐-๗๐ วัน ปล่อยทิ้งไว้ ๑-๒ สัปดาห์) ร่วมกับการใช้ปุ๋ยอินทรีย์น้ำหรือปุ๋ยเคมีสูตร ๑๖-๒๐-๐ ใส่ปุ๋ยแต่งหน้าหลังปักดำ ๓๕-๔๐ วัน พัฒนาแหล่งน้ำไว้ใช้ในช่วงที่ข้าวขาดน้ำหรือทำนาครั้งที่ ๒ หรือใช้ปลูกพืชไร่หรือพืชผักหลังเก็บเกี่ยวข้าว โดยทำร่องแบบเตี้ย ปรับปรุงดินด้วยปุ๋ยหมักหรือปุ๋ยคอก ๑-๒ ตัน/ไร่ ร่วมกับปุ๋ยเคมีหรือปุ๋ยอินทรีย์น้ำ ปลูกพืชผักหรือไม้ผล

ยกร่องกว้าง ๖-๘ เมตร คูน้ำกว้าง ๑.๐-๑.๕ เมตร ลึก ๐.๕-๑.๐ เมตร ร่องแปลงปลูกอยู่สูงจากระดับน้ำที่เคยท่วม ปรับปรุงดินด้วยปุ๋ยหมักหรือปุ๋ยคอก ๑-๒ ตัน/ไร่ ร่วมกับปุ๋ยเคมีหรือปุ๋ยอินทรีย์น้ำ หรือชุดหลุมปลูก ขนาด ๕๐x๕๐x๕๐ ซม. ปรับปรุงหลุมปลูกด้วยปุ๋ยหมักหรือปุ๋ยคอก ๑๕-๒๕ กิโลกรัม/หลุม ในช่วงเจริญเติบโต ก่อนเก็บผลผลิตและภายหลังเก็บผลผลิต ใช้ปุ๋ยหมักหรือปุ๋ยคอกร่วมกับปุ๋ยเคมีหรือปุ๋ยอินทรีย์น้ำตามชนิดพืชที่ปลูก พัฒนาแหล่งน้ำและจัดระบบการให้น้ำในแปลงปลูก

๑.๓ สภาพภูมิอากาศ

สภาพอากาศโดยทั่วไป จะได้รับอิทธิพลจากลมมรสุมตะวันออกเฉียงเหนือพัดผ่านในเดือนตุลาคมถึงเดือนกุมภาพันธ์ ทำให้เกิดสภาพอากาศหนาวเย็น ในช่วงเดือนมีนาคมถึงเดือนพฤษภาคม จะมีลมมรสุมตะวันออกเฉียงใต้พัดผ่านทำให้เกิดอากาศร้อน ในเดือนมิถุนายนถึงเดือนกันยายน จะมีลมมรสุม ตะวันตกเฉียงใต้พัดผ่านทำให้เกิดฝนตกชุก

☆ ปริมาณน้ำฝน และอุณหภูมิ

สภาพอากาศ อุณหภูมิ ความชื้น และปริมาณการกระจายตัวของฝนที่ตกในเขตตำบลดอนมะสังข์ จะมีฝนตกชุกในช่วงเดือนพฤษภาคม-ตุลาคมทั้งนี้จะมีฝนตกมากที่สุดในเดือนกันยายน-ตุลาคม ระยะเวลาที่ฝนตกในท้องที่เป็นตัวกำหนดเพื่อใช้ประกอบในการปลูกพืชที่เหมาะสมกับปริมาณน้ำฝนที่ตกในแต่ละปีและปริมาณน้ำฝนเฉลี่ยในรอบ ๕ ปีที่ผ่านมา (๒๕๕๘-๒๕๖๒) มีปริมาณน้ำฝนเฉลี่ย ๑๔๙ มิลลิเมตร โดยมีปริมาณน้ำฝนเฉลี่ยมากที่สุดในปี ๒๕๖๐ มีปริมาณน้ำฝน ๑๑๔.๖๓๓ มิลลิเมตร และช่วงเดือน พฤษภาคม – ตุลาคม จะมีฝนตกมากที่สุด ทำให้เกษตรกรมีปริมาณน้ำเพียงพอต่อการทำการเกษตร

ตารางที่ ๒ แสดงข้อมูลปริมาณน้ำฝนเฉลี่ยรายปี ตั้งแต่ปี พ.ศ.๒๕๕๘-๒๕๖๒ อำเภอเมืองสุพรรณบุรี

ปี เดือน	ปริมาณน้ำฝนที่ตก (มม.)					รวม (มม.)	เฉลี่ย (มม.)
	๒๕๕๘	๒๕๕๙	๒๕๖๐	๒๕๖๑	๒๕๖๒		
ปริมาณน้ำฝนเฉลี่ย (มม.)	๘๐.๐๕	๙๐.๙๐๘๓	๑๑๔.๖๓๓	๗๕.๑๕๘๓	๕๒.๗๖๖	๔๐๓.๕๑๕๖	๑๔๙.๐
ปริมาณน้ำฝนรวม (มม.)	๙๖๐.๖	๑๐๙๐.๙	๑๓๗๕.๖	๙๐๑.๙	๕๑๓.๒	๔,๘๔๒.๒	๙๖๘.๔๔
๑. มกราคม	๑๑.๕	๔๘.๗	๑๔.๐	๐.๔	๐.๘	๘๒.๖	๑๕.๑
๒. กุมภาพันธ์	๐.๐	๐.๐	๐.๐	๕.๓	๐	๕.๓	๑.๑
๓. มีนาคม	๕๙.๔	๔๐.๒	๙๖.๙	๔๕.๐	๐	๒๔๑.๕	๔๘.๓
๔. เมษายน	๑๐๐.๗	๐.๐	๑๙.๗	๑๐๕.๕	๕๐.๕	๒๗๖.๔	๕๕.๓
๕. พฤษภาคม	๘.๕	๑๑๕.๒	๒๕๔.๑	๑๓๗.๗	๑๐๗.๗	๖๓๒.๒	๑๒๔.๖
๖. มิถุนายน	๖๖.๑	๑๘๔.๙	๔๒.๔	๖๗.๙	๖๒.๖	๔๒๓.๙	๘๔.๘
๗. กรกฎาคม	๑๐๓.๓	๑๕๗.๐	๑๙๒.๒	๕๒.๔	๒๘.๑	๕๓๓	๑๐๖.๖
๘. สิงหาคม	๑๐๙.๐	๑๐๐.๒	๓๒๐.๒	๘๒.๘	๖๒.๘	๖๗๕	๑๓๕.๐
๙. กันยายน	๓๒๐.๔	๑๐๙.๙	๕๕.๙	๑๘๔.๓	๑๒๓	๗๙๓.๕	๑๕๘.๗
๑๐. ตุลาคม	๑๑๐	๒๔๕.๘	๓๐๔.๕	๑๘๖.๒	๗๑.๙	๙๑๘.๔	๑๘๓.๖๘
๑๑. พฤศจิกายน	๗๑.๗	๘๘.๔	๔๓.๘	๑๖.๓	๕.๘	๒๒๖	๔๕.๒
๑๒. ธันวาคม	๐.๐	๐.๖	๓๑.๙	๑๘.๑	๐	๕๐.๖	๑๐.๑๒

ข้อมูล : สถานีตรวจอากาศจังหวัดสุพรรณบุรี ณ ปี ๒๕๖๒

- อุณหภูมิและความชื้นสัมพัทธ์

อากาศหนาวช่วงเดือนพฤศจิกายนถึงเดือนมกราคมอุณหภูมิประมาณ ๒๐ – ๒๘ °C อุณหภูมิสูงสุดเฉลี่ย ๓๕.๑๒ °C อุณหภูมิต่ำสุดเฉลี่ย ๑๘.๕๖ °C อากาศร้อนช่วงเดือนกุมภาพันธ์ถึงเดือนพฤษภาคม อุณหภูมิประมาณ ๓๐ – ๔๐ °C อุณหภูมิสูงสุดเฉลี่ย ๓๘.๙๙ °C อุณหภูมิต่ำสุดเฉลี่ย ๒๐.๘๘ °C นอกจากนั้นจะเป็นช่วงฤดูฝนคือเดือนมิถุนายนถึงเดือนตุลาคม

ตารางที่ ๓ แสดงข้อมูลอุณหภูมิสูงสุด – ต่ำสุด รายปี ตั้งแต่ปี พ.ศ. ๒๕๕๙-๒๕๖๑
อำเภอเมืองสุพรรณบุรี จังหวัดสุพรรณบุรี

ปี เดือน	อุณหภูมิ (°C)						เฉลี่ย (°C)	
	๒๕๖๐		๒๕๖๑		๒๕๖๒			
	สูงสุด	ต่ำสุด	สูงสุด	ต่ำสุด	สูงสุด	ต่ำสุด	สูงสุด	ต่ำสุด
อุณหภูมิเฉลี่ย (°C)	๓๖.๘๕	๒๑.๗๑	๓๖.๗๓	๒๑.๖๘	๓๗.๔	๒๒.๒๖	๓๖.๙๙	๒๑.๘๘
๑. มกราคม	๓๓.๘๐	๒๐.๐๐	๓๕.๑๐	๑๖.๔๐	๓๕.๑	๑๘.๙	๓๔.๖๖	๑๘.๔๓
๒. กุมภาพันธ์	๓๖.๙๐	๑๘.๐๐	๓๕.๙๐	๑๘.๐๐	๓๗.๑	๒๒.๒	๓๖.๖๓	๑๙.๔
๓. มีนาคม	๓๙.๐๐	๒๐.๘๐	๓๗.๕๐	๒๑.๒๐	๔๐.๔	๒๒.๕	๓๖.๖๓	๒๑.๕
๔. เมษายน	๓๙.๒๐	๒๔.๒๐	๓๙.๖๐	๒๐.๖๐	๔๑.๐	๒๔.๐	๓๙.๙๓	๒๒.๙๓
๕. พฤษภาคม	๔๐.๓๐	๒๒.๙๐	๓๗.๖๐	๒๓.๖๐	๔๐.๖	๒๔.๐	๓๙.๕	๒๓.๕
๖. มิถุนายน	๓๖.๖๐	๒๕.๔๐	๓๗.๒๐	๒๔.๐๐	๓๘.๘	๒๕.๐	๓๗.๒๖	๒๔.๘
๗. กรกฎาคม	๓๖.๘๐	๒๔.๔๐	๓๕.๗๐	๒๔.๕๐	๓๗.๙	๒๔.๐	๓๖.๘	๒๔.๓
๘. สิงหาคม	๓๗.๒๐	๒๒.๙๐	๓๖.๕๐	๒๔.๓๐	๓๗.๐	๒๔.๕	๓๖.๙	๒๓.๙
๙. กันยายน	๓๗.๓๐	๒๔.๘๐	๓๗.๓๐	๒๓.๙๐	๓๗.๐	๒๔.๑	๓๗.๒	๒๔.๒๖
๑๐. ตุลาคม	๓๖.๐๐	๒๒.๑๐	๓๖.๔๐	๒๒.๙๐	๓๖.๖	๒๒.๒	๓๖.๓๓	๒๒.๔
๑๑. พฤศจิกายน	๓๔.๕๐	๒๐.๖๐	๓๖.๑๐	๒๐.๐๐	๓๕.๘	๒๐.๔	๓๕.๔๖	๒๐.๓๓
๑๒. ธันวาคม	๓๔.๖๐	๑๔.๔๐	๓๕.๙๐	๒๐.๘๐	๓๕.๖	๑๕.๓	๓๕.๓๖	๑๖.๘๓

ข้อมูล : สถานีตรวจอากาศจังหวัดสุพรรณบุรี ณ ปี ๒๕๖๒

ตารางที่ ๔ แสดงข้อมูลความชื้นสัมพัทธ์ เฉลี่ยรายปี ตั้งแต่ปี พ.ศ. ๒๕๖๐-๒๕๖๒
อำเภอเมืองสุพรรณบุรี จังหวัดสุพรรณบุรี

ปี เดือน	ความชื้นสัมพัทธ์เฉลี่ย (%)						ความชื้นสัมพัทธ์เฉลี่ย (%)	
	๒๕๖๐		๒๕๖๑		๒๕๖๒			
	สูงสุด	ต่ำสุด	สูงสุด	ต่ำสุด	สูงสุด	ต่ำสุด	สูงสุด	ต่ำสุด
ความชื้นสัมพัทธ์เฉลี่ย (%)	๙๗.๘๓	๔๑.๙๒	๙๗.๔๒	๔๒.๕๐	๙๖.๖๗	๓๗.๒๕	๙๗.๓๐	๔๐.๕๕
๑. มกราคม	๙๘	๔๒	๙๖	๔๑	๙๕	๓๖	๙๖.๓๓	๓๙.๖๖
๒. กุมภาพันธ์	๙๗	๓๕	๙๙	๔๕	๙๗	๓๙	๙๗.๖๖	๓๙.๖๖
๓. มีนาคม	๙๗	๒๙	๙๗	๓๕	๙๘	๒๓	๙๗.๓๓	๒๙.๐๐
๔. เมษายน	๙๕	๓๒	๙๗	๓๕	๙๖	๓๐	๙๖.๐๐	๓๒.๓๓
๕. พฤษภาคม	๙๙	๔๔	๙๘	๔๘	๙๘	๓๙	๙๘.๓๓	๔๓.๖๖
๖. มิถุนายน	๙๘	๔๕	๙๗	๕๒	๙๘	๔๗	๙๗.๖๖	๔๘.๐๐
๗. กรกฎาคม	๙๙	๔๕	๙๙	๔๘	๙๕	๔๐	๙๗.๖๖	๔๔.๓๓
๘. สิงหาคม	๙๘	๔๘	๙๖	๔๖	๙๗	๔๒	๙๗.๐๐	๔๕.๓๓
๙. กันยายน	๙๘	๕๐	๙๘	๔๒	๙๘	๔๗	๙๘.๐๐	๔๖.๓๓
๑๐. ตุลาคม	๙๘	๕๑	๙๘	๓๙	๙๕	๓๙	๙๗.๐๐	๔๓.๐๐
๑๑. พฤศจิกายน	๙๘	๔๕	๙๗	๔๐	๙๖	๓๔	๙๗.๐๐	๓๙.๖๖
๑๒. ธันวาคม	๙๙	๓๗	๙๗	๓๙	๙๗	๓๑	๙๗.๖๖	๓๕.๖๖

ข้อมูล : สถานีตรวจอากาศจังหวัดสุพรรณบุรี ณ ปี ๒๕๖๒

๑.๔ เส้นทางคมนาคม

การคมนาคมภายในตำบล อาศัยเส้นทางคมนาคมทางบก โดยรถยนต์ รถจักรยานยนต์ มีเส้นทางคมนาคม ที่สำคัญได้แก่

๑. ทางหลวงแผ่นดินหมายเลข ๓๔๕๑ ผ่านตำบลโคกโคเตมา ตำบลดอนตาลและตำบลดอนมะสังข์ โดยมีรถสองแถววิ่งบริการรับจ้างภายในตำบล สายจากสุพรรณบุรี – ลาดताल
๒. ถนนกรมโยธาธิการ หมายเลข สพ.๒๐๕๐ บ้านลาดตะโก – บ้านดอนมะสังข์
๓. ทางหลวงแผ่นดินหมายเลข ๓๑๙๕ สายสุพรรณบุรี – อ่างทอง ผ่านหมู่บ้านดอนมะสังข์ และหมู่บ้านลาดताल

ภาพที่ ๕ แสดงเส้นทางคมนาคมสายหลัก สายรอง และเส้นทางเชื่อมต่อกับพื้นที่ใกล้เคียง

(ที่มา : กรมทางหลวง พ.ศ.๒๕๖๒)

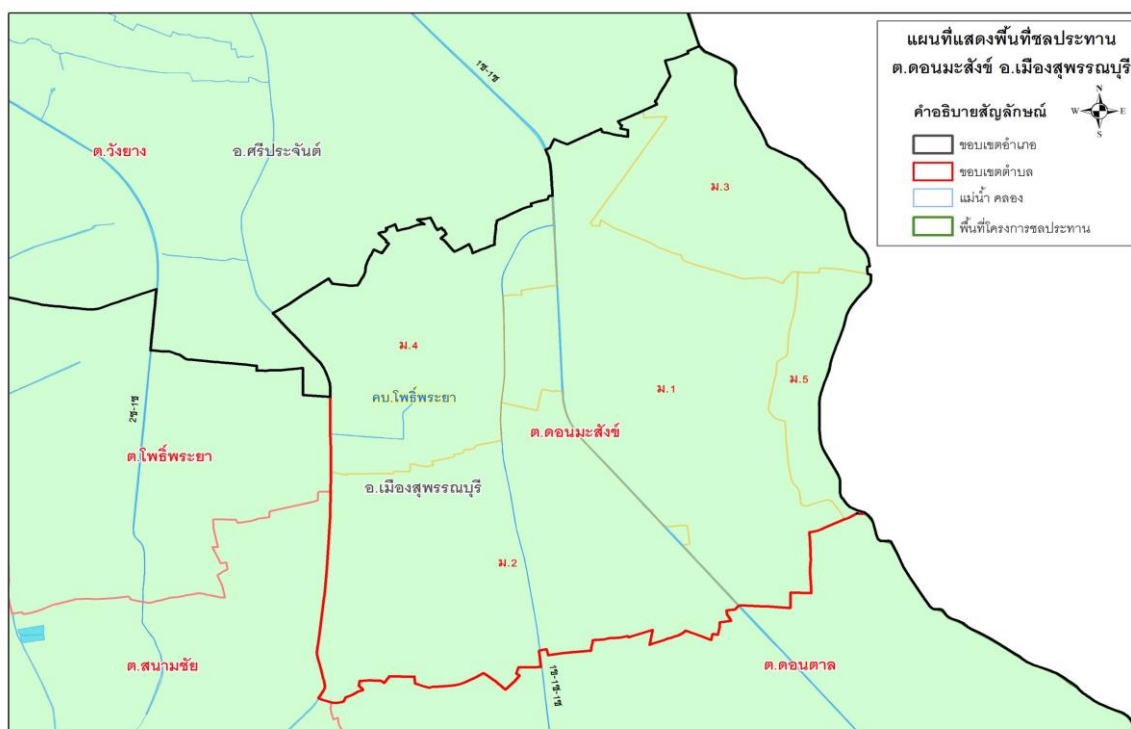
๑.๕ แหล่งน้ำ และระบบชลประทาน

๑. บึงลาดตาลเป็นคลองส่งน้ำธรรมชาติแบ่งเขตระหว่างอำเภอวิเศษชัยชาญ จังหวัดอ่างทอง กับ อำเภอเมือง จังหวัดสุพรรณบุรี ไหลผ่านหมู่ที่ ๓ บ้านลาดตาล และ หมู่ที่ ๕ บ้านลาดตะโก ตำบลดอนมะสังข์
๒. คลองส่งน้ำชลประทาน ๑ ซ้าย ๑ ซ้าย ไหลผ่าน เขต หมู่ ๑ บ้านดอนมะสังข์
๓. คลองส่งน้ำชลประทาน ๑ ขวา ๑ ซ้าย ๑ ซ้าย ไหลผ่านเขตหมู่ ๔ บ้านรื้อห้วยพรอด และ หมู่ ๒ บ้านหนองบอน

ตารางที่ ๕ แสดงพื้นที่ส่งน้ำโครงการส่งน้ำและบำรุงรักษาโพธิ์พระยาของตำบลดอนมะสังข์แยกตามหมู่บ้าน

หมู่ที่	โครงการชลประทาน	คลองส่งน้ำ	พื้นที่การเกษตร ทั้งหมด
๑	โพธิ์พระยา	๑ ซ้าย ๑ ซ้าย	๑๐๓๘
๒	โพธิ์พระยา	๑ ขวา ๑ ซ้าย ๑ ซ้าย	๑๓๒๐
๓	โพธิ์พระยา		๕๕๙
๔	โพธิ์พระยา	๑ ขวา ๑ ซ้าย ๑ ซ้าย	๗๒๔
๕	โพธิ์พระยา		๘๐๑
			๔,๔๔๒

ภาพที่ ๖ แสดงพื้นที่ส่งน้ำโครงการส่งน้ำและบำรุงรักษาโพธิ์พระยาตำบลดอนมะสังข์แยกตามหมู่บ้าน

๑.๖ สภาพเศรษฐกิจ และสังคม

- โครงสร้างทางเศรษฐกิจที่สำคัญ

- ขนาดการถือครองที่ดิน

เกษตรกรส่วนใหญ่ของตำบลดอนมะสังข์ มีที่ดินทำกินเฉลี่ยครัวเรือนละ ๑๕ – ๒๐ ไร่

- สิทธิในที่ดินทำกิน

เกษตรกรในตำบลดอนมะสังข์มีที่ดินทำกินเป็นของตนเองและเช่า โดยเช่าจากผู้ให้เช่าที่อยู่ในพื้นที่และนอกพื้นที่

- จำนวนแรงงาน

เกษตรกรส่วนใหญ่จะมีการประกอบอาชีพด้านการเกษตรทั้งทำนา พืชผัก ไม้ผล การใช้แรงงานในการประกอบอาชีพจะใช้แรงงานในครอบครัวและแรงงานจ้าง ซึ่งสามารถจำแนกออกเป็นกลุ่มอาชีพหลักที่สำคัญดังนี้

๑. กลุ่มอาชีพทำนา จะมีการใช้แรงงานในการประกอบกิจกรรมที่เกี่ยวข้องกับการทำนา โดยเริ่มตั้งแต่ การเตรียมดิน การหว่าน การดูแลรักษา การเกี่ยว และการขนส่ง โดยค่าแรงประมาณ ๔๐๐ – ๕๐๐ บาท/วัน

๒. กลุ่มอาชีพปลูกไม้ผล เกษตรกรจะมีการใช้แรงงานในการประกอบกิจกรรมที่เกี่ยวข้องกับการปลูกไม้ผล โดยเริ่มตั้งแต่ การเตรียมดิน การดูแลรักษา การเก็บเกี่ยว การขนส่ง โดยค่าแรงประมาณ ๑,๕๐๐ – ๒,๐๐๐ บาท/ไร่

๓. กลุ่มอาชีพการปลูกพืชผัก เกษตรกรจะมีการใช้แรงงานในการประกอบกิจกรรมที่เกี่ยวข้องกับการปลูกไม้ผล โดยเริ่มตั้งแต่ การเตรียมดิน การดูแลรักษา การเก็บเกี่ยว การขนส่ง โดยค่าแรงประมาณ ๒,๐๐๐ – ๒,๕๐๐ บาท/ไร่

- การตลาด

ตลาดส่วนใหญ่ เมื่อใกล้ระยะเก็บเกี่ยวผลผลิต

ข้าว: ส่วนหนึ่งนำไปจำหน่ายให้กับโรงสีโดยตรง บางส่วน เก็บไว้เป็นพันธุ์ข้าวในการปลูกข้าวในฤดูต่อไป บางส่วนเก็บไว้เพื่อบริโภคในครัวเรือน และหากเหลือเพียงพอก็จะแปรรูปจำหน่ายต่อไป

ไม้ผลและพืชผัก: จะมีพ่อค้าคนกลางมาที่หน้าสวนเพื่อตกลงราคาซื้อขาย หากเกษตรกรเกษตรกรไม่ขายส่วนใหญ่นำไปขายแหล่งรับซื้อโดยตรง เช่น ตลาดอ่างทอง ตลาดไท นอกจากนี้เกษตรกรบางรายปลูกจำนวนไม่มากเมื่อมีผลผลิตก็นำมาขายตลาดนัดในชุมชน และหากผลผลิตล้นตลาดก็จะทำการแปรรูปผลผลิตเพื่อเพิ่มมูลค่าและขายให้กับคนในชุมชนและนอกชุมชน

- การจำหน่ายหรือจตุรับซื้อ

ข้าว: โรงสีข้าว และจตุรับซื้อผลผลิตใกล้เคียงพื้นที่ในตำบล

ไม้ผลและพืชผัก: จำหน่ายให้กับพ่อค้าคนกลาง จำหน่าย ตลาดอ่างทอง ตลาดไท และคนในชุมชนและนอกชุมชน

- อื่นๆ (โรค/ศัตรูพืช/ภัยธรรมชาติ)

ข้าว โรคพืชที่สำคัญ ได้แก่

๑. ใบจุดสีน้ำตาล (Brown Spot Disease) สาเหตุ เชื้อรา *Bipolaris oryzae*

ในระยะต้นโต เชื้อโรคจะเข้าทำลายได้รับใบอ่อน ยอดอ่อน หรือช่อดอก โดยจะทำให้เกิดลักษณะอาการคล้าย ๆ กับที่ร่วงหล่น ผลที่มีขนาดโตขึ้นแต่ยังไม่แก่ก็เป็นโรคได้เช่นเดียวกัน หากสภาพแวดล้อมเหมาะสม กล่าวคือมีความชื้นสูง และอุณหภูมิพอเหมาะ (๒๔-๓๒ องศาเซลเซียส) ลักษณะอาการบนผลจะเป็นจุดสีดำ รูปร่างกลม หรือรี ขนาดอาจจะพบบ่อยแตก และมีเม็ดเล็ก ๆ สีดำเรียงรายเป็นวงภายในแผล ซึ่งอาการจุดบนผลนี้ ชาวสวนมะม่วงแถบบางคล้าเรียกว่าโรค “โอเตียม” ซึ่งหมายถึงจุดสีดำเมื่อมะม่วงเริ่มแก่ ในระหว่างการบ่มหรือการขนส่ง จุดแผลเหล่านี้จะขยายใหญ่ขึ้น และลูกกลามออกไปทำให้ผลเน่าทั้งผลได้ อาการจุดเน่าดำบนผลนี้พบทำความเสียหายกับมะม่วงเกือบทุกพันธุ์ หากมีสภาพความชื้นและอุณหภูมิที่เหมาะสม โดยเฉพาะในช่วงฤดูแล้ง สำหรับภาคกลางเช่นที่จังหวัดฉะเชิงเทรา มักจะมีฝนตกนอกฤดูในราวเดือนกุมภาพันธ์ หรือมีนาคม ซึ่งเป็นช่วงที่มะม่วงใกล้แก่ หากเกษตรกรไม่ได้พ่นสารป้องกันกำจัดโรคพืชทันทั่วทั้ง ก็จะทำให้ผลผลิตมะม่วงได้รับความเสียหายจากโรค ผลเน่าที่เกิดจากเชื้อราโรคแอนแทรคโนสอย่างรุนแรง นอกจากนี้แล้ว เชื้อราโรคแอนแทรคโนส ยังสามารถติดอยู่กับผลได้โดยไม่ทำให้เกิดลักษณะอาการหากสภาพแวดล้อมไม่เหมาะสม และจะไปแสดงอาการเมื่อมีสภาพแวดล้อมที่เหมาะสม เช่น ผลสุก หรือมีความชื้นสูงในระหว่างการเก็บรักษาหรือในหีบห่อที่บรรจุเพื่อการขนส่ง เป็นต้น ซึ่งก็ทำความเสียหายเป็นอย่างมากได้เช่นเดียวกัน

การป้องกันกำจัด

ใช้สารป้องกันกำจัดโรคพืชหลายชนิด ซึ่งการใช้สารเคมีเป็นวิธีการเดียวที่จะลดความเสียหายจากโรคนี้ได้อย่างรวดเร็ว และทันต่อเหตุการณ์ ถึงแม้ว่ามะม่วงแต่ละพันธุ์จะมีปฏิกริยาต่อการเกิดโรคแอนแทรคโนส

แตกต่างกันออกไปบ้างก็ตาม แต่ในสภาพแวดล้อมที่เหมาะสมแล้ว เชื้อราสามารถเข้าทำลายทำความเสียหายต่อ ใบ ดอก และผลของมะม่วงที่ปลูกเป็นการค้าได้ทุกพันธุ์ และการใช้สารป้องกันกำจัดโรคพืชนั้น จะต้องใช้ให้ถูก กับจังหวะการเข้าทำลายของเชื้อโรค ทั้งนี้ เพื่อลดความเสียหายและช่วยให้สารเคมีมีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น เช่น การฉีดพ่นในช่วงที่มะม่วงเริ่มแตกใบอ่อน ในช่วงการออกดอกและติดผล ซึ่งเป็นช่วงที่มะม่วงมีความอ่อนแอต่อการเข้าทำลายของเชื้อโรคเป็นต้น สารป้องกันกำจัดโรคพืชหลายชนิด สามารถนำไปใช้ในการป้องกันกำจัดโรค แอนแทรคโนสได้อย่างมีประสิทธิภาพ เช่น เบนโนมิล (benomyl), คอปเปอร์ออกซีคลอไรด์ (copper oxychloride) เป็นต้น ซึ่งการเลือกใช้สารชนิดใดนั้น ก็ขึ้นอยู่กับความรุนแรงของโรคที่เกิดในแต่ละ สภาพแวดล้อมที่ต่างกัน สารเคมีประเภทดูดซึม เช่น เบนโนมิล (benomyl) อาจจะใช้ได้ดีกว่าในการฉีด พ่นในช่วงที่มีฝนชุก หรือในช่วงผลใกล้เก็บเกี่ยว เพราะจะมีผลต่อคุณภาพของผลผลิตหลังเก็บเกี่ยวด้วย นอกจากนี้ ช่วงเวลาการฉีดพ่นของสารเคมีประเภทดูดซึม จะนานกว่าการใช้สารเคมีประเภทสัมผัส (contact หรือ conventional) ซึ่งช่วงเวลาการฉีดพ่นสารเคมีโดยทั่วไปจะอยู่ระหว่าง ๑๐-๑๕ วัน

การป้องกันกำจัดโรคแอนแทรคโนสสำหรับมะม่วงที่จะผลิตเพื่อการส่งออกนั้น จะต้องกระทำอย่าง สม่ำเสมอโดยในช่วงที่มะม่วงผลิใบอ่อนในฤดูฝน การฉีดสารเคมีป้องกันกำจัดโรคแอนแทรคโนสที่ใบสำหรับ แหล่งที่มีโรคแอนแทรคโนสระบาดเป็นประจำเพื่อลดความเสียหายจากการเกิดโรคที่ใบ อันจะมีผลต่อความอุดม สมบูรณ์ของใบและจะมีผลต่อการออกดอก ติดผลที่สมบูรณ์ต่อไป นอกจากนั้นยังเป็นการลดปริมาณเชื้อราโรค แอนแทรคโนสในแปลงปลูกได้เป็นอย่างดี การตัดแต่งกิ่งเป็นโรคและกิ่งอ่อนที่เกิดตามโคนกิ่งใหญ่ในทรงพุ่ม ซึ่ง เป็นแหล่งสะสมเชื้อโรคเข้าทำลายเสีย ก็เป็นการลดปริมาณเชื้อโรคได้อีกวิธีหนึ่ง

ก่อนที่มะม่วงจะเริ่มแทงช่อดอก ควรทำการฉีดพ่นสารป้องกันกำจัดแมลงและโรคพืชครั้งหนึ่ง เพื่อลด ปริมาณแมลงและโรคที่จะมารบกวนช่อดอกใหม่ที่เริ่มผลิ หลังจากนั้นควรทำการฉีดพ่นเป็นระยะ ๆ ทุก ๑๐ - ๑๕ วัน จนกระทั่งมะม่วงติดผลอ่อน ในระหว่างที่ผลมะม่วงกำลังเจริญเติบโตระยะเวลาการฉีดพ่นสารเคมีอาจจะ นานขึ้น ซึ่งขึ้นกับแหล่งปลูกที่มีการระบาดของโรคแตกต่างกันออกไปตามสภาพภูมิประเทศและสภาพการปลูกถึ ปลูกห่าง ก่อนเก็บเกี่ยวประมาณ ๑๔-๑๕ วัน ควรฉีดพ่นสารป้องกันกำจัดโรคพืชประเภทดูดซึม เช่น เบนโนมิล (benomyl) อีกครั้งหนึ่ง จะช่วยลดความเสียหายจากการเกิดผลเน่าหลังเก็บเกี่ยวได้เป็นอย่างดี

๑. โรคราแป้ง เกิดจากเชื้อรา *Oidium mangiferae* Benth

อาการ อาการเริ่มแรกจะเกิดที่ใบอ่อน จะเห็นบริเวณที่เชื้อราเข้าทำลายจะมีสีมืดปกติไปจากสีของเนื้อใบ เล็กน้อย ถ้าสังเกตดูจะเห็นลักษณะผงสีขาวขึ้นบาง ๆ ส่วนใหญ่จะพบใต้ใบ อาการต่อมาบริเวณที่เป็นโรคจะมีสี เหลืองจาง ๆ ถ้าสภาพอากาศเหมาะสมจะเป็นผงสีขาว ๆ ชัดเจนขึ้น หลังจากนั้นแผลจะเปลี่ยนเป็นสีน้ำตาลอ่อน และเข้มขึ้นตามลำดับ ซึ่งใบก็จะเริ่มแก่มีสีเขียวเข้มตัดกับบริเวณเป็นโรคซึ่งมีสีน้ำตาลแก่ ในระยะนี้อาจจะเห็น ผงสีขาวใต้ใบหรือบนใบแต่จะไม่ขึ้นฟูเหมือนในระยะใบอ่อน ถ้าเกิดโรครุนแรงใบที่เป็นโรคอาจจะ บิดเบี้ยวเสียรูปทรงไป

อาการที่ช่อดอก จะเห็นผงสีขาวขึ้นฟู ตามก้านช่อดอกและก้านช่อดอกย่อย และดอกซึ่งจะทำให้ดอกร่วง ไม่ติดผล ส่วนของก้านช่อดอกจะยังคงมีสีขาวปกคลุม ซึ่งต่อมากจะค่อย ๆ เปลี่ยนเป็นสีน้ำตาลอ่อน ๆ โรคนี้ มักจะพบในช่วงฤดูหนาวเมื่อมะม่วงเริ่มออกดอก ในราวเดือนธันวาคม มกราคม แต่อาจจะพบอาการของโรคได้ จนถึงเดือนเมษายน ซึ่งช่อดอกที่เป็นโรคนี้มักจะไม่ติดผลและมักจะพบเป็นกับช่อดอกที่อยู่บริเวณตอนล่างหรือ กลาง ๆ ลำต้น หรือช่อดอก ที่อยู่ใต้มุมใบสำหรับในบ้านเราจะพบอาการโรคราแป้งที่เกิดบนใบเฉพาะมะม่วงที่ ปลูกในที่สูงมาก ๆ ส่วนในพื้นที่ราบจะพบเพียงแต่ระบาดทำลายในช่วงออกดอกติดผลอ่อนเท่านั้น

การป้องกันกำจัด

สารเคมีที่ใช้ป้องกันกำจัดโรคราแป้ง ได้แก่ กำมะถันผง, ไดโนแคป(dinocap), เบนโนมิล (benomyl) ไตรอะไดเมฟอน (triadimefon) ฯลฯ การป้องกันกำจัดโรคราแป้งที่ระบาดในระยะมะม่วงออกดอกทำได้โดยการฉีดพ่นสารเคมีในช่วงที่ดอกยังไม่บานครั้งหนึ่ง สำหรับกำมะถันผง ควรจะฉีดพ่นในตอนเช้าขณะที่แดดยังไม่ร้อนจัด หากยังมีโรคราบาดอยู่ ก็ควรฉีดอีกครั้ง ในระยะติดผลอ่อน

๒. โรคราดำ ปกติแล้วราดำมีอยู่ทั่ว ๆ ไปในอากาศแต่ไม่สามารถจะเจริญขึ้นบนใบหรือช่อดอกมะม่วงได้ หากไม่มีแมลงพวกปากดูด อันได้แก่ เพลี้ยจักจั่น หรือแมงกะอ้า ซึ่งเป็นตัวสำคัญ เพราะแมลงพวกนี้จะขยายพันธุ์เป็นจำนวนมากในช่วงฤดูหนาวซึ่งเป็นฤดูที่มะม่วงกำลังออกดอก แมลงดังกล่าวนี้จะดูดกินน้ำเลี้ยงของพืช เช่น ตามยอดอ่อนและช่อดอก แล้วจะถ่ายสารซึ่งมีลักษณะคล้ายน้ำหวานออกมาฟุ้งกระจายไปเคลือบตามบริเวณใบและช่อดอก ซึ่งเชื้อราดำในอากาศก็จะสามารถขึ้นได้และทำให้การติดดอกออกผลของมะม่วงลดลงหรืออาจจะไม่ติดผลเลย

นอกจากแมลงพวกเพลี้ยจักจั่นแล้ว ยังมีแมลงอื่นที่สามารถดูดกินและถ่ายน้ำหวานออกมา เช่น เพลี้ยหอย และเพลี้ยแป้ง

การป้องกันกำจัด

เนื่องจากโรคนี้เกิดจากแมลงเป็นสาเหตุสำคัญ ดังนั้น การป้องกันกำจัด จึงควรป้องกันกำจัดแมลงพวกเพลี้ยจักจั่นหรือแมงกะอ้า ในช่วงที่มะม่วงเริ่มแทงช่อดอกการที่จะสังเกตว่าต้นมะม่วงในสวนมีแมลงพวกเพลี้ยจักจั่นทำลายหรือไม่ อาจทำได้โดยการเดินเข้าไปใต้พุ่มมะม่วง หากได้ยินเสียงคล้ายฝนตก ซึ่งคือเสียงที่แมลงพวกนี้ตีสันตกใจกระโดดไปเกาะยังที่อื่น ก็แสดงว่ามีแมลงพวกนี้อยู่มาก ยาที่ใช้ได้ดีในการป้องกันกำจัดแมลงพวกนี้ได้แก่ คาร์บาริล (carbaryl) ๘๕% WP ซึ่งควรที่จะทำการป้องกันกำจัดแมลงนี้ในช่วงก่อนที่มะม่วงจะออกดอกครั้งหนึ่งก่อน หากยังมีการทำลายของแมลงพวกเพลี้ยจักจั่นอีก ก็ควรฉีดพ่นอีกครั้งในระยะดอกตูม

๓. โรคใบจุดสนิม สาเหตุของโรคคือเชื้อราสายสีเขียวชนิดหนึ่งที่มีชื่อว่า *Cephaleuros virescens* Kunze ซึ่งสามารถขึ้นได้บนใบและกิ่ง

อาการ เริ่มแรกจะเป็นจุดเล็ก ๆ ลักษณะคล้ายดาวขึ้นบนหน้าใบ มีลักษณะสีเขียวปนเทา ซึ่งจะขยายใหญ่ขึ้นและจะเริ่มเปลี่ยนเป็นสีคล้ายสนิม ซึ่งเป็นระยะที่สายราพวกนี้สร้างอวัยวะขยายพันธุ์ ซึ่งจะแพร่ระบาดไปยังใบอื่นได้ เนื่องจากสายราเป็นพืชขนาดเล็กที่ต้องการแสงแดดและความชื้นสูง ดังนั้น อาการของโรคจึงมักจะเกิดบนใบหรือกิ่งที่ได้รับแสงแดดเสมอ

โรคนี้ปกติจะไม่ทำความเสียหายให้กับมะม่วงมากนัก นอกจากจะแสดงให้เห็นถึงการไม่ได้รับการดูแลรักษาอย่างทั่วถึงสำหรับการป้องกันกำจัด หากระบาดรุนแรงควรฉีดพ่นด้วยสารประกอบพวกทองแดง เช่น คอปเปอร์ออกซีคลอไรด์ (copper oxychloride)

๔. โรคราสีชมพู เกิดจากเชื้อรา *Corticium salmonicolor* Berk et Br. ซึ่งเชื้อราพวกนี้สามารถทำลายพืชอื่นได้หลายชนิด เช่น ส้ม ทุเรียน ขนุน ยางและกาแฟ

อาการ ส่วนใหญ่จะสังเกตเห็นอาการเมื่อใบเหลือง หรือร่วงแล้ว ถ้าตรวจดูตามกิ่งที่ใบร่วงนั้นจะเห็นเชื้อราสีชมพูที่ใบขาว พบมากในระยะแตกกอมีลักษณะเป็นจุดสีน้ำตาล รูปกลมหรือรูปไข่ ขอบนอกสุดของแผลมีสีเหลือง มีขนาดเส้นผ่าศูนย์กลาง ๐.๕-๑ มิลลิเมตร แผลที่มีการพัฒนาเต็มที่ขนาดประมาณ ๑-๒ x ๔-๑๐ มิลลิเมตร บางครั้งพบแผลไม่เป็นวงกลมหรือรูปไข่ แต่จะเป็นรอยเปื้อนคล้ายสนิมกระจายทั่วไปบนใบขาว แผลยังสามารถเกิดบนเมล็ดข้าวเปลือก(โรคเมล็ดดำ) บางแผลมีขนาดเล็ก บางแผลอาจใหญ่คลุมเมล็ดข้าวเปลือก ทำให้เมล็ดข้าวเปลือกสกปรก เสื่อมคุณภาพ เมื่อนำไปสีข้าวสารจะหักงาย

การแพร่ระบาด เกิดจากสปอร์ของเชื้อราปลิวไปตามลม และติดไปกับเมล็ด “การปลูกข้าวแบบต่อเนื่อง ไม่พักดินและขาดการปรับปรุงบำรุงดิน เพิ่มการระบาดของโรคอาการใบจุดสีน้ำตาลที่ใบ

การป้องกันกำจัด

- ใช้พันธุ์ต้านทานที่เหมาะสมกับสภาพท้องถิ่น และโดยเฉพาะพันธุ์ที่มีคุณสมบัติต้านทานโรคใบสีส้ม เช่น ภาคกลางใช้พันธุ์ปทุมธานี ๑ ภาคเหนือและภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ใช้พันธุ์เหนียวสันป่าตอง และหางยี ๗๑
- ปรับปรุงดินโดยการไถกลบฟาง หรือเพิ่มความอุดมสมบูรณ์ดินโดยการปลูกพืชปุ๋ยสด หรือปลูกพืชหมุนเวียนเพื่อช่วยลดความรุนแรงของโรค
- คลุกเมล็ดพันธุ์ก่อนปลูกด้วยสารป้องกันกำจัดเชื้อรา เช่น แมนโคเซบ หรือคาร์เบนดาซิม+แมนโคเซบ อัตรา ๓ กรัม / เมล็ด ๑ กิโลกรัม
- ใส่ปุ๋ยโปแตสเซียมคลอไรด์ (๐-๐-๖๐) อัตรา ๕-๑๐ กิโลกรัม / ไร่ ช่วยลดความรุนแรงของโรค
- กำจัดวัชพืชในนา ดูแลแปลงให้สะอาด และใส่ปุ๋ยในอัตราที่เหมาะสม
- ถ้าพบอาการของโรคใบจุดสีน้ำตาลรุนแรงทั่วไป ๑๐ เปอร์เซ็นต์ของพื้นที่ใบในระยะข้าวแตกกอ หรือในระยะที่ต้นข้าวตั้งท้องใกล้ออกรวง เมื่อพบอาการใบจุดสีน้ำตาลที่ใบธงในสภาพฝนตกต่อเนื่อง อาจทำให้เกิดโรคเมล็ดด่าง ควรพ่นด้วยสารป้องกันกำจัดเชื้อรา เช่น คาร์เบนดาซิม แมนโคเซบ โพรพิโคนาโซล ทีบูโคนาโซล ครีโซซิม-เมทิล หรือ คาร์เบนดาซิม+แมนโคเซบ ตามอัตราที่ระบุ

๒. โรคเมล็ดด่าง (Dirty Panicle Disease) สาเหตุ เชื้อรา สาเหตุหลัก ๖ ชนิดได้แก่

Curvularia lunata (Wakk) Boed., *Cercospora oryzae* I.Miyake., *Bipolaris oryzae* Breda de Haan., *Fusarium semitectum* Berk & Rav., *Trichoconis padwickii* Ganguly., *Sarocladium oryzae* Sawada.

อาการ ในระยะออกรวง พบแผลสีต่างๆ เช่นเป็นจุดสีน้ำตาลหรือดำหรือมีลายสีน้ำตาลดำหรือสีเทาปนชมพูที่เมล็ดบนรวงข้าว ทั้งนี้เพราะมีเชื้อราหลายชนิดที่สามารถเข้าทำลายและทำให้เกิดอาการต่างกันไป การเข้าทำลายของเชื้อรามักจะเกิดในช่วงดอกข้าวเริ่มโผล่จากกาบหุ้มรวงจนถึงระยะเมล็ดข้าวเริ่มเป็นน้านม และอาการเมล็ดด่าง จะปรากฏเด่นชัดในระยะใกล้เก็บเกี่ยว

การแพร่ระบาด เชื้อราสามารถแพร่กระจายไปกับลม ติดไปกับเมล็ด และสามารถแพร่กระจายในยุ่งฉางได้ เชื้อสาเหตุบางชนิดสามารถสร้างสารพิษ (toxin) ซึ่งเป็นอันตรายต่อสุขภาพได้

การป้องกันกำจัด

- เมล็ดพันธุ์ที่ใช้ปลูก ควรคัดเลือกจากแปลงที่ไม่เป็นโรค
- คลุกเมล็ดพันธุ์ด้วยสารป้องกันกำจัดเชื้อรา เช่น แมนโคเซบ ในอัตรา ๓ กรัม / เมล็ดพันธุ์ ๑ กิโลกรัม
- ถ้าพบการระบาดของโรคใบจุดสีน้ำตาล และใบขีดสีน้ำตาล ในระยะต้นข้าวตั้งท้องใกล้ออกรวง ให้ฉีดพ่น ด้วยสารป้องกัน กำจัดเชื้อรา เช่น โพรพิโคนาโซล โพรพิโคนาโซล+ไดฟิโนโคนาโซล หรือ โพรพิโคนาโซล+โพรคลอราซ หรือ ฟุซิทราซอล หรือ ทีบูโคนาโซล หรือ แมนโคเซบ

๓. โรคขอบใบแห้ง (Bacterial Leaf Blight Disease or Bacterial Blight Disease) สาเหตุ เชื้อ

แบคทีเรีย *Xanthomonas oryzae* pv. *oryzae* (ex Ishiyama) Swings et al.

อาการ โรคนี้พบได้ตั้งแต่ระยะกล้า แตกกอ จนถึง ออกรวง ต้นกล้าก่อนนำไปปักดำจะมีจุดเล็กๆ ลักษณะซ้ำที่ขอบใบของใบล่าง ต่อมาประมาณ ๗-๑๐ วัน จุดข้านี้จะขยายกลายเป็นทางสีเหลืองยาวตามใบข้าว ใบที่เป็นโรคจะแห้งเร็ว และสีเขียวจะจางลงเป็นสีเทาๆ อาการในระยะปักดำจะแสดงหลังปักดำแล้วหนึ่งเดือนถึงเดือนครึ่ง ใบที่เป็นโรคขอบใบมีรอยขีดซ้ำ ต่อมาจะเปลี่ยนเป็นสีเหลือง ที่แผลมีหยดน้ำสีครีมคล้ายยางสนกลมๆ ขนาดเล็กเท่าหัวเข็มหมุด ต่อมาจะกลายเป็นสีน้ำตาลและหลุดไปตาม น้ำหรือฝน ซึ่งจะทำให้โรคสามารถระบาดต่อไปได้ แผลจะขยายไปตามความยาวของใบ บางครั้งขยายเข้าไปข้างในตามความกว้างของใบ ขอบแผลมีลักษณะเป็นขอบลายหยัก แผลนี้เมื่อนานไปจะเปลี่ยนเป็นสีเทา ใบที่เป็นโรค ขอบใบจะแห้งและม้วนตามความยาว ในกรณีนี้

ต้นข้าวมีความอ่อนแอต่อโรคและเชื้อโรคมียปริมาณมาก จะทำให้ท่อน้ำท่ออาหารอุดตัน ต้นข้าวจะเหี่ยวเฉาและแห้งตายทั้งต้นอย่างรวดเร็ว เรียกอาการของโรคนี้ว่า ครีเสก (kresek)

การแพร่ระบาด เชื้อสาเหตุโรคสามารถแพร่ไปกับน้ำ ในสภาพแวดล้อมที่มีความชื้นสูง และสภาพที่มีฝนตก ลมพัดแรง จะช่วยให้โรคแพร่ระบาดอย่างกว้างขวางรวดเร็ว

การป้องกันกำจัด

- ใช้พันธุ์ข้าวที่ต้านทาน เช่น พันธุ์สุพรรณบุรี ๖๐ สุพรรณบุรี ๙๐ สุพรรณบุรี ๑ สุพรรณบุรี ๒ กข๗ และ กข๒๓
- ในดินที่อุดมสมบูรณ์ไม่ควรใส่ปุ๋ยไนโตรเจนมาก
- ไม่ควรระบายน้ำจากแปลงที่เป็นโรคไปสู่แปลงอื่น
- ควรเฝ้าระวังการเกิดโรคถ้าปลูกข้าวพันธุ์ที่อ่อนแอต่อโรคนี้ เช่น พันธุ์ขาวดอกมะลิ ๑๐๕ กข๖ เหนียวสันป่าตอง พิชณุโลก ๒ ชัยนาท ๑ เมื่อเริ่มพบอาการของโรคบนใบข้าว ให้ใช้สารป้องกันกำจัดโรคพืช เช่น ไอโซโพรไทโอเลน คอปเปอร์ไฮดรอกไซด์ เซตรโฟโตมัยซินซัลเฟต+ออกซีเตตราไซคลินไฮโดรคลอไรด์ ไตรเบซิคคอปเปอร์ซัลเฟต

ไม่ผล โรคพืชที่สำคัญ ได้แก่

๕. โรคแอนแทรคโนส สาเหตุของโรคเกิดจากเชื้อรา *Colletotrichum gloeosporioides* Penz.

อาการ ในระยะกล้า จะพบอาการของโรคได้ทั้งที่ใบและลำต้น ซึ่งทำความเสียหายให้กับการผลิตมะม่วงกิ่งทาบเป็นการค้ามาก เพราะต้นกล้าที่เป็นโรคจะอ่อนแอหรือตายไปไม่สามารถจะใช้ทำเป็นต้นต่อได้ อาการบนใบเริ่มแรกจะเป็นจุดเล็ก ๆ บนใบอ่อน มองดูสีกว่าเนื้อใบรอบ ๆ จุดนี้ จะขยายออกเป็นวงขนาดต่าง ๆ ขึ้นอยู่กับความชื้นและความแก่อ่อนของใบ โดยจะเห็นขอบแผลชัดเจนเป็นสีน้ำตาลเข้ม ในสภาพความชื้นสูง แผลที่เกิดบนใบอ่อนมาก ๆ จะมีขนาดใหญ่ ขยายออกได้รวดเร็ว และมีจำนวนแผลมากติดต่อกันทั้งผืนใบ ทำให้ใบแห้งทั้งใบ หรือใบบิดเบี้ยวเมื่อแก่ขึ้น เพราะเนื้อที่ใบบางส่วนถูกทำลายด้วยโรคในสภาพที่อุณหภูมิและความชื้นไม่เหมาะสม และบนใบจะมีลักษณะเป็นจุดขนาดเล็ก กระจุกกระจายทั่วไป บริเวณกลางแผลซึ่งมีสีน้ำตาลอ่อนกว่าขอบแผล และมีลักษณะบางกว่าเนื้อใบ อาจจะฉีกขาดและหลุดออก เมื่อถูกน้ำทำให้แผลมีลักษณะเป็นรู คล้ายถูกยิงด้วยกระสุนปืน ส่วนอาการที่ลำต้นอ่อนจะเป็นแผลสีค่อนข้างดำ ลักษณะแผลเป็นรูปไข่ ยาวไปตามความยาวของลำต้น หากอาการโรครุนแรงและต้นกล้าอ่อนมาก ๆ แผลจะขยายอย่างรวดเร็วจนกระทั่งรอบลำต้น ทำให้ต้นแห้งตาย แต่ถ้าต้นกล้าเป็นโรคเมื่อเนื้อเยื่อเริ่มแก่แล้ว แผลก็อาจจะลุกลามไปได้ไม่มากนัก จะเป็นจุดแผลมีลักษณะเป็นวงรี สีดำ ยุบตัวลงไปเล็กน้อยบริเวณกลางแผลจะเห็นเม็ดสีดำ ๆ หรือสีส้มปนบ้างเรียงเป็นวง ๆ อยู่ภายในแผล ซึ่งเป็นส่วนขยายพันธุ์ของเชื้อราสาเหตุต้นกล้าที่เป็นโรคจะอ่อนแอ เจริญเติบโตได้ไม่เต็มที่ หรืออาจตายไปในที่สุด ถ้าโรคนี้เกิดกับยอดอ่อนก็จะทำให้ยอดแห้งเป็นสีน้ำตาลดำ และอาจตายทั้งต้นได้เช่นเดียวกัน ข้าวมีลักษณะเป็นผง ๆ ขึ้นตามกิ่ง เมื่อเดือนเปลือกกอกออกบ้าง จะเห็นว่าบริเวณเปลือกที่มีราขึ้นทำลายนั้นจะเป็นสีน้ำตาล ซึ่งถ้าเชื้อราเจริญรอบกิ่งก็จะทำให้กิ่งแห้งตายในที่สุด เชื้อราสีขาวจะค่อย ๆ แก่ขึ้นจนเห็นมีลักษณะสีชมพูปนอยู่

การป้องกันกำจัด โดยการตัดกิ่งที่เป็นโรคทิ้งทำลายเสีย การตัดแต่งกิ่งมะม่วงเอากิ่งย่อยที่อยู่ในทรงพุ่มออก ทำให้ทรงพุ่มต้นมะม่วงโปร่ง ปริมาณความชื้นในทรงพุ่มก็จะลดลงเป็นการลดความเสียหายจากการเป็นโรคนี้วิธีหนึ่ง การตรวจตราต้นมะม่วงอยู่เสมอ ๆ จะช่วยให้สามารถเห็นลักษณะอาการของโรคได้ตั้งแต่ยังเป็นไม่มาก ซึ่งทำให้การบำบัดรักษาทำได้ง่ายโดยการถากเปลือกบริเวณที่เป็นโรคออกให้หมด แล้วทาด้วยยากันราพวกสารประกอบทองแดง เช่น คอปเปอร์ออกซีคลอไรด์ (copper oxychloride) ในบริเวณที่มีโรคระบาดมากอาจจะใช้ยาดังกล่าวทาหรือฉีดพ่นตามกิ่งที่อยู่ใกล้กับกิ่งเป็นโรค

พืชผัก โรคที่สำคัญ ได้แก่

๑. โรคราน้ำค้าง เชื้อสาเหตุ : เชื้อรา *Peronosporaparasitica*

อาการ ใบจะเป็นจุดละเอียดสีดำน้อยรวมกันเป็นกลุ่มเล็กๆ ด้านใต้ใบ ตรงจุดเหล่านี้จะมีราสีขาวอมเทาอ่อนคล้ายผงแป้งขึ้นเป็นกลุ่มๆ กระจายทั่วไป ใบที่อยู่ตอนล่างๆ จะมีแผลเกิดก่อนแล้วลุกลามขึ้นไปยังใบที่อยู่สูงกว่า ใบที่มีเชื้อราขึ้นเป็นกลุ่มกระจายเต็มใบจะมีลักษณะเหลืองและใบจะร่วงหรือแห้ง ในเวลาที่อากาศไม่ชื้นจะไม่พบผงแป้งและแผลแห้งเป็นสีเทาดำ

การระบาด โรคนี้ระบาดได้ทั้งระยะที่เป็นต้นกล้าจนเจริญเติบโตเต็มที่ ซึ่งจะทำให้ความเสียหายมากเพราะทำให้ใบเสียหายและเจริญเติบโตช้า โรคนี้ไม่ทำให้ต้นตาย แต่ทำให้น้ำหนักลดลง เพราะต้องตัดใบที่เป็นโรคทิ้ง ทำให้ได้น้ำหนักน้อยลง

การป้องกันกำจัด ให้ฉีดพ่นด้วยยาป้องกันกำจัดเชื้อรา เช่น ไซแน็บ , มาแน็บ , เบนเลท , ไดโฟลาแทน , เบนโนมิล, ดาโคนิล, แคปแทน หรือยาชนิดอื่นๆ ที่มีสารทองแดงเป็นองค์ประกอบ แต่สารประกอบทองแดงไม่ควรใช้ในระยะที่ยังเป็นต้นกล้า เพราะจะเป็นพิษต่อต้นกล้า

๒. โรคใบจุด เกิดจากเชื้อรา *Alternaria brassicae*

อาการ ถ้าเกิดกับต้นกล้าจะพบจุดแผลเล็กๆสีน้ำตาลที่บริเวณใบ โคนต้น ถ้าต้นโตแล้ว ใบมีแผลวงกลมสีน้ำตาลซ้อนกันหลายชั้น เนื้อเยื่อรอบๆ แผลเปลี่ยนเป็นสีเหลือง ขนาดของแผลมีทั้งเล็กและใหญ่ บนแผลมักจะมีเชื้อราขึ้นบางๆ มองเห็นเป็นผงสีดำ ผักบางชนิดและบางพันธุ์มีแผลที่ก้านใบเล็ก เป็นจุดสีน้ำตาล ปนดำ เนื้อเยื่อบุลงไปที่เล็กน้อย การผลิตเมล็ดพันธุ์ผัก ในที่บางแห่งก็เคยพบว่า มีแผลวงกลมบนฝักอ่อนด้วย ทำให้ฝักอ่อนแห้งเป็นสีน้ำตาล เมล็ดลีบแบน ใบแก่ที่อยู่ตอนล่างมักจะเป็นโรคมากกว่า

การระบาด สปอร์ของเชื้อสาเหตุสามารถปลิวไปได้ไกลๆโดยไปตามน้ำ ลม แมลง สัตว์ เครื่องมือการเกษตรมนุษย์ และสามารถติดไปกับเมล็ดพันธุ์ ได้หรืออาศัยอยู่กับวัชพืชในแปลง

สภาพที่เหมาะสมต่อการเกิดโรค ความชื้นสูง สภาพอากาศร้อนชื้น โดยเฉพาะในฤดูฝน อุณหภูมิอยู่ระหว่าง ๒๕-๓๐ องศาเซลเซียส

การป้องกันกำจัด

- ทำลายต้นเป็นโรคโดยการขุดถอนไปเผาทิ้ง
- ปลุกพืชหมุนเวียน
- ไม่ควรให้น้ำแบบฉีดพ่นฝอย
- แช่เมล็ดในน้ำร้อน ๕๐ องศาเซลเซียส นาน ๓๐ นาที (ยกเว้นกะหล่ำดอก) คลุกด้วยสารป้องกันกำจัดโรคพืชก่อนปลูก
- การฉีดพ่นสารเคมีป้องกันกำจัดเชื้อราอยู่สม่ำเสมอ

๓. โรคเหี่ยว เกิดจากเชื้อรา *Fusarium oxysporum*

อาการ เกิดอาการเหี่ยวอย่างช้า ๆ ใบที่อยู่โคนต้นเปลี่ยนเป็นสีเหลือง และร่วง ต่อมาใบจะเหี่ยวทั้งต้น เมื่อผ่าลำต้นบริเวณเหนือระดับดินตามยาวจะพบว่าท่อลำเลียงอาหารเป็นสีน้ำตาล การผิดปกติของท่อลำเลียงอาหารนี้จะลงไปถึงส่วนรากด้วย พริกที่เป็นโรคนี้นั้นสุดท้ายจะแห้งตาย

การระบาด การเกิดโรคนี้นี้มักจะเกิดเป็นหย่อม ๆ ถ้าสภาพอากาศมีอุณหภูมิสูง และดินมีความชื้นสูง จะทำให้โรคนี้ระบาดได้ดี

การป้องกันกำจัด

- ถ้าพบโรคในแปลงต้องถอนต้นที่เป็นโรคเผาทำลาย
- ก่อนปลูกพริกควรปรับสภาพดินด้วยปุ๋ยขาว และปุ๋ยคอก

๔. โรคราสนิมขาวในผัก เกิดจากเชื้อรา *Albugo ipomoea-aquaticae* Sawada

อาการ มีจุดสีเหลืองซีดด้านบนของใบ ด้านใต้ใบตรงกันข้ามจะเป็นตุ่มนูนเล็ก ๆ ขนาด ๑-๒ มิลลิเมตร อาจพบลักษณะปุ่มปม หรือบวมพองโตขึ้นในส่วนของก้านใบและลำต้น

การป้องกันกำจัด

- เมื่อมีโรคระบาดให้ฉีดพ่นใต้ใบด้วย เมตาแล็กซิล(metalaxyl) สลับกับแมนโคเซ็บ(mancozeb) ตามอัตราที่แนะนำบนฉลาก หากมีฝนตกชุกให้ผสมสารจับใบ
- คลุกเมล็ดก่อนปลูกด้วย เมตาแล็กซิล (metalaxyl) และเลือกใช้เมล็ดจากแหล่งที่ไม่มีโรคระบาดมาก่อน
- ดูแลระบบการให้น้ำในแปลงปลูก อย่าให้ขึ้นแฉะจนเกินไป

๕. โรคเน่าคอดิน เกิดจาก เชื้อรา *Pythium* sp. หรือ *Phytophthora* sp.

อาการ เป็นโรคที่เกิดขึ้นเฉพาะในแปลงต้นกล้าเท่านั้น เนื่องจากการหว่านเมล็ดที่แน่นทึบ อับลม และต้นเปี้ยดกันมาก ถ้าในแปลงมีเชื้อโรคแล้วต้นกล้าจะเกิดอาการเป็นแผลซ้ำที่โคนต้นระดับดิน เนื้อเยื่อตรงแผลจะเน่าและแห้งไปอย่างรวดเร็ว ถ้าถูกแสงแดดทำให้ต้นกล้าหักพับ ต้นเหี่ยวแห้งตายในเวลารวดเร็ว

การระบาด เชื้อราติดมากับเมล็ด หรืออยู่ในดินดิน น้ำ ฝน พบโรคได้บ่อยในฤดูฝนหรือปลายฤดูฝนต้นฤดูหนาว

การป้องกันกำจัด

- เตรียมแปลงให้มีการระบายน้ำดี อย่าให้น้ำขังแฉะในแปลง
- ใช้เมล็ดพันธุ์จากแหล่งที่ไม่มีการระบาดของโรค ไม่มีเชื้อจุลินทรีย์ติดมากับเมล็ด และมีความงอกสูง และไม่หว่านเมล็ดแน่นเกินไป
- หมั่นตรวจแปลง พบต้นเป็นโรครีบขุดเอาดินและต้นเป็นโรคทำลายหรือฝังกลบนอกแปลงเปิดหน้าดินตากแดดหลายๆ แดด

จำนวนประชากรและครัวเรือน

ตำบลดอนมะสังข์ มีประชากรจำนวนทั้งหมด ๓,๔๐๔ ราย จำนวน ๑,๐๓๔ ครัวเรือน โดยเป็นครัวเรือนเกษตรกร จำนวน ๓๕๐ ครัวเรือน

ตารางที่ ๖ แสดงข้อมูลจำนวนประชากรของตำบลดอนมะสังข์

หมู่ที่	ตำบล/หมู่บ้าน	ครัวเรือนทั้งหมด	ช่วงอายุ (ปี)													
			แรกเกิด-๑๗ ปี		๑๘-๒๕ ปี		๒๖-๓๕ ปี		๓๖-๔๕ ปี		๔๕-๕๕ ปี		๕๖-๖๕ ปี		๖๕ ปีขึ้นไป	
			ชาย	หญิง	ชาย	หญิง	ชาย	หญิง	ชาย	หญิง	ชาย	หญิง	ชาย	หญิง	ชาย	หญิง
๑	ดอนมะสังข์	๒๔๕	๕๓	๗๔	๔๒	๓๘	๔๓	๕๔	๕๗	๔๗	๖๒	๗๖	๕๒	๔๕	๔๕	๖๕
๒	หนองบอน	๑๘๙	๓๗	๕๒	๒๒	๓๕	๓๔	๓๕	๔๒	๕๒	๓๙	๕๑	๔๕	๔๙	๓๔	๔๖
๓	ลาดตาล	๒๔๑	๗๙	๙๘	๔๑	๓๘	๕๒	๗๔	๕๗	๖๑	๕๔	๕๖	๔๘	๕๐	๓๘	๔๖
๔	ริ้วห้วยพรอด	๒๕๘	๘๓	๘๒	๔๑	๔๕	๗๐	๗๒	๗๗	๗๖	๕๙	๖๘	๕๖	๕๕	๕๖	๗๕
๕	ลาดตะโก	๑๐๑	๒๘	๓๙	๒๖	๑๗	๒๑	๑๕	๓๓	๒๙	๓๒	๓๓	๒๑	๒๗	๑๗	๓๓
รวมทั้งสิ้น		๑๐๓๔	๒๗๙	๓๔๒	๑๖๙	๑๗๐	๓๙๓	๒๔๕	๒๖๗	๒๖๑	๒๔๔	๒๗๖	๒๒๐	๒๒๓	๑๙๐	๒๖๓

หมู่ที่	ชื่อหมู่บ้าน	จำนวนครัวเรือนทั้งหมด	จำนวนประชากร (คน)			จำนวนเกษตรกร		
			ชาย	หญิง	รวม	ครัวเรือน	จดทะเบียนแล้ว	ไม่ได้จดทะเบียน
รวมทั้งสิ้น		๑,๐๓๔	๑,๕๙๖	๑,๘๐๘	๓,๔๐๔	๓๕๐	๓๕๐	-
๑	ดอนมะสังข์	๒๔๕	๓๕๔	๓๙๘	๗๕๒	๗๐	๗๐	-
๒	หนองบอน	๑๘๙	๒๕๓	๓๒๐	๕๗๓	๘๗	๘๗	-
๓	ลาดตาล	๒๔๑	๓๖๙	๔๒๔	๗๙๓	๖๓	๖๓	-
๔	รื้อห้วยพรอด	๒๕๘	๔๔๒	๔๗๓	๙๑๕	๙๐	๙๐	-
๕	ลาดตะโก	๑๐๑	๑๗๘	๑๙๓	๓๗๑	๔๐	๔๐	-

ที่มา : สำนักงานทะเบียนราษฎร อำเภอเมืองสุพรรณบุรี จังหวัดสุพรรณบุรี

การประปา

มีประปาใช้ทุกครัวเรือน บางครัวเรือนใช้ระบบประปาส่วนภูมิภาค บางครัวเรือนใช้ประปาหมู่บ้าน ซึ่งทุกหมู่บ้านมีประปาหมู่บ้านละ ๑ แห่ง รวมมีประปาหมู่บ้าน จำนวน ๕ แห่ง

ด้านการศึกษา

ศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก จำนวน ๒ แห่ง

๑. ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กบ้านลาดตาล ที่ตั้งหมู่ที่ ๓
๒. ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กดอนมะสังข์ ที่ตั้งหมู่ที่ ๔

สถานศึกษาระดับอนุบาล-ประถมศึกษา จำนวน ๒ แห่ง

๑. โรงเรียนวัดลาดตาล ที่ตั้งหมู่ที่ ๓
๒. โรงเรียนวัดดอนเจดีย์ราษฎร์บูรณะ ที่ตั้งหมู่ที่ ๔

สถานศึกษาระดับมัธยมศึกษา จำนวน ๑ แห่ง

๑. โรงเรียนวัดลาดตาล (ขยายโอกาส) ที่ตั้งหมู่ที่ ๓

ตารางที่ ๗ แสดงระดับการศึกษา และศาสนสถานของตำบลดอนมะสังข์

หมู่ที่	จำนวนสถานศึกษาและศาสนสถาน (แห่ง)				
	ระดับประถม	ระดับมัธยม	วัด	โบสถ์	ศูนย์เด็กเล็ก
๑	-	-	๑	๑	-
๒	-	-	-	-	-
๓	-	๑	๑	๑	๑
๔	๑	-	๑	๑	๑
๕	-	-	-	-	-
รวม	๑	๑	๓	๓	๒

ด้านการสาธารณสุข

◆โรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพประจำตำบล จำนวน ๑ แห่ง

๑. โรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบลบ้านดอนมะสังข์ ที่ตั้งหมู่ที่ ๑

ด้านประเพณี วัฒนธรรม และศาสนา

- ประเพณีสงกรานต์ ประชากรที่ไปประกอบอาชีพยังต่างถิ่นเมื่อถึงประเพณีสงกรานต์จะกลับมาทำบุญตักบาตร สงฆ์น้ำพระและรดน้ำดำหัวผู้ใหญ่ เพื่อขอพรจากญาติผู้ใหญ่
- ประเพณีสารทไทย พิธีของประชาชนในประเพณีเกี่ยวกับการทำบุญเนื่องในวันสารทไทย ซึ่งกำหนดไว้ วันแรม ๑๕ ค่ำ เดือน ๑๐ เป็นการทำบุญเพื่อส่งเสริมขวัญกำลังใจ แก่เกษตรกรผู้ปลูกพืชพันธุ์ธัญญาหาร เพื่อให้พืชพันธุ์มีความอุดมสมบูรณ์มากยิ่งขึ้น
- ประเพณีลอยกระทง จัดขึ้นเป็นประจำทุกปี ขึ้น ๑๕ ค่ำ เดือน ๑๒ โดยจัดขึ้น
  ๑. เพื่อแสดงความสำนึกถึงบุญคุณของแม่น้ำที่ให้เราได้อาศัยน้ำกิน น้ำใช้ ตลอดจนเป็นการขอขมาต่อพระแม่คงคา ที่ได้ทิ้งสิ่งปฏิกูลต่าง ๆ ลงไปในน้ำ อันเป็นสาเหตุให้แหล่งน้ำไม่สะอาด
  ๒. เพื่อเป็นการสักการะรอยพระพุทธรบาทนันทน์ที่ เมื่อคราวที่พระพุทธเจ้าเสด็จไปแสดงธรรมโปรดในนาคพิภพ และได้ทรงประทับรอยพระบาทไว้บนหาดทรายแม่น้ำนันทน์ที่ ซึ่งเป็นแม่น้ำสายหนึ่งในแคว้นทักขิณาบถของประเทศอินเดีย ปัจจุบันเรียกว่าแม่น้ำนเรศวร
  ๓. เพื่อเป็นการสะเดาะเคราะห์ เพราะการลอยกระทงเปรียบเหมือนการลอยความทุกข์ ความโศกเศร้า โรคภัยไข้เจ็บ และสิ่งไม่ดีต่าง ๆ ให้ลอยตามแม่น้ำไปกับกระทง คล้ายกับพิธีลอยบาปของพราหมณ์
  ๔. เพื่อเป็นการบูชาพระอุปคุต ที่ชาวไทยภาคเหนือให้ความเคารพ ซึ่งบำเพ็ญเพียรบริกรรมคาถาอยู่ในท้องทะเลลึกหรือสะดือทะเล โดยมีตำนานเล่าว่าพระอุปคุตเป็นพระมหาเถระรูปหนึ่งที่มีอิทธิฤทธิ์มาก สามารถปราบพญามารได้
  ๕. เพื่อรักษาขนบธรรมเนียมของไทยไว้มิให้สูญหายไปตามกาลเวลา และยังเป็นการส่งเสริมการท่องเที่ยวให้เกิดขึ้นทั้งชาวไทยและชาวต่างประเทศ
  ๖. เพื่อความบันเทิงใจ เนื่องจากการลอยกระทงเป็นการนัดพบปะสังสรรค์กันในหมู่ผู้ไปร่วมงาน
  ๗. เพื่อส่งเสริมงานฝีมือและความคิดสร้างสรรค์ เพราะเมื่อมีเทศกาลลอยกระทง มักจะมีการประกวดกระทงแข่งกัน ทำให้ผู้เข้าร่วมได้เกิดความคิดแปลกใหม่ และยังรักษาภูมิปัญญาพื้นบ้านไว้อีกด้วย

ด้านศาสนา

ประชากรนับถือศาสนาพุทธเป็นหลัก มีศาสนสถานที่สำคัญ คือ วัด จำนวน ๖ วัด ได้แก่

๑. วัดไทรงามธรรมธาราม	หมู่ที่ ๑
๒. วัดสองเขตสามัคคี(วัดลาดตาล)	หมู่ที่ ๓
๓. วัดดอนเจดีย์ราษฎร์บูรณะ	หมู่ที่ ๔

องค์กร/สถาบันต่างๆ

☆ ประวัติความเป็นมาของสมาชิกในชุมชน รูปแบบการตั้งถิ่นฐาน

ในสมัยก่อนกรุงศรีอยุธยาเป็นเมืองหลวง พื้นที่ของตำบลเป็นป่าไผ่ ป่าสะแก และต้นไม้อื่นๆเป็นจำนวนมาก เป็นที่ดอน มีหนองน้ำและ ลำรางบางส่วนเป็นที่ราบลุ่มมีน้ำท่วมขัง ได้มีราษฎรเข้ามาประกอบอาชีพทำนาทำไร่เรื่อยๆและอยู่กันจนเป็นหมู่บ้าน เรียกกันว่าบ้านดอนมะสังข์ เพราะมีต้นสังข์ขนาดใหญ่และสูงมากอยู่ต้นหนึ่ง แต่อยู่ในเขตการปกครองของตำบลดอนตาล อำเภอเมืองสุพรรณบุรี ต่อมาทางราชการเห็นว่าตำบลดอนตาลมีจำนวนหมู่บ้านมากเกินไป จึงได้แบ่งตำบลใหม่และให้ชื่อว่า “ ตำบลดอนมะสังข์ เดิมมี ๔ หมู่บ้าน สมัยก้านันพัตเพ็งค่วย อยู่หมู่ที่ ๓ เห็นว่ามีราษฎรอาศัยอยู่หมู่ที่ ๓ เป็นจำนวนมาก จึงแบ่งเขตการปกครองออกเป็น ๕ หมู่บ้าน

☆ ผู้นำตามธรรมชาติ กลุ่มตามธรรมชาติ

เกษตรกรตำบลดอนมะสังข์ มีการรวมกลุ่มกันประมาณ ๕-๑๐ คน โดยมีหัวหน้ากลุ่ม ๑ คน ออกรับจ้างขนข้าวเปลือกหลังการเก็บเกี่ยว และยังรวมกลุ่ม ๓-๕ คน ออกรับจ้างฉีดยาฆ่าแมลงนาข้าว โดยมีหัวหน้ากลุ่มเป็นผู้รับงาน

☆ องค์กรในชุมชน

ตำบลดอนมะสังข์ มีองค์กรต่าง ๆ เพื่อการพัฒนาและดูแลสังคม เช่น อสม. อพพร. , คณะกรรมการบริหารศูนย์ฯ , รวมทั้งผู้นำท้องถิ่น, กลุ่มต่าง ๆ เป็นต้น

มีแหล่งเงินเชื่อเพื่อการเกษตรใช้เป็นแหล่งเงินทุนในการประกอบอาชีพทั้งในและนอกภาคการเกษตรที่สำคัญ ได้แก่ ธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์ สหกรณ์การเกษตร ธนาคารพาณิชย์ ญาติพี่น้อง และอื่นๆ

๑. ธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์	ประมาณ	๖๕%
๒. สหกรณ์การเกษตร	ประมาณ	๑๐%
๓. ธนาคารพาณิชย์	ประมาณ	๕%
๔. ญาติพี่น้อง	ประมาณ	๕%
๕. ตนเอง	ประมาณ	๕%
๖. อื่นๆ (เช่น กองทุนหมู่บ้าน)	ประมาณ	๑๐%

☆ งานกลุ่มสถาบันเกษตรกร และวิสาหกิจชุมชน

ตารางที่ ๘ แสดงรายชื่อกลุ่ม ๓ ก ตำบลดอนมะสังข์ อำเภอเมืองสุพรรณบุรี ปี ๒๕๖๒

กลุ่มแม่บ้านเกษตรกร		กลุ่มส่งเสริมอาชีพการเกษตร	
กลุ่มแม่บ้านเกษตรกรแปรรูปผลผลิตทางการเกษตรบ้านไร่ห้วยพรอด	หมู่ที่ ๔	ศูนย์จัดการศัตรูพืชชุมชนดอนมะสังข์	หมู่ที่ ๔
		กลุ่มผลิตเมล็ดพันธุ์ข้าวพันธุ์ดี	หมู่ที่ ๑
		กลุ่มแปรรูปปลาบ้านลาดตาล	หมู่ที่ ๓
		กลุ่มแปรรูปผลผลิตทางการเกษตรลาดตะโก	หมู่ที่ ๕
		กลุ่มผู้ปลูกมะม่วงดอนมะสังข์	หมู่ที่ ๑

ตารางที่ ๑๐ แสดงข้อมูลตามชนิดพืช (๓๖ ชนิดพืชที่มีในพื้นที่) ข้าว,ไม้ผล

ที่	ตำบล	ข้าว				ไม้ผล			
		นาปี		นาปรัง		ฝรั่ง		มะม่วง	
		ครัวเรือน	พื้นที่(ไร่)	ครัวเรือน	พื้นที่(ไร่)	ครัวเรือน	พื้นที่(ไร่)	ครัวเรือน	พื้นที่(ไร่)
	ดอนมะสังข์								
๑	บ้านดอนมะสังข์	๔๖	๗๔๙	๔๖	๗๔๙	---	-	๓๘	๒๗๗
๒	บ้านหนองบอน	๕๕	๙๑๙	๕๕	๙๑๙	-	-	๔๕	๓๘๕
๓	บ้านลาดตาล	๔๐	๔๙๙	๔๐	๔๙๙		-	๘	๔๕
๔	บ้านรื้อห้วยพรอด	๔๖	๕๘๒	๔๖	๕๘๒	๑	๓-	๒๕	๑๒๗
๕	บ้านลาดตะโก	๔๕	๗๔๓	๔๕	๗๔๓			๑๕	๔๘
	รวม	๒๓๒	๓๔๙๒	๒๓๒	๓๔๙๒	๑	๓	๑๓๑	๘๘๒

ตารางที่ ๑๑ แสดงข้อมูลตามชนิดพืช (๓๖ ชนิดพืชที่มีในพื้นที่) พืชผัก

ที่	ตำบล	พืชผัก									
		พริกชี้หนู		ถั่วฝักยาว		มะเขือ		ดอกขจร		กระเจี๊ยบเขียว	
		ครัวเรือน	พื้นที่(ไร่)	ครัวเรือน	พื้นที่(ไร่)	ครัวเรือน	พื้นที่(ไร่)	ครัวเรือน	พื้นที่(ไร่)	ครัวเรือน	พื้นที่(ไร่)
	ดอนมะสังข์										
๑	บ้านดอนมะสังข์	๓	๓	๒	๔	๓	๓	๒	๒	-	-
๒	บ้านหนองบอน	๕	๗	๑	๑	๓	๓	๓	๕		
๓	บ้านลาดตาล	๒	๔	๒	๓	๓	๓	๒	๒	๒	๓
๔	บ้านรื้อห้วยพรอด	๕	๕	๑	๑	๓	๓	๓	๖		
๕	บ้านลาดตะโก	๕	๓	๒	๒	๓	๓	๒	๒		
	รวม	๑๘	๒๒	๘	๑๑	๑๕	๑๕	๑๒	๑๗	๒	๓

ระบบการผลิต

- นาข้าว เกษตรกรจะทำการผลิตข้าวปีละ ๒ ครั้ง มีบางส่วนที่มีพื้นที่ไถ่คลองส่งน้ำชลประทาน และที่ดอนไม่มีปัญหาอุทกภัยจะผลิตข้าว ๒ ปี ได้ ๕ ครั้ง
- มะม่วง เกษตรกรจะผลิตมะม่วงในฤดู และนอกฤดู ซึ่งจะเก็บเกี่ยวได้ปีละ ๒ ครั้ง
- พืชผัก เกษตรกรจะปลูกพืชผัก ๑ ชนิด ใน ๑ แปลง และ ๒ - ๓ ชนิด ในแปลงเดียวกัน ซึ่งจะมีการเปลี่ยนแปลงชนิดพืชที่ปลูกในแต่ละครั้งตามสภาวะการตลาดในท้องถิ่นและตลาดภายนอกท้องถิ่น
- โคเนื้อ มีการเลี้ยงโดยวิธีการปล่อยทุ่ง ให้อาหารและแร่ธาตุเสริม ป้องกันและกำจัดโรคระบาดโดยกรมปศุสัตว์

บทที่ ๒

การวิเคราะห์สถานการณ์การเกษตรของตำบล

๒.๑ ข้อมูลประกอบการวิเคราะห์

๒.๑.๑ เกษตรกรและองค์กรเกษตรกร

๑) เกษตรกร

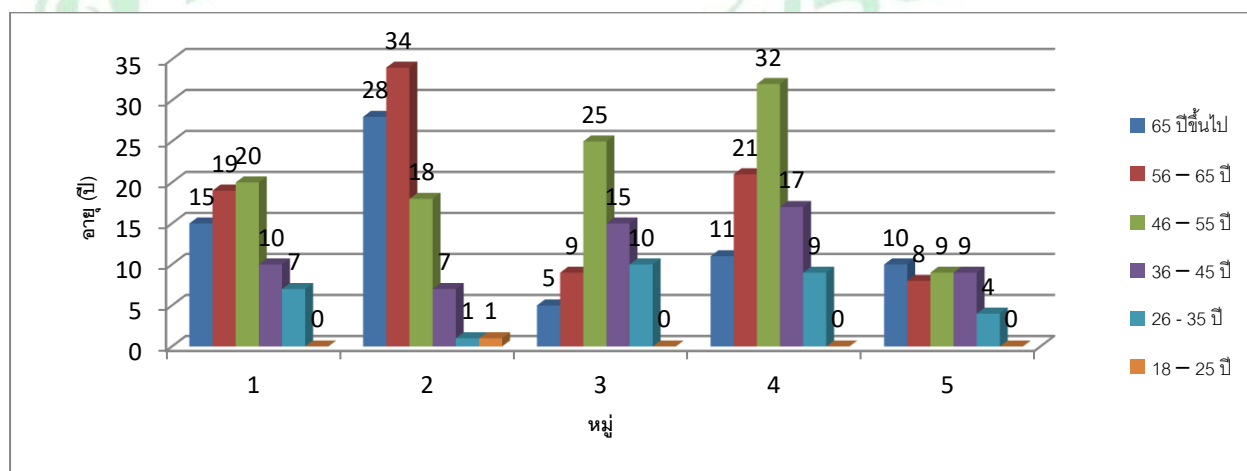
(๑) ครั้วเรือนเกษตรกร

ตำบลดอนมะสังข์ มีครั้วเรือนเกษตรกร จำนวน ๓๕๔ .ครั้วเรือน โดยมีหัวหน้าครั้วเรือน เกษตรกร อายุระหว่าง ๑๘-๒๕ ปี จำนวน ๑ ครั้วเรือน คิดเป็นร้อยละ ๐.๒๘ รองลงมาอายุระหว่าง ๒๖-๓๕ ปี จำนวน ๓๑ ครั้วเรือน คิดเป็นร้อยละ ๘.๗๖ อายุระหว่าง ๓๖-๔๕ ปี จำนวน ๕๘ ครั้วเรือน คิดเป็นร้อยละ ๑๖.๓๙ อายุระหว่าง ๔๖-๕๕ ปี จำนวน ๑๐๔ ครั้วเรือน คิดเป็นร้อยละ ๒๙.๓๘ อายุระหว่าง ๕๖-๖๕ ปี จำนวน ๙๑ ครั้วเรือน คิดเป็นร้อยละ ๒๕.๗๐และอายุ ๖๕ ปีขึ้นไปจำนวน ๖๙ ครั้วเรือน คิดเป็นร้อยละ ๑๙.๔๙ ตามลำดับ

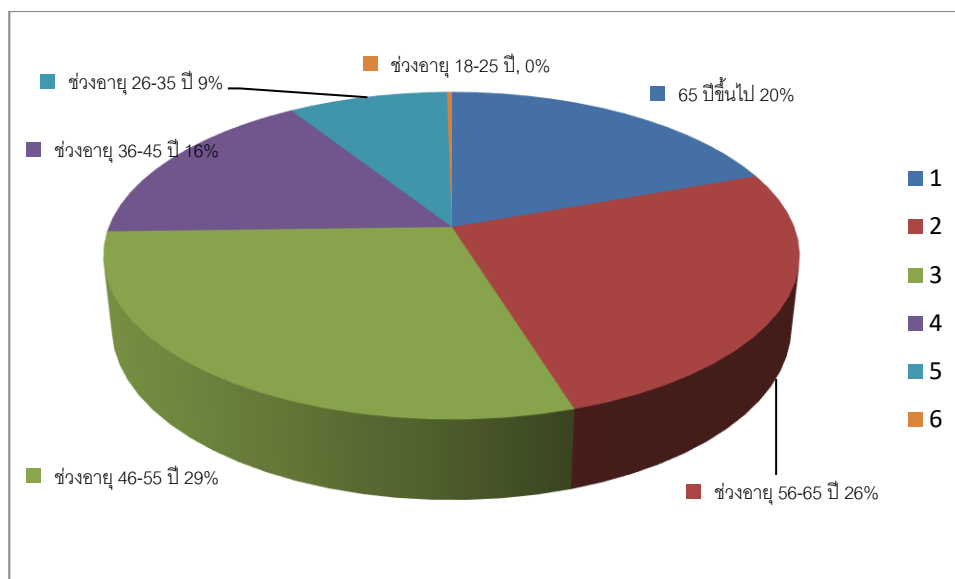
ตารางที่ ๑๓ แสดงหัวหน้าครั้วเรือนจำแนกตามอายุ ตำบลดอนมะสังข์ อำเภอเมืองสุพรรณบุรี จังหวัดสุพรรณบุรี

ช่วงอายุ (ปี)	จำนวนครั้วเรือน					รวม	ร้อยละ
	หมู่ ๑	หมู่ ๒	หมู่ ๓	หมู่ ๔	หมู่ ๕		
๖๕ ปีขึ้นไป	๑๕	๒๘	๕	๑๑	๑๐	๖๙	๑๙.๔๙
๕๖ – ๖๕ ปี	๑๙	๓๔	๙	๒๑	๘	๙๑	๒๕.๗๐
๔๖ – ๕๕ ปี	๒๐	๑๘	๒๕	๓๒	๙	๑๐๔	๒๙.๓๘
๓๖ – ๔๕ ปี	๑๐	๗	๑๕	๑๗	๙	๕๘	๑๖.๓๙
๒๖ – ๓๕ ปี	๗	๑	๑๐	๙	๔	๓๑	๘.๗๖
๑๘ – ๒๕ ปี	-	๑	-	-	-	๑	๐.๒๘
รวม	๗๑	๘๙	๖๔	๙๐	๔๐	๓๕๔	๑๐๐

ที่มา : ทะเบียนเกษตรกร พ.ศ.๒๕๖๒

ภาพที่ ๔ แสดงหัวหน้าครั้วเรือนเกษตรกรจำแนกตามอายุ ตำบลดอนมะสังข์
(ที่มา : ระบบทะเบียนเกษตรกร พ.ศ.๒๕๖๒)

ภาพที่ ๙ แสดงเปอร์เซ็นต์หัวหน้าครัวเรือนเกษตรกรจำแนกตามอายุ ตำบลอนมะสังข์ อำเภอมืองสุพรรณบุรี จังหวัดสุพรรณบุรี

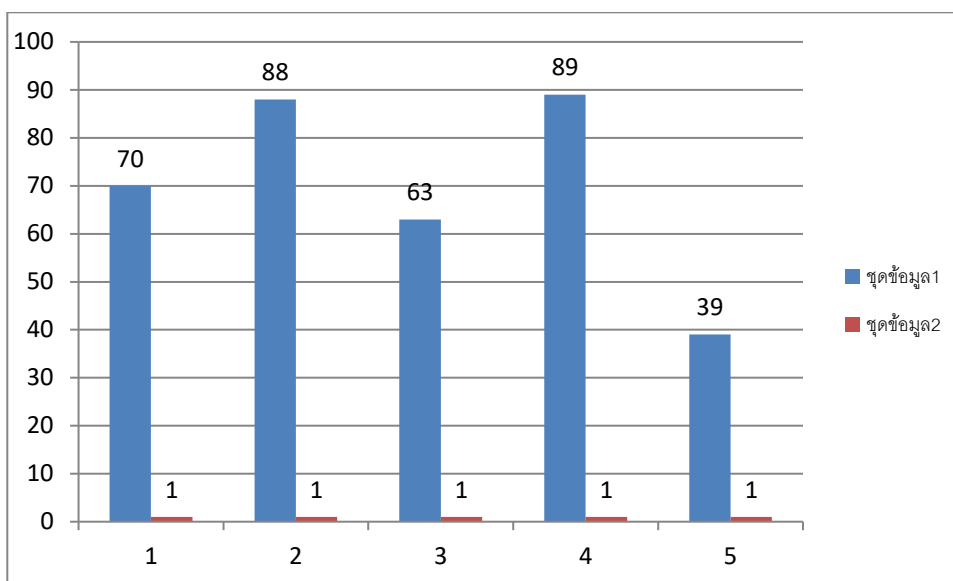
(๒) ลักษณะการประกอบอาชีพ

ตำบลอนมะสังข์ มีเกษตรกรที่ประกอบอาชีพหลักส่วนใหญ่เป็นการประกอบอาชีพเกษตรกรรมเป็นหลัก จำนวน ๓๔๙ ครัวเรือน คิดเป็นร้อยละ ๙๘.๕๙ และประกอบอาชีพเกษตรกรรมเป็นรอง จำนวน ๕ ครัวเรือน คิดเป็นร้อยละ ๑.๔๑ %

ตารางที่ ๑๔ แสดงลักษณะการประกอบอาชีพเกษตรกร ตำบลอนมะสังข์ อำเภอมืองสุพรรณบุรี จังหวัดสุพรรณบุรี

ลักษณะการประกอบอาชีพ	จำนวนครัวเรือน					รวม	ร้อยละ
	หมู่ ๑	หมู่ ๒	หมู่ ๓	หมู่ ๔	หมู่ ๕		
ประกอบอาชีพเกษตรกรรมเป็นหลัก	๗๐	๘๘	๖๓	๘๙	๓๙	๓๔๙	๙๘.๕๙
ประกอบอาชีพเกษตรกรรมเป็นรอง	๑	๑	๑	๑	๑	๕	๑.๔๑
รวม	๗๑	๘๙	๖๔	๙๐	๔๐	๓๕๔	๑๐๐

ที่มา : ระบบทะเบียนเกษตรกร พ.ศ.๒๕๖๒

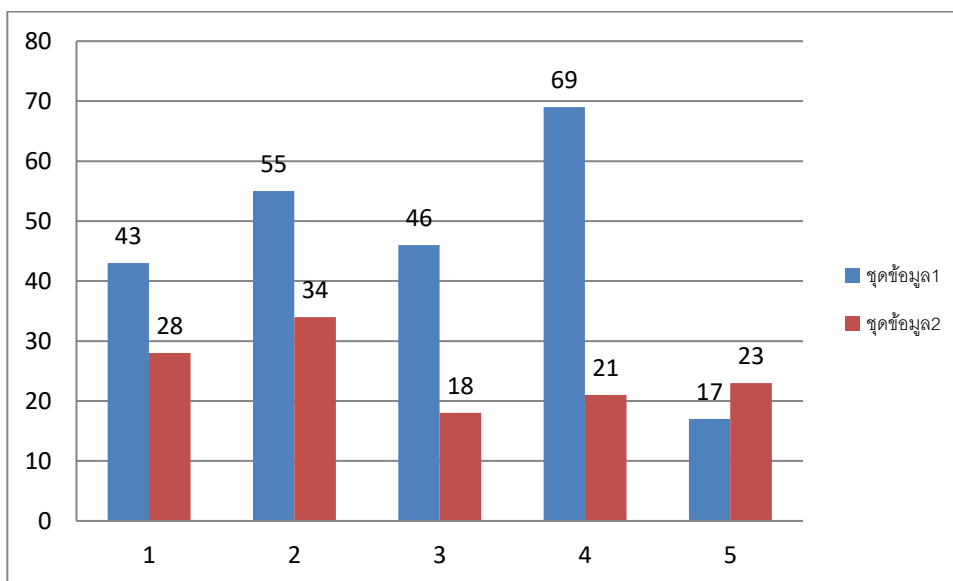
ภาพที่ ๑๐ แสดงลักษณะการประกอบอาชีพ ตำบลดอนมะสังข์
(ที่มา : ระบบทะเบียนเกษตรกร พ.ศ.๒๕๖๒)

(๓) ลักษณะการถือครองที่ดิน

ลักษณะการถือครองที่ดินของเกษตรกรตำบลดอนมะสังข์ ส่วนใหญ่เกษตรกรเป็นเจ้าของ
จำนวน ๒๓๐ ครัวเรือน คิดเป็นร้อยละ ๖๔.๙๗ รองลงมาคืออื่นๆ (ที่สาธารณะประโยชน์, ทำฟรี) จำนวน -
ครัวเรือน คิดเป็นร้อยละ ๐ และเช่า จำนวน ๑๒๔ ครัวเรือน คิดเป็นร้อยละ ๓๕.๐๓ ตามลำดับ

ตารางที่ ๑๕ แสดงลักษณะการถือครองที่ดินของเกษตรกร ตำบลดอนมะสังข์ อำเภอเมืองสุพรรณบุรี จังหวัด
สุพรรณบุรี

ลักษณะการถือครอง	จำนวนครัวเรือน					ครัวเรือน	ร้อยละ
	หมู่ ๑	หมู่ ๒	หมู่ ๓	หมู่ ๔	หมู่ ๕		
เกษตรกรเป็นเจ้าของ	๔๓	๕๕	๔๖	๖๙	๑๗	๒๓๐	๖๔.๙๗
เช่า	๒๘	๓๔	๑๘	๒๑	๒๓	๑๒๔	๓๕.๐๓
รวม	๗๑	๘๙	๖๔	๙๐	๔๐	๓๕๔	๑๐๐

ภาพที่ ๑๑ แสดงลักษณะการถือครองที่ดิน ตำบลอนมะสังข์ อำเภอเมืองสุพรรณบุรี จังหวัดสุพรรณบุรี
(ที่มา :ทะเบียนเกษตรกร ปี ๒๕๖๒.)

(๔) ประเภทเอกสารสิทธิ์ (เฉพาะเกษตรกรเป็นเจ้าของ)

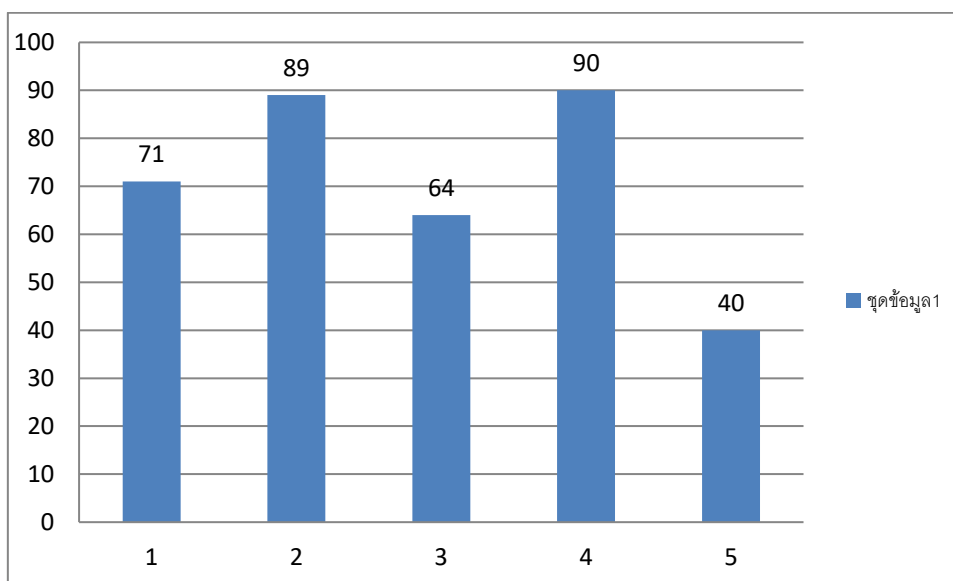
ตำบลอนมะสังข์ มีการถือครองที่ดินแบบไม่มีเอกสารสิทธิ์ จำนวน - ครัวเรือน คิดเป็นร้อยละ

- รองลงมาคือเอกสารสิทธิ์ประเภท ส.ป.ก. จำนวน ๐ ครัวเรือน คิดเป็นร้อยละ ๐ และเอกสารสิทธิ์ประเภท โฉนด จำนวน ๓๕๔ ครัวเรือน คิดเป็นร้อยละ ๑๐๐ ตามลำดับ

ตารางที่ ๑๖ แสดงลักษณะประเภทเอกสารสิทธิ์ ตำบลอนมะสังข์ อำเภอเมืองสุพรรณบุรี จังหวัดสุพรรณบุรี

ประเภทเอกสารสิทธิ์ (ครัวเรือน)	จำนวนครัวเรือน					ครัวเรือน	ร้อยละ
	หมู่ ๑	หมู่ ๒	หมู่ ๓	หมู่ ๔	หมู่ ๕		
โฉนด/น.ส.ทุกประเภท	๗๑	๘๙	๖๔	๙๐	๔๐	๓๕๔	๑๐๐
ส.ป.ก. ทุกประเภท	-	-	-	-	-	-	-
หนังสือรับรองของหน่วยงาน	-	-	-	-	-	-	-
ไม่มีเอกสารสิทธิ์	-	-	-	-	-	-	-
รวม	๗๑	๘๙	๖๔	๙๐	๔๐	๓๕๔	๑๐๐

ที่มา : ระบบทะเบียนเกษตรกร พ.ศ. ๒๕๖๒

ภาพที่ ๑๒ แสดงประเภทเอกสารสิทธิ์ รายหมู่บ้าน ตำบลดอนมะสังข์
อำเภอเมืองสุพรรณบุรี จังหวัดสุพรรณบุรี

๒) องค์กรและสถาบันเกษตรกร

(๑) กลุ่มเกษตรกร/สถาบัน

ตำบลดอนมะสังข์ มีกลุ่มส่งเสริมอาชีพ ๔ กลุ่ม มีสมาชิก ๑๑๐ ราย กลุ่มแม่บ้านเกษตรกร ๑ กลุ่ม สมาชิก ๒๕ ราย กลุ่มยุวเกษตรกร - กลุ่ม สมาชิก - ราย วิสาหกิจชุมชน - แห่ง สมาชิก - ราย สหกรณ์จำนวน - แห่ง สมาชิก - ราย และกลุ่มเกษตรกร - กลุ่ม สมาชิก - ราย

ตารางที่ ๑๗ แสดงจำนวนและสมาชิกสถาบันเกษตรกร ตำบลดอนมะสังข์ อำเภอเมืองสุพรรณบุรี จังหวัดสุพรรณบุรี

หมู่ที่	กลุ่มส่งเสริม		กลุ่มแม่บ้าน		กลุ่มยุว		วิสาหกิจชุมชน		สหกรณ์		กลุ่มเกษตรกร	
	กลุ่ม	สมาชิก (ราย)	กลุ่ม	สมาชิก (ราย)	กลุ่ม	สมาชิก (ราย)	แห่ง	สมาชิก (ราย)	แห่ง	สมาชิก (ราย)	กลุ่ม	สมาชิก (ราย)
๑	๑	๓๐										
๒												
๓	๑	๒๕										
๔	๑	๓๐	๑	๒๕								
๕	๑	๒๕										
รวม	๔	๑๑๐	๐	๐	๐	๐	๐	๐	๐	๐	๐	๐

ที่มา : สำนักงานเกษตรอำเภอเมืองสุพรรณบุรี พ.ศ. ๒๕๖๒

๓) ศูนย์เรียนรู้และเครือข่าย

ตำบลดอนมะสังข์ มีแหล่ง/ศูนย์เรียนรู้และบริการด้านการเกษตร มีศูนย์เรียนรู้การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสินค้าเกษตร (ศพก.) - ศูนย์ และศพก. เครือข่าย ๑ ศูนย์ ศูนย์จัดการศัตรูพืชชุมชน ๑ ศูนย์ ศูนย์จัดการดินและปุ๋ย - ศูนย์ ศูนย์ถ่ายทอดเทคโนโลยีการเกษตรประจำตำบล ๑ ศูนย์ ศูนย์เรียนรู้เศรษฐกิจพอเพียง ๑๒ ศูนย์ และศูนย์ถ่ายทอดเทคโนโลยีด้านการพัฒนาที่ดิน ๑ ศูนย์

ตารางที่ ๑๘ แสดงจำนวนแหล่ง/ศูนย์เรียนรู้และบริการด้านการเกษตร ตำบลดอนมะสังข์ อำเภอเมืองสุพรรณบุรี

หมู่ที่	ศพก.	ศพก. เครือข่าย	ศจช.	ศคปช.	ศบกต.	ศูนย์เรียนรู้เศรษฐกิจ			ศูนย์ถ่ายทอด เทคโนโลยี ด้านการ พัฒนาที่ดิน
						กษ.	ปศุสัตว์	ปฏิรูป	
๑					๑	๕			
๒									
๓		๑				๔			
๔			๑			๑			
๕						๒			๑
รวม	๐	๑	๑	๐	๑	๑๒	๐	๐	๑

ที่มา : สำนักงานเกษตรอำเภอเมืองสุพรรณบุรี พ.ศ. ๒๕๖๒

(๑) อาสาสมัครเกษตร

ตำบลดอนมะสังข์ มีอาสาสมัครเกษตร จำนวน ๕ คน โดยมีเกษตรกรหมู่บ้านจำนวนมากที่สุด จำนวน ๕ ราย รองลงมาคือหมอดินอาสา ๑ ราย ตามลำดับ

ตารางที่ ๑๙ แสดงข้อมูลอาสาสมัครเกษตร ตำบลดอนมะสังข์ อำเภอเมืองสุพรรณบุรี จังหวัดสุพรรณบุรี

หมู่ที่	หน่วยงาน /อาสาสมัครเกษตร (ราย)								
	อาสาสมัคร ฝนหลวง	ครูบุญชี อาสา	ประมง อาสา	อาสา ปศุสัตว์	หมอดิน อาสา	เกษตรกร หมู่บ้าน	สหกรณ์	เศรษฐกิจ การเกษตร	อาสาสมัคร ปฏิรูปที่ดิน
๑					๑	๑			
๒						๑			
๓						๑			
๔						๑			
๕						๑			
รวม	๐	๐	๐	๐	๑	๕	๐	๐	๐

ที่มา : สำนักงานเกษตรอำเภอเมืองสุพรรณบุรี พ.ศ. ๒๕๖๒

(๒) ประชาชนชาวบ้าน

ตำบลดอนมะสังข์ มีประชาชนชาวบ้านภายใต้โครงการเกษตรตามแนวทฤษฎีใหม่ โดยยึดปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง ซึ่งการดำเนินการโครงการได้คัดเลือกประชาชนชาวบ้านเป็นผู้ดำเนินการถ่ายทอดองค์ความรู้ตามวิถีของประชาชนแต่ละคน ซึ่งในตำบลดอนมะสังข์ มีประชาชนชาวบ้านจำนวน ๑๒ คน

ตารางที่ ๒๐ แสดงข้อมูลประชาชนชาวบ้าน ตำบลดอนมะสังข์ อำเภอเมืองสุพรรณบุรี จังหวัดสุพรรณบุรี

ตำบล	จำนวน (ราย)	ชื่อ - สกุล	ที่อยู่
ดอนมะสังข์	๑๒	นายหล้า แก่นสาร	๑๒๔ หมู่ที่ ๕ ตำบลดอนมะสังข์ อำเภอเมืองสุพรรณบุรี จังหวัดสุพรรณบุรี
รวม	๑๒		

ที่มา : สำนักงานเกษตรอำเภอเมืองสุพรรณบุรี พ.ศ. ๒๕๖๒

(๓) ศูนย์เรียนรู้การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสินค้าเกษตร (ศูนย์เครือข่าย)

ชื่อ : โรงสีชุมชนดอนมะสังข์

ชื่อเกษตรกรต้นแบบ : นายเฉลิมพล ศรีวิเชียร

บ้านเลขที่ - หมู่ที่ ๓ ตำบลดอนมะสังข์ อำเภอเมืองสุพรรณบุรี จังหวัดสุพรรณบุรี

สถานการณ์ของพื้นที่ : เกษตรกรตำบลดอนมะสังข์ ทำนาเป็นหลัก รองลงมาทำสวนไม้ผล มะม่วง และปลูกผัก

แนวทางการพัฒนา : การบริหารจัดการกลุ่ม

จุดเด่นของศูนย์เรียนรู้ : การผลิตข้าวคุณภาพและแปรรูปผลผลิตข้าว

หลักสูตรเรียนรู้ : ๑. การลดต้นทุนการผลิต
๒. การจัดการศัตรูพืชโดยวิธีผสมผสาน
๓. การใช้ปุ๋ยเคมีตามค่าวิเคราะห์ดิน

หลักสูตรบังคับ

๑. การลดต้นทุนการผลิต
๒. การจัดการศัตรูพืชโดยวิธีผสมผสาน
๓. การใช้ปุ๋ยเคมีตามค่าวิเคราะห์ดิน

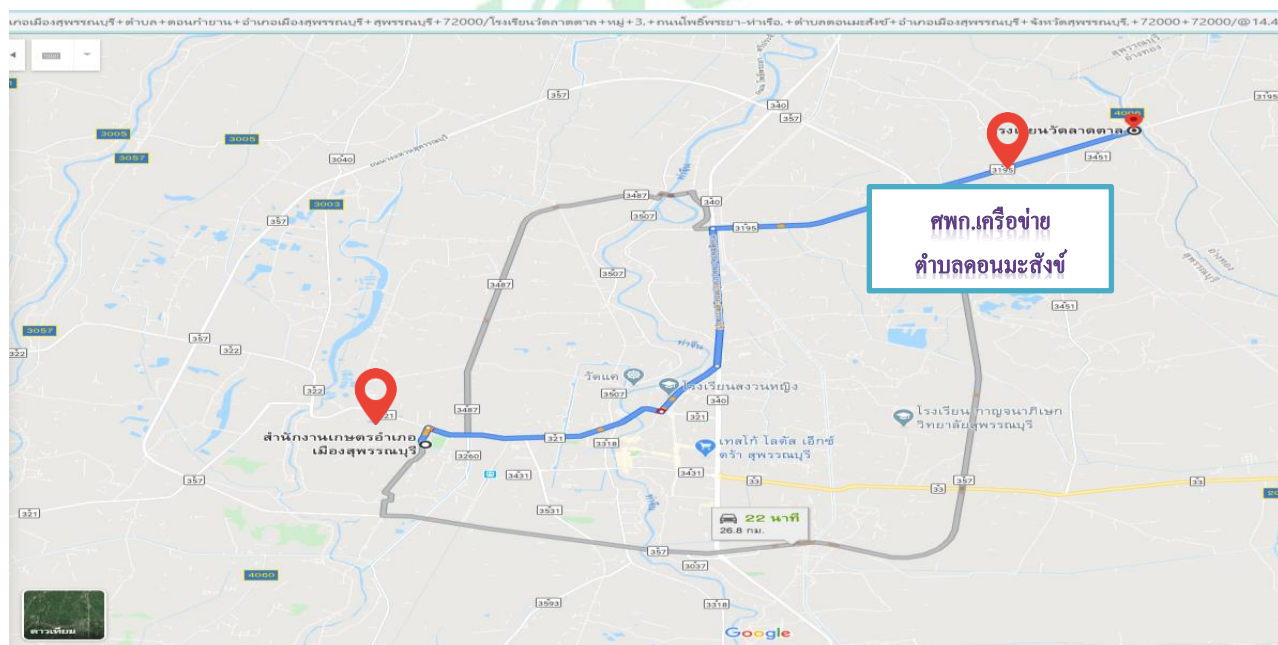
หลักสูตรเสริม

๑. เกษตรทฤษฎีใหม่/เศรษฐกิจพอเพียง
๒. การจัดทำบัญชีฟาร์ม

ศูนย์เครือข่าย จำนวน - ศูนย์

ตารางที่ ๒๑ ศูนย์เครือข่ายของศูนย์เรียนรู้การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสินค้าเกษตร ตำบลดอนมะสังข์

แบบสรุปข้อมูล						
ศูนย์เครือข่ายของศูนย์เรียนรู้การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสินค้าเกษตรตำบลดอนมะสังข์						
ที่	ชื่อศูนย์เครือข่าย	ประเภท/กิจกรรมหลัก	ที่ตั้งศูนย์		ชื่อ - นามสกุล ประธานศูนย์ เครือข่าย	เบอร์โทรศัพท์ ประธานศูนย์ เครือข่าย
			หมู่	ตำบล		
๑	โรงสีชุมชน ดอนมะสังข์	แปรรูปข้าว	๓	ดอนมะสังข์	นายเฉลิมพล ศรีวิเชียร	๐๘๓๖๙๖๙๖๕๖

ภาพที่ ๑๓ แสดงที่ตั้งศูนย์เรียนรู้การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสินค้าเกษตร(เครือข่าย)
ตำบลดอนมะสังข์ จังหวัดสุพรรณบุรี

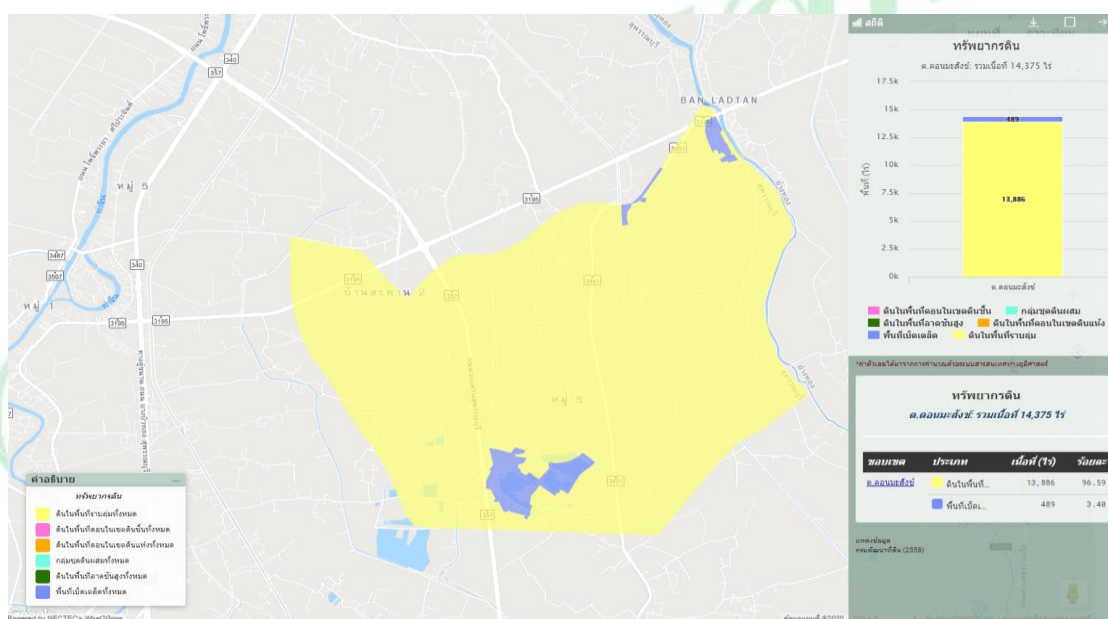
๒.๑.๒ ศักยภาพพื้นที่/ทรัพยากรการเกษตร

๑) ทรัพยากรดิน

ตำบลดอนมะสังข์ มีทรัพยากรดินทั้งหมด ๑๔,๓๗๕ ไร่ แบ่งเป็น ดินในพื้นที่ราบลุ่ม ๑๓,๘๘๖ ไร่ คิดเป็นร้อยละ ๙๖.๕๙ และพื้นที่เบ็ดเตล็ด ๔๘๙ ไร่ คิดเป็นร้อยละ ๓.๔๐

ตารางที่ ๒๒ แสดงทรัพยากรดิน ตำบลอนมะสังข์ อำเภอเมืองสุพรรณบุรี จังหวัดสุพรรณบุรี

ประเภท	เนื้อที่ (ไร่)	ร้อยละ
ดินในพื้นที่ลาดชันสูง	-	-
ดินในพื้นที่ดอนในเขตดินแห้ง	-	-
พื้นที่เบ็ดเตล็ด	๔๘๙	๓.๔๐
กลุ่มชุดดินผสม	-	-
ดินในพื้นที่ราบลุ่ม	๑๓,๘๘๖	๙๖.๕๙

ภาพที่ ๑๔ แสดงพื้นที่ทรัพยากรดิน (ชุดดิน) ตำบลอนมะสังข์ อำเภอเมืองสุพรรณบุรี จังหวัดสุพรรณบุรี (ที่มา : กรมพัฒนาที่ดิน)

ตำบลดอนมะสังข์ อำเภอเมืองสุพรรณบุรี จังหวัดสุพรรณบุรี

ภาพที่ ๑๕ แสดงพื้นที่ทรัพยากรดิน (ชุดดิน) ตำบลดอนมะสังข์ อำเภอเมืองสุพรรณบุรี จังหวัดสุพรรณบุรี
(ที่มา : กรมพัฒนาที่ดิน)

ข้อมูลกลุ่มชุดดิน ความเหมาะสมของดินและคุณภาพดิน

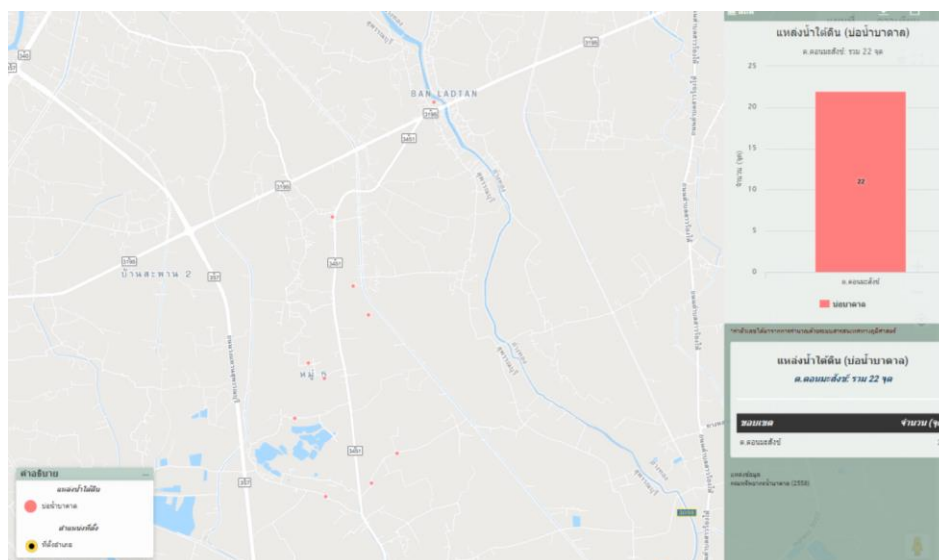
ตำบลดอนมะสังข์ มีชุดดินในพื้นที่ จำนวน ๔ ชุดดิน คือ ชุดดินอยุธยา ชุดดินพิมาย ชุดดินสระบุรี ชุดดินสระบุรีแต่และชุดมีความเหมาะสมในการปลูกพืช

๒) ทรัพยากรน้ำ

ตำบลดอนมะสังข์ เป็นพื้นที่อาศัยน้ำชลประทานในการทำการเกษตรพื้นที่จำนวน ๔,๙๒๑ ไร่ คิดเป็น ๓๕.๔๓ % ของพื้นที่ทั้งหมด ๑๓,๘๘๖ ไร่ นอกจากนี้ยังแหล่งน้ำอื่นๆ ที่ใช้ในการเกษตรดังนี้

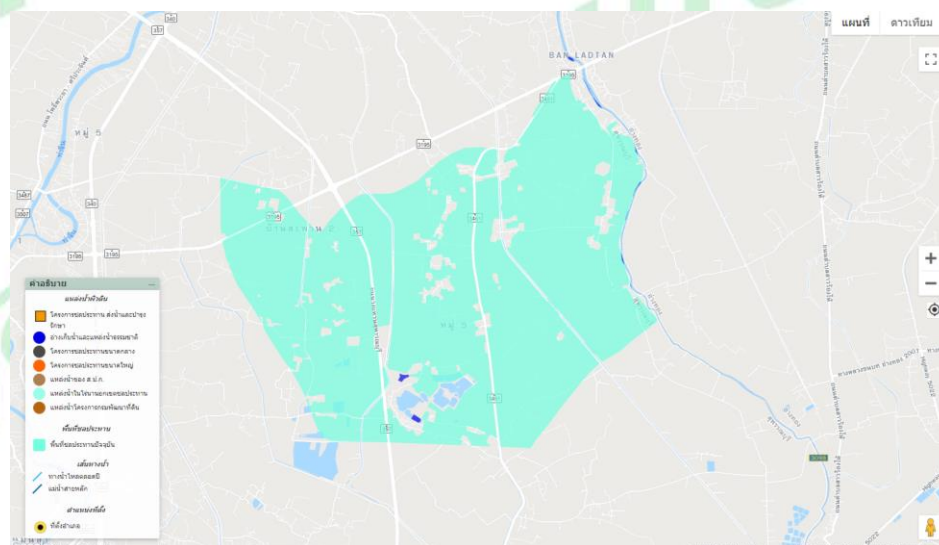
- แหล่งน้ำใต้ดิน บ่อบาดาล ตำบลดอนมะสังข์ อำเภอเมืองสุพรรณบุรี จังหวัดสุพรรณบุรี รวมทั้งสิ้น ๒๒ บ่อ แยกรายบ่อ แยกรายหมู่ได้ดังนี้

หมู่ที่ ๑	จำนวน ๖ บ่อ
หมู่ที่ ๒	จำนวน - บ่อ
หมู่ที่ ๓	จำนวน ๔ บ่อ
หมู่ที่ ๔	จำนวน - บ่อ
หมู่ที่ ๕	จำนวน ๑๒ บ่อ

ภาพที่ ๑๖ แสดงแหล่งน้ำผิวดิน ตำบลดอนมะสังข์ อำเภอเมืองสุพรรณบุรี จังหวัดสุพรรณบุรี
(ที่มา : กรมพัฒนาที่ดิน พ.ศ. ๒๕๖๒, กรมชลประทาน และ ส.ป.ก. พ.ศ. ๒๕๖๑)

- แหล่งน้ำผิวดิน ได้แก่ น้ำในแม่น้ำลำคลอง ปกติ น้ำผิวดิน จะได้รับการเติมจากฝน ตำบลดอนมะสังข์ มีแหล่งน้ำผิวดินที่ใช้ทำการเกษตรคือระบบชลประทานและแหล่งน้ำธรรมชาติเท่านั้น

ภาพที่ ๑๗ แสดงแหล่งน้ำผิวดิน ตำบลดอนมะสังข์ อำเภอเมืองสุพรรณบุรี จังหวัดสุพรรณบุรี
(ที่มา : กรมพัฒนาที่ดิน พ.ศ. ๒๕๖๒, กรมชลประทาน และ ส.ป.ก. พ.ศ. ๒๕๖๑)

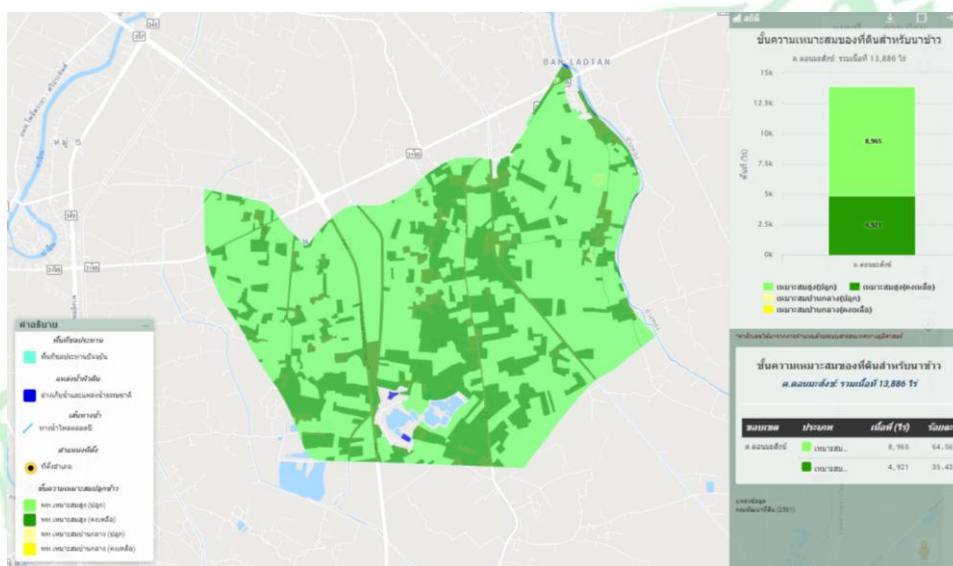
๒.๑.๓ สีนค่าเกษตรที่สำคัญ

ชนิดสินค้า ข้าว

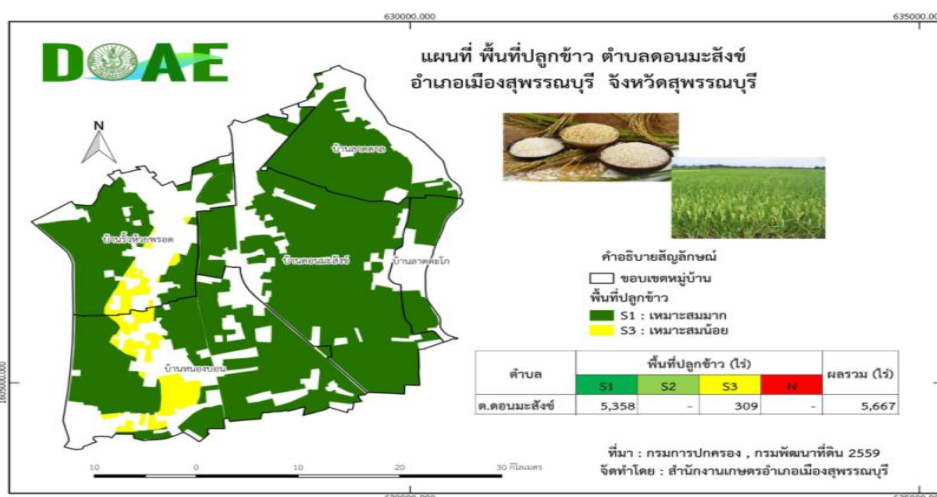
๑) พื้นที่เหมาะสม/ไม่เหมาะสม

(๑) เขตความเหมาะสม

ตำบลดอนมะสังข์ มีพื้นที่ ที่เหมาะสมสำหรับปลูกข้าวทั้งหมด จำนวน ๑๓,๘๘๖ ไร่ แบ่งเป็นพื้นที่ที่มีความเหมาะสมมาก (S๑) จำนวน ๘,๙๖๕ ไร่ คิดเป็นร้อยละ ๖๔.๕๖ พื้นที่เหมาะสมมากคงเหลือ จำนวน ๔,๙๒๑ ไร่ คิดเป็นร้อยละ ๓๕.๔๔

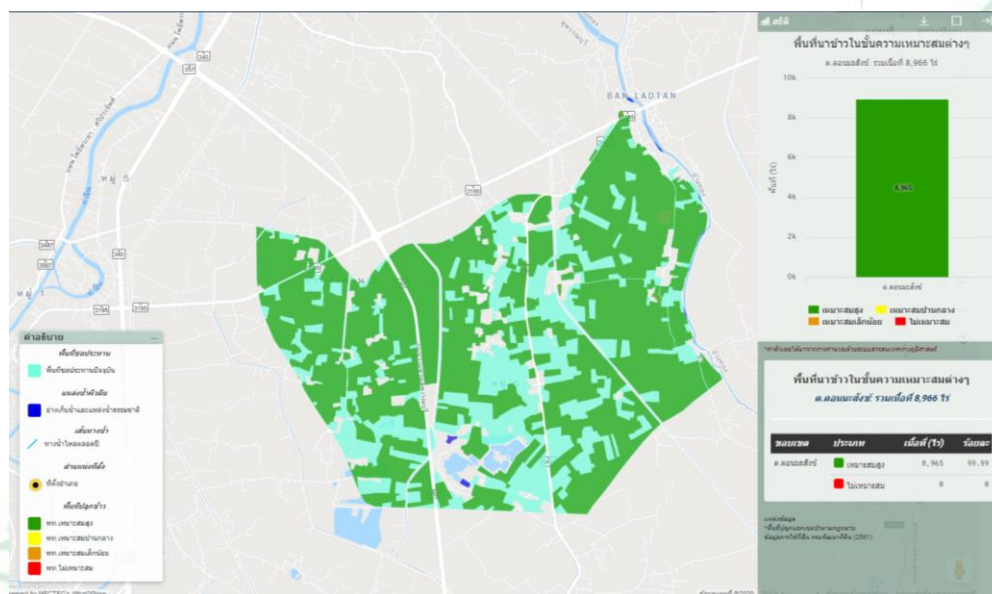
ภาพที่ ๑๘ แสดงเขตความเหมาะสม (พื้นที่ศักยภาพ) สำหรับปลูกข้าว ตำบลดอนมะสังข์
(ที่มา : กรมพัฒนาที่ดิน พ.ศ. ๒๕๖๒)

ภาพที่ ๑๙ แสดงร้อยละแต่ละระดับความเหมาะสมสำหรับปลูกข้าว ตำบลดอนมะสังข์
(ที่มา : กรมพัฒนาที่ดิน พ.ศ. ๒๕๖๒)

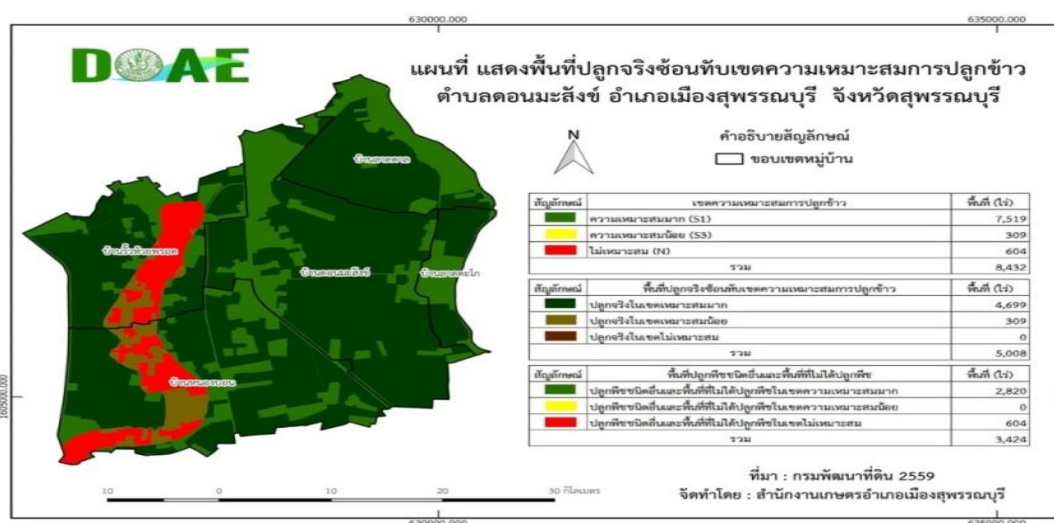
(๒) พื้นที่ปลูกข้าว

ตำบลดอนมะสังข์ มีพื้นที่ปลูกข้าว จำนวน ๓,๙๕๐ ไร่ โดยมีพื้นที่ปลูกมากที่สุดคือ หมู่ที่ ๒ จำนวน ๙๘๒ ไร่ รองลงมาคือหมู่ที่ ๑ จำนวน ๘๘๓ ไร่ หมู่ที่ ๕ จำนวน ๘๓๖ ไร่ หมู่ที่ ๔ จำนวน ๖๘๙ ไร่ และหมู่ที่ ๓ จำนวน ๕๖๐ ไร่ ตามลำดับ

ภาพที่ ๒๐ แผนที่แสดงพื้นที่ปลูกข้าว (พื้นที่ปลูกจริง) ตำบลดอนมะสังข์
(ที่มา : กรมพัฒนาที่ดิน พ.ศ. ๒๕๖๒)

(๓) การซ้อนทับพื้นที่เขตความเหมาะสมสำหรับปลูกพืชกับพื้นที่ปลูกจริง

ภาพที่ ๒๑ แสดงการซ้อนทับพื้นที่เขตความเหมาะสมกับพื้นที่ปลูกจริงของตำบลดอนมะสังข์

(๔) พื้นที่ปลูกข้าวตามระดับชั้นความเหมาะสม

ตำบลดอนมะสังข์ มีพื้นที่ปลูกข้าวตามระดับชั้นความเหมาะสม จำนวน ๑๓,๘๘๖ ไร่ โดยไม่มีพื้นที่ที่มีความเหมาะสมมาก(S๑)จำนวน ๘,๙๖๕ ไร่ คิดเป็นร้อยละ ๖๔.๕๖ และพื้นที่เหมาะสมสูงคงเหลือ (S๒) จำนวน ๔,๙๒๑ ไร่ คิดเป็นร้อยละ ๓๕.๔๔

๒) ปริมาณการผลิต

ตำบลดอนมะสังข์ มีพื้นที่ปลูกข้าว จำนวน ๓,๙๕๐ ไร่ โดยมีพื้นที่ปลูกมากที่สุดคือ หมู่ที่ ๒ จำนวน ๘๘๒ไร่ รองลงมาคือหมู่ที่ ๑ จำนวน ๘๘๓ไร่ หมู่ที่ ๕ จำนวน ๘๓๖ ไร่ หมู่ที่ ๔ จำนวน ๖๘๙ ไร่ และหมู่ที่ ๓ จำนวน ๕๖๐ ไร่ ตามลำดับ

ตารางที่ ๒๓ แสดงปริมาณการปลูกข้าวตำบลดอนมะสังข์ อำเภอเมืองสุพรรณบุรี จังหวัดสุพรรณบุรี

หมู่ที่	ครัวเรือน เกษตรกร	พื้นที่ปลูก (ไร่)	พื้นที่เก็บเกี่ยว (ไร่)	ผลผลิต (ตัน)	ผลผลิตต่อไร่ (ตัน)
๑	๗๑	๘๘๓	๘๘๓	๗๕๐.๕	๐.๘๕
๒	๘๙	๘๘๒	๘๘๒	๘๓๔.๗	๐.๘๕
๓	๖๔	๕๖๐	๕๖๐	๔๗๖	๐.๘๕
๔	๙๐	๖๘๙	๖๘๙	๕๘๕.๖	๐.๘๕
๕	๔๐	๘๓๖	๘๓๖	๗๑๐.๖	๐.๘๕
รวม	๓๕๔	๓,๙๕๐	๓,๙๕๐	๓,๓๕๗.๕	๐.๘๕

ที่มา : กรมส่งเสริมการเกษตร, พ.ศ. ๒๕๖๒

๓) สถานการณ์ใช้เทคโนโลยีการผลิต

(๑) การใช้พันธุ์ดี ตำบลดอนมะสังข์ นิยมปลูกข้าวพันธุ์ กข ๔๑ คิดเป็นร้อยละ ๗๐ ของพื้นที่เพาะปลูก รองมาได้แก่พันธุ์ กข ๔๗ คิดเป็นร้อยละ ๒๐ ของพื้นที่เพาะปลูก และพันธุ์อื่นๆ ได้แก่ กข ๓๑, กข ๕๑, กข ๕๗, และปทุมธานี ๑ คิดเป็นร้อยละ ๑๐ ซึ่งแหล่งจำหน่ายเมล็ดพันธุ์ได้มาจากร้านค้า หรือแหล่งจำหน่ายที่ได้การรับรองและนำเชื้อถั่วที่ใกล้เคียง

(๒) การเตรียมดิน แบ่งเป็นพื้นที่นาแบบหว่านน้ำตม และนาแบบใช้รถดำนาแบบเดินตาม ซึ่งการเตรียมดินจะแตกต่างกันที่ขักร่องน้ำในนาหว่านน้ำตม ส่วนนาแบบดำนั้นจะไม่ขักร่องน้ำจะปรับสภาพดินให้เรียบไปทั้งผืน

(๓) การปลูก นิยมปลูก ๒ รอบต่อปี คือ นาปี เริ่มปลูกในเดือน พฤษภาคม – กันยายน และนาปรัง เริ่มปลูกในเดือนพฤศจิกายน – มีนาคม ซึ่งจะปลูกข้าวจำนวนมากในเดือนพฤษภาคม และพฤศจิกายน

(๔) ระบบการให้น้ำ ตำบลดอนมะสังข์ พื้นที่อยู่ในเขตชลประทาน ส่วนใหญ่จะใช้น้ำจากคลองชลประทาน คลองหรือบึงธรรมชาติ แหล่งน้ำของตนเอง และบ่อบาดาล เป็นต้น

(๕) การดูแลรักษา ข้าวเป็นพืชที่ต้องมีการดูแลรักษาทุกช่วงอายุตั้งแต่ปลูกจนถึงเก็บเกี่ยว หากดูแลรักษาไม่ดีผลผลิตที่ได้อาจไม่คุ้มทุน ดังนั้นจึงต้องมีระบบการจัดการดูแลที่ดี

- (๖) การใส่ปุ๋ย โดยปกตินิยมใส่ปุ๋ย ๒ – ๓ ครั้ง ต่อรอบการผลิต และใส่ตามค่าวิเคราะห์ดิน
- (๗) การเก็บเกี่ยว จะเก็บเกี่ยวในระยะพลับพลึง
- (๘) การปฏิบัติหลังการเก็บเกี่ยว หากเก็บเมล็ดพันธุ์ไว้ในฤดูถัดไปต้องลดความชื้นของข้าวโดยการนำไปตาก และมีที่สถานเก็บรักษาเมล็ดพันธุ์ ที่อากาศถ่ายเท สะอาด ไม่มีความชื้นและสามารถป้องกันศัตรูของข้าวได้
- (๙) การป้องกันกำจัดโรคและแมลงศัตรู โดยปกติหากมีการจัดการดูแลที่ดี โรคและแมลงสามารถควบคุมได้ง่ายและทันทั่วทั้งที่ ซึ่งไม่จำเป็นต้องใช้สารเคมีใดๆ

๔) ปฏิทินการเพาะปลูก เกษตรกรในตำบลดอนมะสังข์ มีการปลูกข้าว ดังนี้

ตารางที่ ๒๔ แสดงปฏิทินการเพาะปลูกข้าวในตำบลดอนมะสังข์ อำเภอเมืองสุพรรณบุรี จังหวัดสุพรรณบุรี

พืช	ม.ค.	ก.พ.	มี.ค.	เม.ย.	พ.ค.	มิ.ย.	ก.ค.	ส.ค.	ก.ย.	ต.ค.	พ.ย.	ธ.ค.	หมู่
ข้าว		←-----→		→	← Δ			←-----→	▽		← Δ		๑-๖

สัญลักษณ์

ช่วงฤดูปลูก

ปลูกสูงสุด

ช่วงฤดูเก็บเกี่ยว

เก็บเกี่ยวสูงสุด

๕) ต้นทุนการผลิต

ตำบลดอนมะสังข์ มีต้นทุนการผลิตข้าว โดยพื้นที่ในเขตชลประทานมีต้นทุนการผลิตข้าวแบบใช้รดำนา เป็นเงิน ๖,๒๔๒ บาท และแบบนํ้าตามมีต้นทุนการผลิตข้าว เป็นเงิน ๕,๖๓๕ บาท/ไร่

ตารางที่ ๒๕ แสดงต้นทุนการผลิตข้าว ปี ๒๕๖๒ ตำบลดอนมะสังข์ อำเภอเมืองสุพรรณบุรี จังหวัดสุพรรณบุรี

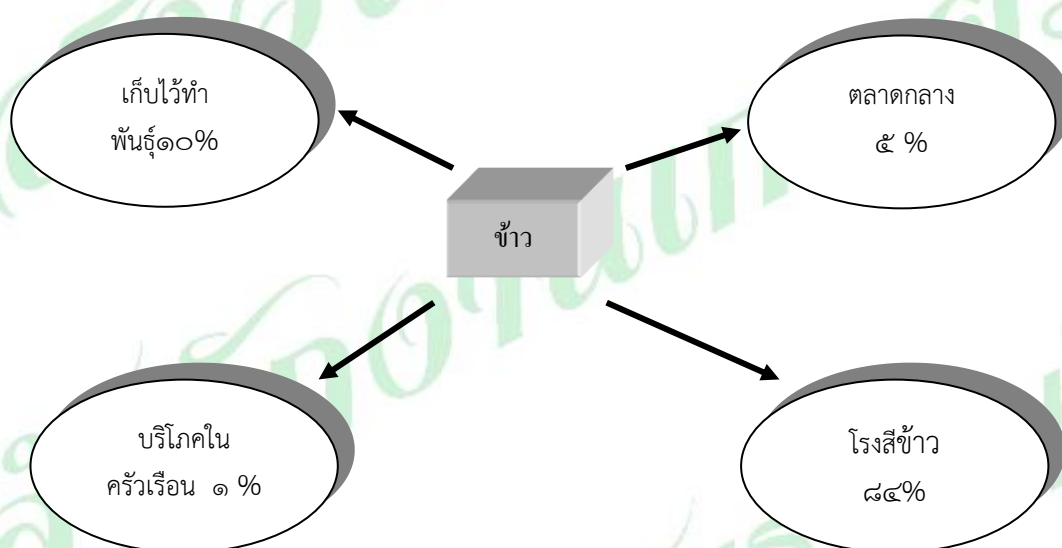
รายการ (ตัวอย่าง)	แบบใช้รดำนา		แบบนํ้าตาม	
	นาปี	นาปรัง	นาปี	นาปรัง
ค่าเตรียมดิน (พร้อมหว่าน)	๕๐๐	๕๐๐	๕๐๐	๕๐๐
ค่าเมล็ดพันธุ์ข้าว	๑๐๐๐	๑๐๐๐	๔๔๐	๔๔๐
ค่าสารเคมี	๑๑๑๗	๑๑๑๗	๑๒๐๐	๑๒๐๐
ค่าปุ๋ยเคมี	๘๗๕	๘๗๕	๗๗๕	๗๗๕
ค่าจ้างแรงงาน	๓๐๐	๓๐๐	๓๐๐	๓๐๐
ค่านํ้ามันเชื้อเพลิง	๘๐๐	๘๐๐	๘๐๐	๘๐๐
ค่าเก็บเกี่ยว	๕๐๐	๕๐๐	๕๐๐	๕๐๐
ค่าขนส่ง	๑๕๐	๑๕๐	๑๒๐	๑๒๐
ค่าเช่าที่ดิน	๑๐๐๐	๑๐๐๐	๑๐๐๐	๑๐๐๐
รวม	๖๒๔๒	๖๒๔๒	๕๖๓๕	๕๖๓๕

(ที่มา : สำนักงานเกษตรอำเภอเมืองสุพรรณบุรี, พ.ศ. ๒๕๖๒)

ผลผลิตเฉลี่ย	๘๕๐ กก./ไร่ ณ ความชื้น ๑๕ %
ราคาผลผลิต กก.ละ	๗.๒ บาท
เป็นเงิน	๖,๑๒๐ บาท
หักต้นทุน	๕๑๐ บาท
กำไร	๕๖๐ บาท

๖) สถานการณ์การตลาด/วิธีการตลาด

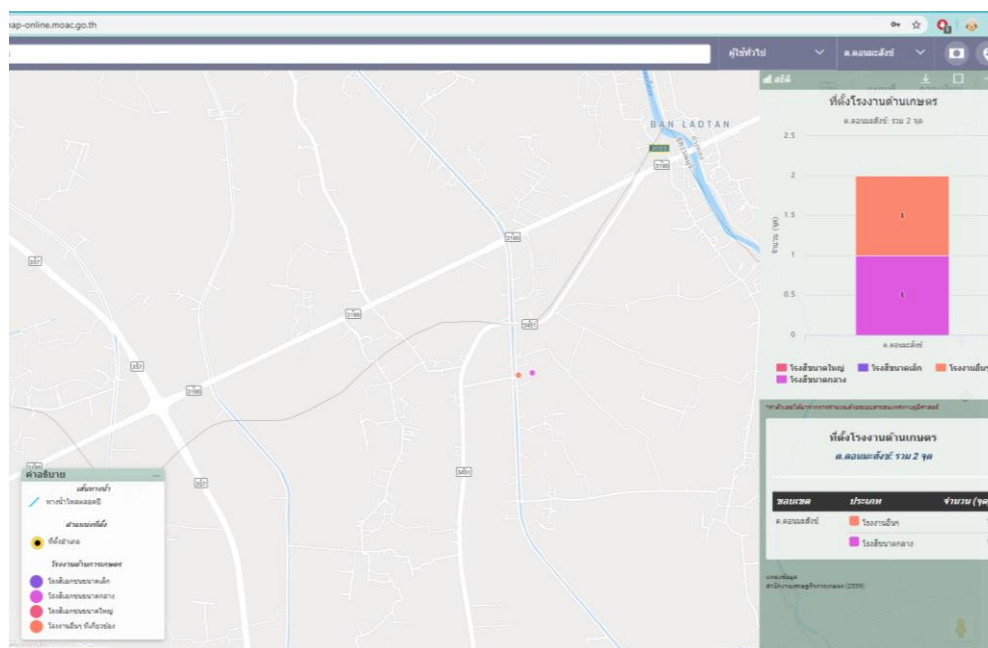
๑.) **วิธีการตลาดข้าว** การจำหน่ายผลผลิตของเกษตรกร โดยมีขั้นตอนและแนวทางปฏิบัติดังนี้ หลังจากเกษตรกรเก็บเกี่ยวผลผลิตไปจำหน่ายให้กับโรงสีโดยตรง และเก็บไว้เป็นพันธุ์ข้าวในการปลูกข้าวในฤดูต่อไป

ภาพที่ ๒๒ แสดงวิธีการตลาดข้าว ตำบลดอนมะสังข์ อำเภอเมืองสุพรรณบุรี จังหวัดสุพรรณบุรี

(๒) แหล่งรับซื้อผลผลิต/ โรงงานแปรรูป

ตำบลดอนมะสังข์ มีโรงงานด้านการเกษตร จำนวน ๒ แห่ง ได้แก่ โรงสีขนาดใหญ่ ๑ แห่ง และจุดรับซื้อข้าว ๑ จุด

ภาพที่ ๒๓ แสดงแหล่งรับซื้อผลผลิตข้าว ตำบลดอนมะสังข์ อำเภอเมืองสุพรรณบุรี
(ที่มา : กรมพัฒนาที่ดิน, พ.ศ. ๒๕๖๒)

๓) เกษตรกรต้นแบบในพื้นที่

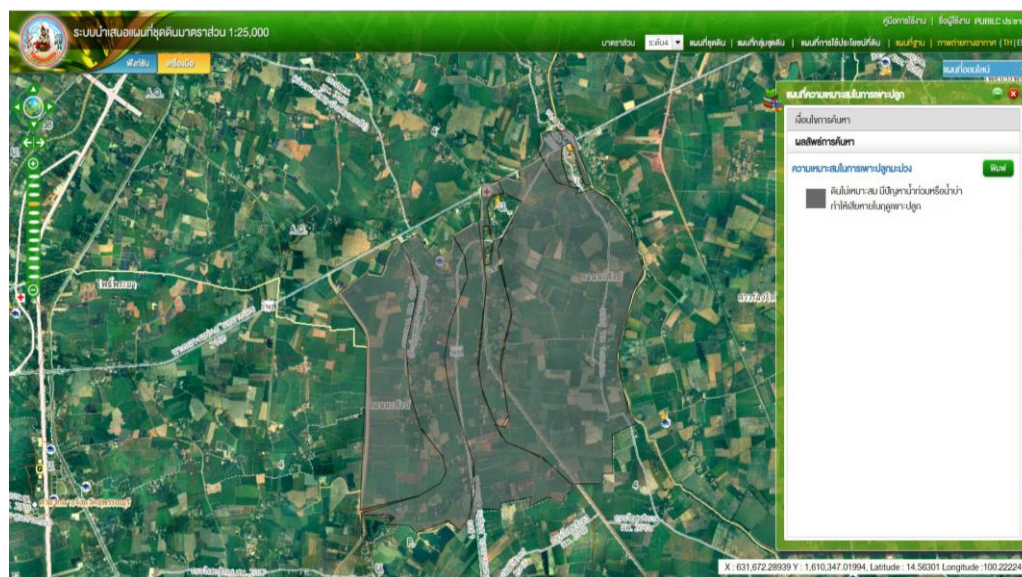
ตำบลดอนมะสังข์ มีเกษตรกรที่เป็นต้นแบบในพื้นที่ โดยมีเกษตรกรที่เป็น Smart Farmer ๑ คน
๑ ราย คือนางสาวกนกวรรณ ยางทอง หมู่ที่ ๔ ต.ดอนมะสังข์ และนายหล้า แก่นสาร

ชนิดสินค้าไม้ผล(มะม่วง)

๑) พื้นที่เหมาะสม/ไม่เหมาะสม

(๑) เขตความเหมาะสม

ตำบลดอนมะสังข์ ชุดดินไม่เหมาะสมสำหรับปลูกไม้ผล แต่ก็สามารถปลูกได้หากมีการจัดการ
ดินและบำรุงรักษาที่ดินที่ดี เนื่องจากในตำบลดอนมะสังข์ส่วนใหญ่ดินมีปัญหาในเรื่องดินเปรี้ยวจัด ซึ่งเหมาะสมกับ
การปลูกข้าวมากที่สุด

ภาพที่ ๒๔ แผนที่แสดงเขตความเหมาะสม (พื้นที่มีศักยภาพ) สำหรับปลูกไม้ผล (มะม่วง) ตำบลดอนมะสังข์ อำเภอมืองสุพรรณบุรี จังหวัดสุพรรณบุรี
(ที่มา : กรมพัฒนาที่ดิน พ.ศ. ๒๕๖๒)

(๒) พื้นที่ปลูกไม้ผล

ตำบลดอนมะสังข์ มีพื้นที่ปลูกไม้ผล จำนวน ๘๙๗ ไร่ โดยมีพื้นที่ปลูกมากที่สุดคือ หมู่ ๒ จำนวน ๔๕๗ ไร่ รองลงมาคือหมู่ ๑ จำนวน ๒๒๓ ไร่ หมู่ที่ ๔ จำนวน ๑๓๐ ไร่ หมู่ที่ ๓ จำนวน ๔๕ ไร่ และหมู่ ๕ จำนวน ๔๒ ไร่ ตามลำดับ

(๔) พื้นที่ปลูกไม้ผล ตามระดับชั้นความเหมาะสม

ตำบลดอนมะสังข์ มีพื้นที่ปลูกไม้ผล(มะม่วง) จำนวนทั้งหมด ๘๙๗ ไร่

๒) ปริมาณการผลิต

ตำบลดอนมะสังข์ มีพื้นที่การปลูกไม้ผล(มะม่วง) จำนวน ๘๙๗ ไร่ ๑๘๔ ครัวเรือน

ตารางที่ ๒๖ แสดงปริมาณการปลูกไม้ผล ตำบลดอนมะสังข์ อำเภอมืองสุพรรณบุรี จังหวัดสุพรรณบุรี

หมู่	ครัวเรือน เกษตรกร	พื้นที่ปลูก (ไร่)	พื้นที่เก็บเกี่ยว (ไร่)	ผลผลิต (ตัน)	ผลผลิตต่อไร่ (ตัน)
๑	๖๕	๒๒๓	๒๒๓	๒๒๓	๑
๒	๗๖	๔๕๗	๔๕๗	๔๕๗	๑
๓	๘	๔๕	๔๕	๔๕	๑
๔	๒๓	๑๓๐	๑๓๐	๑๓๐	๑
๕	๑๒	๔๒	๔๒	๔๒	๑
รวม	๑๘๔	๘๙๗	๘๙๗	๘๙๗	๑

(ที่มา : กรมส่งเสริมการเกษตร, พ.ศ. ๒๕๖๒)

๓) สถานการณ์ใช้เทคโนโลยีการผลิต

ตำบลดอนมะสังข์ ส่วนใหญ่ปลูกมะม่วง แบบยกร่องสวน การให้น้ำมีทั้งแบบระบบน้ำหยด น้ำจากแหล่งธรรมชาติ และจากน้ำคลองชลประทาน นอกจากนี้ยังมีการปรับแต่งกิ่งการใช้สารชีวภัณฑ์เพื่อลด โรค ลดแมลง การใช้สารบังคับการออกดอกนอกฤดู และการห่อผลร่วมด้วย

๔) ปฏิทินการเพาะปลูก

เกษตรกรในตำบลดอนมะสังข์ มีการปลูกไม้ผล ฤดูการปลูกไม้ผลปลูกได้ทั้งฤดูกาลเนื่องจาก เป็นไม้อายุยาว การเก็บเกี่ยวไม้ผลจะเก็บเกี่ยวได้เมื่ออายุ ๓ ปีขึ้นไป ตามฤดูกาลจะเก็บเกี่ยวในเดือนมีนาคมถึง เมษายน ถ้านอกฤดูจะเก็บเกี่ยวในช่วงเดือนธันวาคมถึงกุมภาพันธ์ โดยมีปฏิทินการเพาะปลูกไม้ผลในตำบลดอนมะสังข์ ดังนี้

ตารางที่ ๒๗ แสดงปฏิทินการเพาะปลูกไม้ผลในตำบลสนามคลี อำเภอเมืองสุพรรณบุรี จังหวัดสุพรรณบุรี

ชื่อสินค้า	ม.ค.	ก.พ.	มี.ค.	เม.ย.	พ.ค.	มิ.ย.	ก.ค.	ส.ค.	ก.ย.	ต.ค.	พ.ย.	ธ.ค.	หมู่
มะม่วง	▽		▽		△								๑-๖

สัญลักษณ์   ↔ ช่วงฤดูปลูก   △ ปลูกสูงสุด
                          ↔ ช่วงฤดูเก็บเกี่ยว   ▽ เก็บเกี่ยวสูงสุด

๕) ต้นทุนการผลิต

ตำบลดอนมะสังข์ มีต้นทุนการผลิตไม้ผล เป็นเงิน ๑๔,๔๐๐ บาท/ไร่

ตารางที่ ๒๘ แสดงต้นทุนการผลิตมะม่วงต่อไร่ ปี ๒๕๖๒ ตำบลดอนมะสังข์ อำเภอเมืองสุพรรณบุรี

รายการ	บาท/ไร่
ค่าเตรียมแปลงปลูก	๘,๐๐๐
ค่าต้นพันธุ์	๓,๐๐๐
ค่าสารเคมี	๗๐๐
ค่าปุ๋ยเคมี	๗๕๐
ค่าจ้างแรงงาน	๓๐๐
ค่าน้ำมันเชื้อเพลิง	๓๕๐
ค่าเก็บเกี่ยว	๓๐๐
ค่าเช่า	๑,๐๐๐
รวม	๑๔,๔๐๐

ผลผลิตเฉลี่ย	๑	ตัน/ไร่
ราคาปัจจุบันตันละ	๒๐,๐๐๐	บาท
เป็นเงิน	๒๐,๐๐๐	บาท
ต้นทุน	๑๔,๔๐๐	บาท
กำไร	๕,๖๐๐	บาท

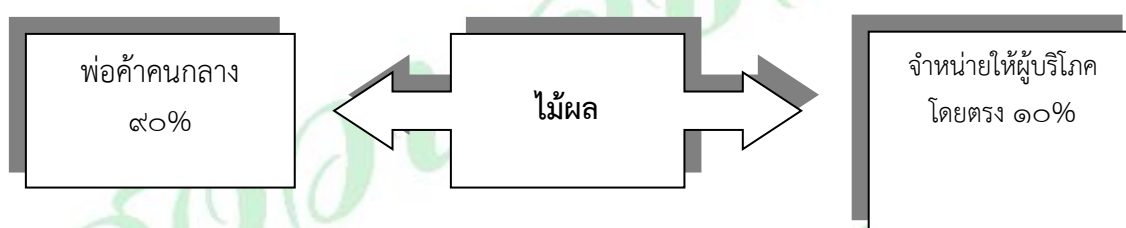
๖) สถานการณ์การตลาด/วิธีการตลาด

ตำบลดอนมะสังข์ ส่วนใหญ่เกษตรกรนิยมขายสดให้กับพ่อค้าคนกลาง ร้อยละ ๙๐ รองลงมาคือขายให้กับลูกค้าโดยตรง ร้อยละ ๑๐

(๑) วิธีการตลาด

วิธีการตลาดไม้ผล เกษตรกรจะจำหน่ายผลผลิต โดยมีขั้นตอนและแนวทางปฏิบัติดังนี้ เมื่อถึงช่วงที่ผลผลิตสามารถเก็บเกี่ยวได้จะมีพ่อค้าคนกลางจะมารับซื้อผลผลิตถึงหน้าสวนและบางส่วนเกษตรกรจะนำไปจำหน่ายให้แก่ผู้บริโภคในพื้นที่โดยตรง

ภาพที่ ๒๕ แสดงวิธีการตลาดไม้ผลของตำบลดอนมะสังข์

(๒) แหล่งรับซื้อผลผลิต/ โรงงานแปรรูป

ตำบลดอนมะสังข์ ไม่มีจุดรับซื้อผลผลิตโดยตรง มีพ่อค้ากลางมารับซื้อผลผลิตหน้าสวนและเกษตรกรนำไปจำหน่ายให้กับจุดรับซื้อผลผลิตด้วยตนเอง หรือจำหน่ายหน้าบ้านให้กับคนในชุมชนและนอกชุมชน

๓) เกษตรกรต้นแบบในพื้นที่

ตำบลดอนมะสังข์ เกษตรกรที่เป็น Smart Farmer ต้นแบบด้านไม้ผล(มะม่วง) นายฉัตรชัย ช่างชาวนา หมู่ที่ ๒ ตำบลดอนมะสังข์ มีองค์ความรู้ความชำนาญในการผลิตไม้ผล สามารถเป็นต้นแบบได้

องค์ความรู้ทักษะความชำนาญ

เกษตรกรมีความรู้ ความชำนาญ องค์ความรู้ในเทคโนโลยีการผลิต ที่มีความโดดเด่น ดังนี้

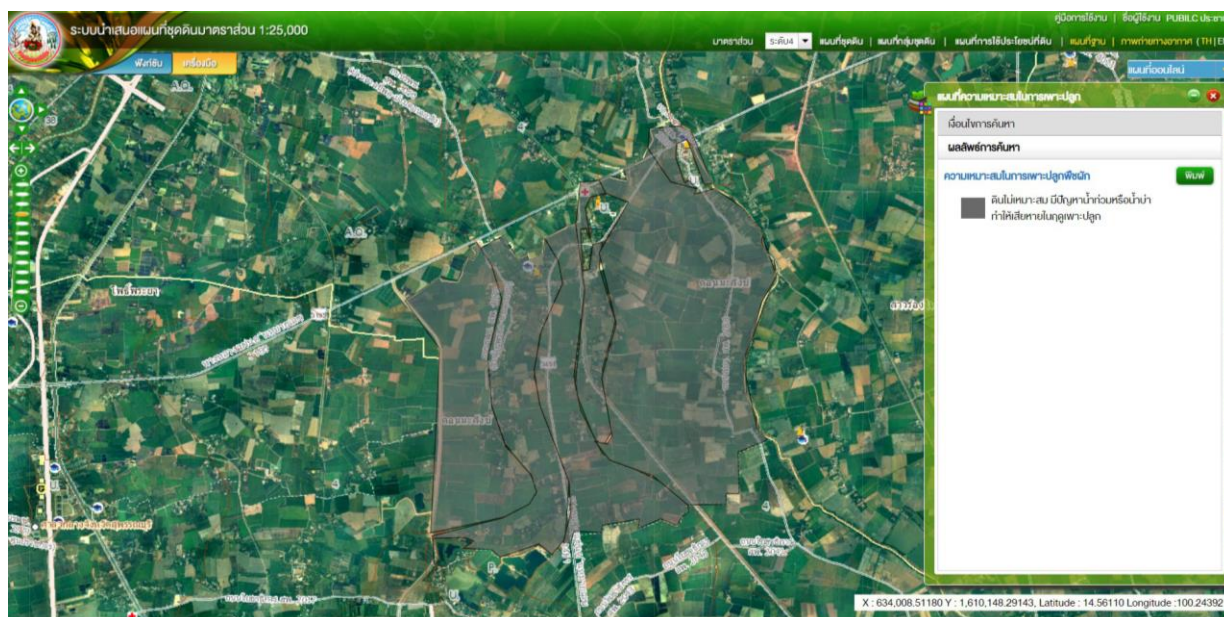
- การผลิตสารชีวภัณฑ์ในการกำจัดโรคแมลงและศัตรูพืช
- การตรวจวิเคราะห์ดิน
- การบำรุงดูแลรักษา

ชนิดสินค้าพืชผัก

๑) พื้นที่เหมาะสม/ไม่เหมาะสม

(๑) เขตความเหมาะสม

ตำบลดอนมะสังข์ มีที่ดินที่เหมาะสมสำหรับปลูกพืชผัก หมู่ที่ ๑ แต่มีปัญหาการระบายน้ำไม่ดี มักมีน้ำแช่ขังพบบริเวณหมู่ ๓,๕ ส่วนพื้นที่ หมู่ ๒ และ หมู่ ๔ บางส่วน ชุดดินไม่มีความเหมาะสมสำหรับปลูกพืชผัก แต่ก็สามารถปลูกได้หากมีการจัดการดูแลรักษาที่ดินดี

ภาพที่ ๒๖ แผนที่แสดงเขตความเหมาะสม (พื้นที่มีศักยภาพ) สำหรับปลูกพืชผัก ตำบลดอนมะสังข์
อำเภอเมืองสุพรรณบุรี จังหวัดสุพรรณบุรี
(ที่มา: กรมพัฒนาที่ดิน, พ.ศ. ๒๕๖๒)

(๒) พื้นที่ปลูกพืชผัก

ตำบลดอนมะสังข์ มีพื้นที่ปลูกพืชผัก จำนวน ๖๘ ไร่ โดยมีพื้นที่ปลูกมากที่สุดคือ หมู่ ๒ จำนวน ๑๖ ไร่ หมู่ที่ ๓,๔ จำนวน ๑๕ ไร่ หมู่ที่ ๑ จำนวน ๑๐ ไร่ และหมู่ที่ ๕ จำนวน ๑๐ ไร่

๒) ปริมาณการผลิต

ตำบลดอนมะสังข์ มีพื้นที่การปลูกพืชผักจำนวน ๖๘ ไร่ ๕๕ ครั้วเรือน โดยมีพื้นที่ปลูกมากที่สุดคือ หมู่ ๒ จำนวน ๑๒ ครั้วเรือน ๑๖ ไร่ หมู่ที่ ๓ จำนวน ๑๑ ครั้วเรือน ๑๕ ไร่ หมู่ที่ ๔ จำนวน ๑๐ ครั้วเรือน ๑๕ ไร่ หมู่ที่ ๑ จำนวน ๑๒ ไร่ ๑๐ ครั้วเรือน และหมู่ที่ ๕ จำนวน ๑๐ ครั้วเรือน ๑๒ ไร่

ตารางที่ ๒๙ แสดงปริมาณการปลูกพืชผัก ตำบลดอนมะสังข์ อำเภอเมืองสุพรรณบุรี จังหวัดสุพรรณบุรี

หมู่ที่	ครั้วเรือน	พื้นที่ปลูก (ไร่)	พื้นที่เก็บเกี่ยว (ไร่)	ผลผลิต (ตัน)	ผลผลิตต่อไร่ (กิโลกรัม)
๑	๑๐	๑๒	๑๒	๑๒	๑๐๐๐
๒	๑๒	๑๖	๑๖	๑๖	๑๐๐๐
๓	๑๑	๑๕	๑๕	๑๕	๑๐๐๐
๔	๑๐	๑๕	๑๕	๑๕	๑๐๐๐
๕	๑๒	๑๐	๑๐	๑๐	๑๐๐๐
รวม	๕๕	๕๘	๕๘	๖๘	๑๐๐๐

ที่มา : สำนักงานเกษตรอำเภอเมืองสุพรรณบุรี, พ.ศ. ๒๕๖๓

๓) สถานการณ์ใช้เทคโนโลยีการผลิต

เกษตรกร นิยมปลูกถั่วฝักยาว พริกชี้หนู มะเขือ บวบและกระเจี๊ยบเขียว โดยเกษตรกรจะเริ่มปลูกตั้งแต่เดือนมกราคมถึงเดือนพฤษภาคมของทุกปี จากการสำรวจข้อมูลในระดับตำบลพบว่า มีเกษตรกรส่วนใหญ่จะปลูกผักแบบยกร่องสวน และแบบปกติ

๔) ภูมิทัศน์การเพาะปลูก

เกษตรกรในตำบลดอนมะสังข์ มีการปลูกพืชผักได้ทั้งปี ส่วนใหญ่ปลูกในเดือนมกราคมถึงพฤษภาคม การเก็บเกี่ยวพืชผักส่วนใหญ่จะเก็บเกี่ยวได้ประมาณ ๑ - ๓ เดือน แล้วแต่ละชนิดพืช โดยมีภูมิทัศน์การเพาะปลูกพืชผักในตำบลดอนมะสังข์ อำเภอเมืองสุพรรณบุรี จังหวัดสุพรรณบุรี ดังนี้

ตารางที่ ๓๐ แสดงภูมิทัศน์การเพาะปลูกพืชผัก ในตำบลดอนมะสังข์ อำเภอเมืองสุพรรณบุรี จังหวัดสุพรรณบุรี

ชื่อสินค้า	ม.ค.	ก.พ.	มี.ค.	เม.ย.	พ.ค.	มิ.ย.	ก.ค.	ส.ค.	ก.ย.	ต.ค.	พ.ย.	ธ.ค.	หมู่
พืชผัก	←												๑-๖

๕) ต้นทุนการผลิต

ตำบลดอนมะสังข์ มีต้นทุนการผลิตพืชผักเป็นเงิน ๔,๖๖๐ บาท ต่อไร่

ตารางที่ ๓๑ แสดงต้นทุนการผลิตพืชผักต่อไร่ ปี ๒๕๖๒ ตำบลดอนมะสังข์ อำเภอเมืองสุพรรณบุรี จังหวัดสุพรรณบุรี

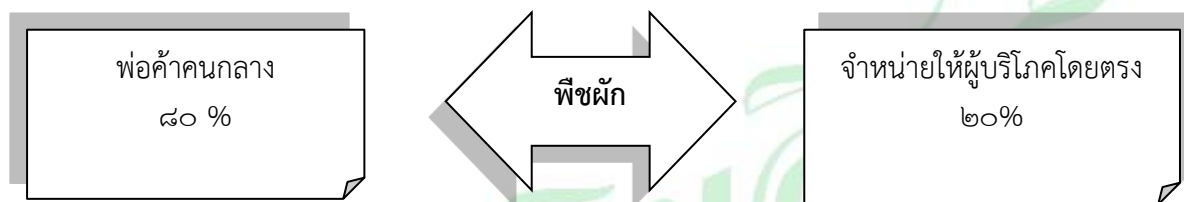
รายการ	บาท
ค่าเตรียมแปลงปลูก	๔๐๐
ค่าเมล็ดพันธุ์	๔๐๐
ค่าสารเคมี	๔๕๐
ค่าปุ๋ยเคมี	๔๕๐
ค่าจ้างแรงงาน	๓๐๐
ค่าน้ำมันเชื้อเพลิง	๓๖๐
ค่าเก็บเกี่ยว	๓๐๐
ค่าเช่า	๑,๐๐๐
ค่าอุปกรณ์อื่นๆ	๑,๐๐๐
รวม	๔,๖๖๐

ผลผลิตเฉลี่ย	๑,๒๐๐	ตัน/ไร่
ราคาปัจจุบันตันละ	๑๒,๐๐๐	บาท
เป็นเงิน	๑๐,๐๐๐	บาท
ต้นทุน	๔,๖๖๐	บาท
กำไร	๕,๓๔๐	บาท

๖) สถานการณ์การตลาด/วิธีการตลาด

ตำบลดอนมะสังข์ ส่วนใหญ่เกษตรกรนิยมขายสดให้กับพ่อค้าคนกลาง หรือจูดรับซื้อผลผลิต ร้อยละ ๘๐ รองลงมาคือขายให้กับผู้บริโภคโดยตรง ร้อยละ ๒๐

๓.)วิธีการตลาดพืชผัก เกษตรกรจะจำหน่ายผลผลิต โดยมีขั้นตอนและแนวทางปฏิบัติดังนี้ พ่อค้ารับซื้อที่แปลงเกษตรกรจำหน่ายต่อพ่อค้าคนกลาง จำหน่ายต่อพ่อค้าขายปลีกจึงถึงมือผู้บริโภค และเกษตรกรนำไปจำหน่ายเอง ราคาซื้อขายยึดราคาตลาดไท

ภาพที่ ๒๗ แสดงวิธีการตลาดพืชผักของตำบลดอนมะสังข์ อำเภอเมืองสุพรรณบุรี จังหวัดสุพรรณบุรี

(๒) แหล่งรับซื้อผลผลิต/ โรงงานแปรรูป

ตำบลดอนมะสังข์ มีจุดรวบรวมรับซื้อผลผลิตโดยตรง มีพ่อค้ากลางมารับซื้อผลผลิตหน้าสวนและเกษตรกรนำไปจำหน่ายให้กับจุดรับซื้อผลผลิตด้วยตนเอง หรือจำหน่ายในตลาดชุมชน

๓) เกษตรกรต้นแบบในพื้นที่

ตำบลดอนมะสังข์ ไม่มีเกษตรกรที่เป็น Smart Farmer ต้นแบบด้านพืชผัก แต่มีองค์ความรู้ความชำนาญในการผลิตพืชผัก สามารถเป็นต้นแบบได้

องค์ความรู้ทักษะความชำนาญ

เกษตรกรมีความรู้ ความชำนาญ องค์ความรู้ในเทคโนโลยีการผลิต ที่มีความโดดเด่น ดังนี้

- การผลิตสารชีวภัณฑ์ในการกำจัดโรคแมลงและศัตรูพืช
- การตรวจวิเคราะห์ดิน
- การบำรุงดูแลรักษา

๒.๑.๒ ประเด็นปัญหา สภาพของปัญหา แนวทางการแก้ไข

ตารางที่ ๓๒ ตารางแสดงประเด็นปัญหา สภาพของปัญหาแนวทางการแก้ไข

ปัญหาและกลุ่มของปัญหา	สภาพของปัญหา	แนวทางการแก้ไข	หมู่บ้านและตำบลเป้าหมาย (พื้นที่/ชุมชน ที่ประสบปัญหา)	ความสำคัญเร่งด่วน
ด้านพื้นที่และทรัพยากร ๑. ดิน ๒. น้ำ	ดินขาดความอุดมสมบูรณ์ น้ำท่วม/แล้ง	ปรับปรุงบำรุงดิน -	ทุกหมู่บ้าน ทุกหมู่บ้าน	๑ ๒
ด้านการผลิตสินค้าและการตลาด (ตามรายชนิดที่สำคัญ) ๑. ราคา ๒. แหล่งรับซื้อ	ราคาผลผลิตต่ำ(ข้าว) ไม่มีตลาดรองรับผลผลิต (พืชผัก,ไม้ผล)	นโยบายภาครัฐ เพิ่มช่องทางการขายสินค้า เกษตร	ทุกหมู่บ้าน ทุกหมู่บ้าน	๑ ๒
ด้านเกษตรกรและองค์กรเกษตรกร ๑. เกษตรกรรายเดี่ยว	ขาดการรวมกลุ่มเกษตรกร	จัดตั้งกลุ่มส่งเสริมอาชีพ	ทุกหมู่บ้าน	๑
ด้านการแปรรูปผลผลิตและ ผลิตภัณฑ์ ๑. ขายผลผลิตในรูปแบบสด	ความเสียหายของผลผลิต การเกษตรสูง	แปรรูปผลผลิตให้มีความ หลากหลาย	ทุกหมู่บ้าน	๑

๒.๒.๑ การจัดทำ TOWS Matrix

ตารางที่ ๓๓ แสดงการวิเคราะห์ตาราง TOWS Matrix

	จุดแข็ง (S)	จุดอ่อน (W)
	๑. พื้นที่เหมาะสมต่อการทำการเกษตรอยู่ในเขตชลประทาน S๑	๑. เกษตรกร - สูงวัย - ขาดความรู้ความเข้าใจในการพัฒนาอาชีพ และขาดความรู้ด้านการวางแผนการผลิตและการตลาด - ไม่ให้ความสำคัญต่อมาตรฐานสินค้าเกษตรปลอดภัย - กิจกรรมรายได้
	๒. มีเกษตรกรต้นแบบ และศูนย์เรียนรู้ในพื้นที่ S๒	๒. ต้นทุนการผลิตสูง
	๓. การคมนาคมขนส่งสะดวก S๓	๓. กลุ่มเกษตรกรทั่วไปไม่มีการรวมกลุ่มกันแต่มีการดำเนินกิจกรรมที่ไม่ต่อเนื่อง W๓
	๔. มีกลุ่มสถาบันเกษตรกร และวิสาหกิจชุมชนที่มีกิจกรรมหลากหลาย มีศูนย์ข้าวชุมชนที่สามารถผลิตเมล็ดพันธุ์ข้าวได้ S๔	๔. มีเงินทุนประกอบอาชีพไม่เพียงพอ และมีหนี้สินครัวเรือน
	๕. ผู้นำท้องถิ่นให้ความร่วมมือด้านการเกษตร S๕	
	๗. มีแหล่งท่องเที่ยวเชิงเกษตร	
	๘. มีโรงงานแปรรูปสินค้าเกษตร, มีสถานที่รับซื้อผลผลิตเกษตร(โรงสีข้าว)	
โอกาส (O)	SO : กลยุทธ์เชิงรุก (ใช้จุดแข็งเอาชนะโอกาส)	WO : กลยุทธ์เชิงแก้ไข (เอาชนะจุดอ่อนโดยใช้โอกาส)
๑. นโยบาย โครงการภาครัฐ และการสนับสนุนจากเอกชน O๑	๑. ส่งเสริมการผลิตให้เหมาะสมกับพื้นที่ (zoning) S๑O๑	๑. สนับสนุนการสร้างเกษตรกรรุ่นใหม่ (YSF) W๑O๑
๒. เกษตรกรสามารถมีโอกาสเข้าถึงสื่อ และข่าวสารทางเทคโนโลยี O๒	๒. ส่งเสริมถ่ายทอดเทคโนโลยี และนวัตกรรมการผลิตด้านการผลิต S๒O๒ S๓O๒ S๖O๒	๒. สร้างความเข้มแข็งให้กับเกษตรกรและกลุ่มเกษตรกร ให้มีการเชื่อมโยงเครือข่ายชุมชน W๑W๓O๑
๓. มีแหล่งเงินทุนดอกเบี้ยต่ำเพื่อการเกษตร	๓. ส่งเสริมการบริหารจัดการกลุ่มองค์กร สถาบันเกษตรกร และศูนย์ข้าวชุมชน S๔O๑	๓. สนับสนุนให้มีการทำแผนการผลิตสินค้า W๑W๒O๑
๔. กระแสนิยมท่องเที่ยวเชิงเกษตร	๔. ส่งเสริมให้มีศูนย์กลางการผลิตสินค้าและแหล่งรวบรวมสินค้าเพื่อการจำหน่าย S๑-S๗O๒O๕	๔. เพิ่มประสิทธิภาพการผลิตและแปรรูปสินค้าเกษตรให้ได้มาตรฐาน W๑O๑
๕. อยู่ใกล้แหล่งรับซื้อผลผลิตทางการเกษตร (ตลาดไท ตลาดเกษตรสุพรรณ)		
๖. กระแสรักสุขภาพ และความต้องการอาหารปลอดภัยเพิ่มขึ้น		
ภัยคุกคาม (T)	ST : ยุทธศาสตร์เชิงป้องกัน (ใช้จุดแข็งหลีกเลี่ยงอุปสรรค)	WT : ยุทธศาสตร์เชิงรับ (ลดจุดอ่อนหลีกเลี่ยงอุปสรรค)
๑. การแข่งขันของตลาดสินค้าเกษตรที่สูงขึ้น T๑	๑. ควบคุมคุณภาพสินค้าให้ได้มาตรฐาน S๑T๑-T๒	๑. สร้างการรับรู้เรื่องมาตรฐานสินค้า และความปลอดภัยของสุขภาพและสิ่งแวดล้อม W๑T๑T๒
๒. ราคาสินค้าเกษตรไม่คงที่ และต้นทุนการผลิตที่สูงขึ้น T๒	๒. เพิ่มประสิทธิภาพในการบริหารจัดการเพื่อสร้างความเข้มแข็งให้กับกลุ่มเกษตรกร S๔T๑T๕	๒. สร้างความเข้าใจให้เกษตรกรเห็นความสำคัญของการรวมกลุ่ม การวางแผนการผลิตและการตลาด W๑T๒
๓. การเคลื่อนย้ายแรงงานไปสู่ชุมชนเมือง ก่อให้เกิดค่าจ้างแรงงานสูง T๓	๓. พัฒนาเกษตรกรให้เป็น smart farmer และ smart farmer ต้นแบบ S๑T๓ S๑T๑	๓. สนับสนุนการเข้าถึงข้อมูลด้านการบริหารจัดการภัยธรรมชาติ (ระบบเตือนภัย) W๑T๔
๔. ภัยธรรมชาติ T๔	๔. บูรณาการร่วมกับหน่วยงานภาคีในการวางแผนการผลิต S๑T๑-T๒	
๕. ความไม่ต่อเนื่องของนโยบายเกษตร T๕	๕. พัฒนาระบบข้อมูลด้านภัยธรรมชาติ ภัยพิบัติ ให้ถูกต้องแม่นยำ S๑T๔	

กำหนดเป็นกลยุทธ์ ดังนี้

๑. กลยุทธ์เชิงรุก

๑. ส่งเสริมพัฒนานวัตกรรมทางการเกษตรอุตสาหกรรม
๒. ส่งเสริมพัฒนาคุณภาพผลผลิตทางการเกษตร
๓. ส่งเสริมการท่องเที่ยวเชิงวิถีเกษตร
๔. พัฒนาพื้นที่ให้เป็นศูนย์กลางการผลิตสินค้าและมีแหล่งรวบรวมสินค้าเพื่อการจำหน่าย

๒. กลยุทธ์เชิงแก้ไข

๑. สนับสนุนการสร้างทายาทเกษตรกร (YSF)

๒. เชื่อมโยงเครือข่ายชุมชน
  ๓. ยกระดับการจัดการองค์ความรู้ของชุมชน
  ๔. สนับสนุนการ ยกระดับการทำการเกษตรปลอดภัย
  ๕. สนับสนุนให้มีการทำแผนการผลิตสินค้า
๓. กลยุทธ์เชิงป้องกัน
๑. ควบคุมคุณภาพสินค้าให้ได้มาตรฐาน
  ๒. ส่งเสริมสร้างความเข้มแข็งให้กับกลุ่มเกษตรกร
  ๓. พัฒนาเกษตรกรให้เป็นเกษตรกรมืออาชีพ
  ๔. พัฒนาเกษตรกรมืออาชีพให้เป็นเกษตรกรต้นแบบ
  ๕. เตรียมป้องกันปัญหาด้านค่าจ้างแรงงานสูง
๔. กลยุทธ์เชิงรับ
๑. สนับสนุนการเข้าถึงระบบเตือนภัยชุมชน
  ๒. สร้างความเข้าใจเพื่อให้ชุมชนเห็นความสำคัญของการวางแผนการผลิต/การรวมกลุ่ม
  ๓. สร้างการรับรู้ในเรื่องความปลอดภัยของสุขภาพและสิ่งแวดล้อม

บทที่ ๓

ทิศทาง/แนวทางการพัฒนาการเกษตรระดับตำบล

แนวทางการพัฒนาการเกษตร ตำบลอนมะสังข์ ประกอบด้วย

๑. การจัดตั้งกลุ่มเกษตรกรแปลงใหญ่ข้าว ๑ กลุ่ม สมาชิก ๓๐ ราย พื้นที่ดำเนินการ ๓๐๐ ไร่
๒. การพัฒนาเกษตรกรจากกลุ่มเกษตรกรแปลงใหญ่ให้เป็นเกษตรกรมืออาชีพ จำนวน ๒๐ ราย
๓. การพัฒนาเกษตรกรมืออาชีพจากกลุ่มเกษตรกรแปลงใหญ่ให้เป็นเกษตรกรต้นแบบ จำนวน ๕ ราย
๔. การส่งเสริมและสนับสนุนให้มีการวางแผนการผลิตแบบรายบุคคลและรายกลุ่ม
๕. การพัฒนาคุณภาพสินค้าให้ได้มาตรฐานตรงกับความต้องการของตลาด
๖. การพัฒนาพื้นที่ให้เป็นศูนย์กลางการผลิตสินค้าและมีแหล่งรวบรวมสินค้าเพื่อการจำหน่าย
๗. การส่งเสริมให้เกษตรกรหรือกลุ่มเกษตรกรผลิตและใช้สารชีวภัณฑ์ป้องกันกำจัดศัตรูพืช
๘. การส่งเสริมให้เกษตรกรตระหนักถึงความสำคัญของการปรับปรุงบำรุงดิน การวิเคราะห์ดิน

และจากกรอบนโยบายที่รัฐบาลกำหนดแผนพัฒนาด้านการเกษตร ๒๐ ปีของกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ ที่เน้นการพัฒนาและนำองค์ความรู้/นวัตกรรม (Innovation) สมัยใหม่มาใช้เป็นเครื่องมือในการส่งเสริมและพัฒนา อาชีพด้านการเกษตรให้เจริญและมีความก้าวหน้ายิ่งขึ้น ในการนี้คณะทำงานพัฒนาการเกษตรระดับตำบล จึงได้ สรุปแนวทางพัฒนาตำบลโดยการพิจารณาจากศักยภาพของพื้นที่ในด้านต่างๆ ความเหมาะสมของที่ดิน และความ เหมาะสมของที่ดินที่มีต่อการปลูกพืชแต่ละชนิด (Zoning By Agri-map) ได้ ดังนี้

๑. ด้านเศรษฐกิจ จำนวน ๑ โครงการ วงเงินงบประมาณ ๑๐๐,๐๐๐ บาท ประกอบด้วย
  - ๑.๑ โครงการส่งเสริมการผลิตเมล็ดพันธุ์ข้าวด้วยหลักการปฏิบัติทางการเกษตรที่ดี
๒. ด้านการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม จำนวน ๒ โครงการ วงเงินงบประมาณ ๘๐,๐๐๐ บาท ประกอบด้วย
  - ๒.๑ โครงการปรับปรุงบำรุงดิน
  - ๒.๒ โครงการใช้ปุ๋ยตามค่าวิเคราะห์
๓. ด้านอื่นๆ จำนวน ๒ โครงการ วงเงินงบประมาณ ๑๐๐,๐๐๐ บาท ประกอบด้วย
  - ๓.๑ โครงการส่งเสริมการผลิตข้าวด้วยหลักการปฏิบัติทางการเกษตรที่ดี (GAP)
  - ๓.๒ โครงการส่งเสริมการผลิตมะม่วง ด้วยหลักการปฏิบัติทางการเกษตรที่ดี (GAP)โดยมีรายละเอียดจำแนกตามตารางที่แนบท้ายนี้

ตารางที่ ๓๔ ตารางสรุปโครงการและงบประมาณตามแผนพัฒนาการเกษตรระดับตำบล

ประเภท/ ด้าน	โครงการ	วัตถุประสงค์	เป้าหมาย	พื้นที่ดำเนินการ (ระบุหมู่บ้าน/ ตำบลเป้าหมาย)	วิธีดำเนินการ	ปริมาณงาน/งบประมาณ										ผู้รับผิดชอบ
						ปี ๒๕๖๑		ปี ๒๕๖๒		ปี ๒๕๖๓		ปี ๒๕๖๔		ปี ๒๕๖๕		
						งาน	งบม.	งาน	งบม.	งาน	งบม.	งาน	งบม.	งาน	งบม.	
๑.พัฒนาการผลิตสินค้า	๑. โครงการส่งเสริมผลิตเมล็ดพันธุ์ข้าวพันธุ์ดี	๑. เพื่อพัฒนาการผลิตเมล็ดพันธุ์ข้าวให้ได้คุณภาพ ๒. เพื่อให้กลุ่มเกษตรกรมีเมล็ดพันธุ์ข้าวที่ดีมีคุณภาพใช้เพียงพอต่อความต้องการของเกษตรกร	๕๐ คน/ปี	-ศบกด.ดอนมะสังข์/ -อบต.ดอนมะสังข์	๑.ประชุมชี้แจงรายละเอียดโครงการ ๒.จัดอบรมเกษตรกร ๓.ดำเนินงานตามโครงการ ๔. ติดตามและประเมินผลการดำเนินงานตามโครงการ	๕๐ คน	๑๐๐,๐๐๐	๕๐ คน	๑๐๐,๐๐๐	๕๐ คน	๑๐๐,๐๐๐	๕๐ คน	๑๐๐,๐๐๐	๕๐ คน	๑๐๐,๐๐๐	สนง.เกษตร อ.เมืองสุพรรณบุรี
	๒. โครงการส่งเสริมการผลิตข้าวให้ได้คุณภาพตามมาตรฐานสินค้าเกษตร (GAP)	เพื่อพัฒนาระบบการผลิตสินค้าเกษตรให้ปลอดภัยได้มาตรฐานตรงตามความต้องการของตลาดและผู้บริโภค	๕๐ คน/ปี	-ศบกด.ดอนมะสังข์/ -อบต.ดอนมะสังข์	๑.คัดเลือกพื้นที่และเกษตรกร ๒.ประชุมชี้แจงรายละเอียดโครงการ ๓.จัดอบรมเกษตรกร ๔.ดำเนินงานตามโครงการ ๕.ติดตามผลการดำเนินงานของเกษตรกร	๕๐ คน	๕๐,๐๐๐	๕๐ คน	๕๐,๐๐๐	๕๐ คน	๕๐,๐๐๐	๕๐ คน	๕๐,๐๐๐	๕๐ คน	๕๐,๐๐๐	สนง.เกษตร.เมืองสุพรรณบุรี
	๓. โครงการส่งเสริมการผลิตไม้ผลให้ได้คุณภาพตามมาตรฐานสินค้าเกษตร (GAP)	เพื่อพัฒนาระบบการผลิตสินค้าเกษตรให้ปลอดภัยได้มาตรฐานตรงตามความต้องการของตลาดและผู้บริโภค	๕๐ คน/ปี	-ศบกด.ดอนมะสังข์/ -อบต.ดอนมะสังข์	๑.คัดเลือกพื้นที่และเกษตรกร ๒.ประชุมชี้แจงรายละเอียดโครงการ ๓.จัดอบรมเกษตรกร ๔.ดำเนินงานตามโครงการ ๕.ติดตามผลการดำเนินงานของเกษตรกร	๕๐ คน	๕๐,๐๐๐	๕๐ คน	๕๐,๐๐๐	๕๐ คน	๕๐,๐๐๐	๕๐ คน	๕๐,๐๐๐	๕๐ คน	๕๐,๐๐๐	สนง.เกษตร.เมืองสุพรรณบุรี

ประเภท/ ด้าน	โครงการ	วัตถุประสงค์	เป้าหมาย	พื้นที่ดำเนินการ (ระบุหมู่บ้าน/ ตำบลเป้าหมาย)	วิธีดำเนินการ	ปริมาณงาน/งบประมาณ										ผู้รับผิดชอบ
						ปี ๒๕๖๑		ปี ๒๕๖๒		ปี ๒๕๖๓		ปี ๒๕๖๔		ปี ๒๕๖๕		
						งาน	งบม.	งาน	งบม.	งาน	งบม.	งาน	งบม.	งาน	งบม.	
๒.พัฒนา เกษตรกร / กลุ่ม/องค์กร	-															
๓.พัฒนา พื้นที่และ ทรัพยากร การเกษตร	๑. โครงการ ปรับปรุงบำรุงดิน	๑.เพื่อถ่ายทอด ความรู้ให้เกษตรกรมี ความรู้เรื่องการ ปรับปรุงบำรุงดิน ๒.การปรับปรุงบำรุง ดินด้วยปุ๋ยชีวภาพ ๓.ตรวจวิเคราะห์ค่า ดิน	๕๐ คน	-ศบกต.ดอนมะสังข์/ -อบต.ดอนมะสังข์	๑. ประชุมและรับ สมัครเกษตรกรเข้าร่วม โครงการ ๒. อบรมถ่ายทอด ความรู้ ตรวจ วิเคราะห์ค่าดิน ๓. ติดตามและ ประเมินผลการ ดำเนินงานตาม โครงการ	๕๐ คน	๕๐,๐๐๐	๕๐ คน	๕๐,๐๐๐	๕๐ คน	๕๐,๐๐๐	๕๐ คน	๕๐,๐๐๐	๕๐ คน	๕๐,๐๐๐	สนง.กษอ.เมือง สุพรรณบุรี
	๒. โครงการ ส่งเสริมลดการใช้ ปุ๋ยเคมีและ สารเคมี	เพื่อปรับปรุงพื้นที่ฟู ทรัพยากรดิน น้ำ และรักษา สิ่งแวดล้อม	๕๐ คน	-ศบกต.ดอนมะสังข์/ -อบต.ดอนมะสังข์	๑. ประชุมชี้แจง รายละเอียด โครงการ ๒. จัดอบรม เกษตรกร ๓. ดำเนินงานตาม โครงการ ๔. ติดตามผลการ ดำเนินงานของ เกษตรกร	๕๐ คน	๓๐,๐๐๐	๕๐ คน	๓๐,๐๐๐	๕๐ คน	๓๐,๐๐๐	๕๐ คน	๓๐,๐๐๐	๕๐ คน	๓๐,๐๐๐	สนง.กษอ.เมือง สุพรรณบุรี
	๓. โครงการ ส่งเสริมลดการใช้ ปุ๋ยเคมีตามค่า วิเคราะห์	เพื่อปรับปรุงพื้นที่ฟู ทรัพยากรดิน น้ำ และรักษา สิ่งแวดล้อม	๕๐ คน	-ศบกต.ดอนมะสังข์/ -อบต.ดอนมะสังข์	๑. ประชุมชี้แจง รายละเอียด โครงการ ๒. จัดอบรม เกษตรกร ๓. ดำเนินงานตาม โครงการ ๔. ติดตามผลการ ดำเนินงานของ เกษตรกร	๕๐ คน	๕๐,๐๐๐	๕๐ คน	๕๐,๐๐๐	๕๐ คน	๕๐,๐๐๐	๕๐ คน	๕๐,๐๐๐	๕๐ คน	๕๐,๐๐๐	สนง.กษอ.เมือง สุพรรณบุรี

ภาคผนวก

๑. ชื่อโครงการ โครงการส่งเสริมการผลิตเมล็ดพันธุ์ข้าวพันธุ์ดี

๒. ผู้รับผิดชอบโครงการ

๒.๑ ศูนย์บริการและถ่ายทอดเทคโนโลยีการเกษตรประจำตำบลดอนมะสังข์

๒.๒ สำนักงานเกษตรอำเภอเมืองสุพรรณบุรี

๓. หลักการและเหตุผล

เมล็ดพันธุ์เป็นปัจจัยพื้นฐานที่สำคัญในการผลิต และการพัฒนาของประเทศ การเพิ่มผลผลิตต่อพื้นที่โดยใช้เทคโนโลยีที่เหมาะสม เป็นสิ่งที่จำเป็นในสภาพปัจจุบันและอนาคต ในบรรดาเทคโนโลยีที่เหมาะสม เช่น การใช้พันธุ์พืชที่ดี เป็นวิธีการเพิ่มผลผลิตของเกษตรกร โดยเสียค่าใช้จ่ายน้อยที่สุด และเหมาะสมกับสภาพของเกษตรกรไทย ซึ่งส่วนใหญ่ยังมีข้อจำกัดในการลงทุน นอกจากนี้พันธุ์พืชที่ดียังมีส่วนให้คุณภาพของผลผลิตดีขึ้น ทำให้เกษตรกรจำหน่ายได้ราคาสูงขึ้นด้วย ดังนั้นการกระจายเมล็ดพันธุ์ที่ดี ได้จากการปรับปรุงพันธุ์ไปสู่เกษตรกรจึงมีความสำคัญเป็นอย่างยิ่ง

๔. วัตถุประสงค์

เพื่อพัฒนาการผลิตเมล็ดพันธุ์ข้าวให้ได้คุณภาพและเพื่อให้กลุ่มเกษตรกรมีเมล็ดพันธุ์ข้าวที่ดีมีคุณภาพใช้เพียงพอต่อความต้องการของเกษตรกร

๕. เป้าหมาย เกษตรกร หมู่ที่ ๑ - ๕ จำนวน ๕๐ ราย

๖. พื้นที่ดำเนินการ หมู่ที่ ๑ - ๕ ตำบลดอนมะสังข์ อำเภอเมืองสุพรรณบุรี จังหวัดสุพรรณบุรี

๗. ระยะเวลา ตุลาคม ๒๕๖๒ - กันยายน ๒๕๖๖

๘. แผนการดำเนินงาน

๘.๑ ประชุมชี้แจงวัตถุประสงค์ เป้าหมายของโครงการ

๘.๒ ทำทะเบียนผู้เข้าร่วมโครงการ

๘.๓ อบรมถ่ายทอดเทคโนโลยีให้แก่เกษตรกร

๘.๔ สนับสนุนปัจจัยการผลิต

๘.๕ สรุปผลการดำเนินงานโครงการ

๙. วิธีดำเนินงาน

๙.๑ ประชุมชี้แจงรายละเอียดโครงการ

๙.๒ จัดอบรมเกษตรกร

๙.๓ ดำเนินงานตามโครงการ

๙.๔ ติดตามผลการดำเนินงานของเกษตรกร

๑๐. งบประมาณ วัสดุ อุปกรณ์/แผนการใช้เงิน

แผน/กิจกรรม	ปริมาณ	งบประมาณต่อหน่วย (บาท)	งบประมาณปี (บาท)				
			๒๕๖๓	๒๕๖๔	๒๕๖๕	๒๕๖๖	รวม
โครงการส่งเสริมวิสาหกิจชุมชนการผลิตเมล็ดพันธุ์ข้าวคุณภาพ	เกษตรกรจำนวน ๕๐ ราย	๑๐๐,๐๐๐	๑๐๐,๐๐๐	๑๐๐,๐๐๐	๑๐๐,๐๐๐	๑๐๐,๐๐๐	๔๐๐,๐๐๐
รวม		๑๐๐,๐๐๐	๑๐๐,๐๐๐	๑๐๐,๐๐๐	๑๐๐,๐๐๐	๑๐๐,๐๐๐	๔๐๐,๐๐๐

- ค่าอาหาร อาหารว่างและเครื่องดื่มเกษตรกร ๕๐ รายๆ ละ ๑๕๐ บาท เป็นเงิน ๗,๕๐๐ บาท
  - ค่าป้ายไวนิล ภายในวงเงิน ๑,๐๐๐ บาท
  - ค่าวิทยากร ภายในวงเงิน ๒,๐๐๐ บาท
  - สนับสนุนปัจจัยการผลิต ภายในวงเงิน ๓๙,๕๐๐ บาท
  - กองทุนหมุนเวียน ๕๐,๐๐๐ บาท/ปี
- รวมทั้ง ๕ รายการเป็นเงิน ๑๐๐,๐๐๐ บาท

๑๑. ผลตอบแทนของโครงการ/กิจกรรม

๑๑.๑ ผลผลิตหรือผลตอบแทนโดยตรง (OUT PUT)

- เกษตรกรมีเมล็ดพันธุ์ข้าวคุณภาพดีไว้ในฤดูกาลผลิตต่อไป

๑๑.๒ ผลกระทบ/ผลผลิตหรือผลตอบแทนโดยทางอ้อม (OUT COMES)

- เกษตรกรมีกำไรเพิ่มขึ้น
- ลดต้นทุนการผลิต

๑. ชื่อโครงการ โครงการส่งเสริมการผลิตข้าวให้ได้คุณภาพตามมาตรฐานสินค้าเกษตร (GAP)

๒. ผู้รับผิดชอบโครงการ

๒.๑ ศูนย์บริการและถ่ายทอดเทคโนโลยีการเกษตรประจำตำบลดอนมะสังข์

๒.๒ สำนักงานเกษตรอำเภอเมืองสุพรรณบุรี

๓. หลักการและเหตุผล

ประเทศไทยเป็นผู้ผลิตสินค้าเกษตรที่สำคัญแห่งหนึ่งของโลก แต่ที่ผ่านมาผลผลิตไม่ปลอดภัยต่อผู้บริโภค มีสารเคมีตกค้าง มีศัตรูพืชและจุลินทรีย์ปนเปื้อน คุณภาพความปลอดภัยสินค้าเกษตรไม่เป็นไปตามมาตรฐานสากล เกษตรกรในฐานะผู้ผลิตยังไม่มีความรู้ทักษะความชำนาญในการผลิตที่มีการควบคุมและต้องปฏิบัติตามมาตรฐานระบบการผลิต จึงมีความจำเป็นที่จะต้องพัฒนาเกษตรกรให้สามารถผลิตสินค้าเกษตรให้ปลอดภัยได้มาตรฐาน

๒ วัตถุประสงค์

เพื่อพัฒนาระบบการผลิตสินค้าเกษตรให้ปลอดภัยได้มาตรฐานตรงตามความต้องการของตลาดและผู้บริโภค

๓ เป้าหมาย

เกษตรกร ๕๐ ราย

๔ พื้นที่ดำเนินการ

หมู่ที่ ๑ - ๕ ตำบลดอนมะสังข์ อำเภอเมืองสุพรรณบุรี จังหวัดสุพรรณบุรี

๕ ระยะเวลา

ตุลาคม ๒๕๖๒ - กันยายน ๒๕๖๖

๘. แผนการดำเนินงาน

๘.๑ คัดเลือกพื้นที่และเกษตรกรที่เข้าร่วมโครงการ

๘.๒ ประชุมชี้แจงวัตถุประสงค์ เป้าหมายของโครงการ

๘.๓ ทะเบียนผู้เข้าร่วมโครงการ

๘.๔ อบรมถ่ายทอดเทคโนโลยีให้แก่เกษตรกร

๘.๕ ประเมินแปลงเกษตรกรเบื้องต้น ตามแบบฟอร์มการประเมินแปลงเบื้องต้น

๘.๖ สรุปผลการดำเนินงาน และส่งใบสมัครเพื่อขอการรับรองตามระบบมาตรฐาน (GAP)

๘.๗ สรุปผลการดำเนินงานโครงการ

๙. วิธีดำเนินงาน

๙.๑ คัดเลือกพื้นที่และเกษตรกร

๙.๒ ประชุมชี้แจงรายละเอียดโครงการ

๙.๓ จัดอบรมเกษตรกร

๙.๔ ดำเนินงานตามโครงการ

๙.๕ ติดตามผลการดำเนินงานของเกษตรกร

๑๐. งบประมาณ วัสดุ อุปกรณ์/แผนการใช้เงิน

แผน/กิจกรรม	ปริมาณ	งบประมาณต่อหน่วย (บาท)	งบประมาณปี (บาท)				
			๒๕๖๓	๒๕๖๔	๒๕๖๕	๒๕๖๖	รวม
โครงการส่งเสริมการผลิตข้าวให้ได้คุณภาพตามมาตรฐานสินค้าเกษตร (GAP)	เกษตรกร ๕๐ ราย	๕๐,๐๐๐	๕๐,๐๐๐	๕๐,๐๐๐	๕๐,๐๐๐	๕๐,๐๐๐	๒๐๐,๐๐๐
รวม		๕๐,๐๐๐	๕๐,๐๐๐	๕๐,๐๐๐	๕๐,๐๐๐	๕๐,๐๐๐	๒๐๐,๐๐๐

- ค่าอาหาร อาหารว่างและเครื่องดื่มเกษตรกร ๕๐ รายๆ ละ ๑๕๐ บาท เป็นเงิน ๗,๕๐๐ บาท -
- ค่าป้ายไวนิล ภายในวงเงิน ๑,๐๐๐ บาท
- ค่าวิทยากร ภายในวงเงิน ๒,๐๐๐ บาท
- สนับสนุนปัจจัยการผลิต ภายในวงเงิน ๓๙,๕๐๐ บาท
- รวมทั้ง ๔ รายการเป็นเงิน ๕๐,๐๐๐ บาท

๑๑. ผลตอบแทนของโครงการ/กิจกรรม

๑๑.๑ ผลผลิตหรือผลตอบแทนโดยตรง (OUT PUT)

- เกษตรกรผลิตสินค้าเกษตรปลอดภัยได้รับการรับรองมาตรฐาน GAP

๑๑.๒ ผลกระทบ/ผลผลิตหรือผลตอบแทนโดยทางอ้อม (OUT COMES)

- เกษตรกรมีกำไรเพิ่มขึ้น

๑. ชื่อโครงการ โครงการส่งเสริมการไม่ผลให้ได้คุณภาพตามมาตรฐานสินค้าเกษตร (GAP)

๒. ผู้รับผิดชอบโครงการ

๒.๑ ศูนย์บริการและถ่ายทอดเทคโนโลยีการเกษตรประจำตำบลดอนมะสังข์

๒.๒ สำนักงานเกษตรอำเภอเมืองสุพรรณบุรี

๓. หลักการและเหตุผล

ประเทศไทยเป็นผู้ผลิตสินค้าเกษตรที่สำคัญแห่งหนึ่งของโลก แต่ที่ผ่านมาผลผลิตไม่ปลอดภัยต่อผู้บริโภค มีสารเคมีตกค้าง มีศัตรูพืชและจุลินทรีย์ปนเปื้อน คุณภาพความปลอดภัยสินค้าเกษตรไม่เป็นไปตามมาตรฐานสากล เกษตรกรในฐานะผู้ผลิตยังไม่มีความรู้ทักษะความชำนาญในการผลิตที่มีการควบคุมและต้องปฏิบัติตามมาตรฐานระบบการผลิต จึงมีความจำเป็นที่จะต้องพัฒนาเกษตรกรให้สามารถผลิตสินค้าเกษตรให้ปลอดภัยได้มาตรฐาน

๔. วัตถุประสงค์

เพื่อพัฒนาระบบการผลิตสินค้าเกษตรให้ปลอดภัยได้มาตรฐานตรงตามความต้องการของตลาดและผู้บริโภค

๕. เป้าหมาย

เกษตรกร ๕๐ ราย

๖. พื้นที่ดำเนินการ

หมู่ที่ ๑ - ๕ ตำบลดอนมะสังข์ อำเภอเมืองสุพรรณบุรี จังหวัดสุพรรณบุรี

๗. ระยะเวลา

ตุลาคม ๒๕๖๒ - กันยายน ๒๕๖๖

๘. แผนการดำเนินงาน

๘.๑ คัดเลือกพื้นที่และเกษตรกรที่เข้าร่วมโครงการ

๘.๒ ประชุมชี้แจงวัตถุประสงค์ เป้าหมายของโครงการ

๘.๓ ทะเบียนผู้เข้าร่วมโครงการ

๘.๔ อบรมถ่ายทอดเทคโนโลยีให้แก่เกษตรกร

๘.๕ ประเมินแปลงเกษตรกรเบื้องต้น ตามแบบฟอร์มการประเมินแปลงเบื้องต้น

๘.๖ สรุปผลการดำเนินงาน และส่งใบสมัครเพื่อขอการรับรองตามระบบมาตรฐาน (GAP)

๘.๗ สรุปผลการดำเนินงานโครงการ

๙. วิธีดำเนินงาน

๙.๑ คัดเลือกพื้นที่และเกษตรกร

๙.๒ ประชุมชี้แจงรายละเอียดโครงการ

๙.๓ จัดอบรมเกษตรกร

๙.๔ ดำเนินงานตามโครงการ

๙.๕ ติดตามผลการดำเนินงานของเกษตรกร

๑๐. งบประมาณ วัสดุ อุปกรณ์/แผนการใช้เงิน

แผน/กิจกรรม	ปริมาณ	งบประมาณ ต่อหน่วย (บาท)	งบประมาณปี (บาท)				
			๒๕๖๓	๒๕๖๔	๒๕๖๕	๒๕๖๖	รวม
โครงการ ส่งเสริมการผลิต ไม้ผลให้ได้ คุณภาพตาม มาตรฐานสินค้า เกษตร (GAP)	เกษตรกร ๕๐ ราย	๕๐,๐๐๐	๕๐,๐๐๐	๕๐,๐๐๐	๕๐,๐๐๐	๕๐,๐๐๐	๒๐๐,๐๐๐
รวม		๕๐,๐๐๐	๕๐,๐๐๐	๕๐,๐๐๐	๕๐,๐๐๐	๕๐,๐๐๐	๒๐๐,๐๐๐

- ค่าอาหาร อาหารว่างและเครื่องดื่มเกษตรกร ๕๐ รายๆ ละ ๑๕๐ บาท เป็นเงิน ๗,๕๐๐ บาท -
  - ค่าป้ายไวนิล ภายในวงเงิน ๑,๐๐๐ บาท
  - ค่าวิทยากร ภายในวงเงิน ๒,๐๐๐ บาท
  - สนับสนุนปัจจัยการผลิต ภายในวงเงิน ๓๙,๕๐๐ บาท
- รวมทั้ง ๔ รายการเป็นเงิน ๕๐,๐๐๐ บาท

๑๑. ผลตอบแทนของโครงการ/กิจกรรม

๑๑.๑ ผลผลิตหรือผลตอบแทนโดยตรง (OUT PUT)

- เกษตรกรผลิตสินค้าเกษตรปลอดภัยได้รับการรับรองมาตรฐาน GAP

๑๑.๒ ผลกระทบ/ผลผลิตหรือผลตอบแทนโดยทางอ้อม (OUT COMES)

- เกษตรกรมีกำไรเพิ่มขึ้น

๑. ชื่อโครงการ โครงการปรับปรุงบำรุงดิน

๒. ผู้รับผิดชอบโครงการ

๒.๑ ศูนย์บริการและถ่ายทอดเทคโนโลยีการเกษตรประจำตำบลดอนมะสังข์

๒.๒ สำนักงานเกษตรอำเภอเมืองสุพรรณบุรี

๓. หลักการและเหตุผล

การใช้ประโยชน์ที่ดินเพื่อการเกษตรกรรมจำเป็นต้องมีการปรับปรุงบำรุงดินอย่างต่อเนื่อง ภูมิวิธี และเหมาะสมตามลักษณะและสมบัติของดิน ในดินที่มีข้อจำกัด เช่น ดินเค็ม ดินเปรี้ยวจัด และดินดาน จำเป็นต้องมีการจัดการเฉพาะเพื่อแก้ไขข้อจำกัดในดินนั้นก่อน แต่สำหรับดินทั่วไปการปรับปรุงบำรุงดินเพื่อให้เหมาะสมสำหรับพืชที่ต้องการปลูกและสภาพพื้นที่ปลูก ควรเริ่มต้นด้วยการตรวจสอบสมบัติของดินและการวิเคราะห์ดิน ทั้งนี้ ผลการตรวจสอบและการวิเคราะห์ดินดังกล่าวจะนำไปสู่วิธีการหรือแนวทางการปรับปรุงบำรุงดินที่เหมาะสม โครงการนี้จึงมีเป้าหมายเพื่อถ่ายทอดความรู้ให้เกษตรกร ที่ไม่มีพื้นฐานเกี่ยวกับการปรับปรุงบำรุงดิน สามารถรู้วิธีแก้ปัญหาการใช้ที่ดิน และการอนุรักษ์ดินได้

๔. วัตถุประสงค์ของโครงการ

๔.๑ เพื่อถ่ายทอดความรู้ให้เกษตรกรมีความรู้เรื่องการปรับปรุงบำรุงดิน

๔.๒ การปรับปรุงบำรุงดินด้วยปุ๋ยชีวภาพ

๔.๓ ตรวจวิเคราะห์ค่าดิน

๕. เป้าหมาย

เกษตรกร จำนวน ๕๐ ราย

๖. วิธีดำเนินการ

อบรมถ่ายทอดความรู้ ตรวจวิเคราะห์ค่าดิน

๗. พื้นที่ดำเนินการ

หมู่ที่ ๑ - ๕ ตำบลดอนมะสังข์ อำเภอเมืองสุพรรณบุรี จังหวัดสุพรรณบุรี

๘. ระยะเวลาในการดำเนินงาน

ตุลาคม ๒๕๖๒ – กันยายน ๒๕๖๖

๙. งบประมาณ ๕๐,๐๐๐ บาท

๑๐. หน่วยงานที่รับผิดชอบโครงการ

๑๐.๑ สำนักงานเกษตรอำเภอเมืองสุพรรณบุรี

๑๑. ผลที่คาดว่าจะได้รับ

๑๑.๑ เกษตรกรรู้วิธีแก้ปัญหาการใช้ที่ดิน และการอนุรักษ์ดิน

๑๑.๒ เพื่อช่วยให้ดินมีความอุดมสมบูรณ์ และช่วยเพิ่มความเป็นประโยชน์ของธาตุอาหารพืช

๑. ชื่อโครงการ โครงการส่งเสริมลดการใช้ปุ๋ยเคมีและสารเคมี

๒. ผู้รับผิดชอบโครงการ

๒.๑ ศูนย์บริการและถ่ายทอดเทคโนโลยีการเกษตรประจำตำบลดอนมะสังข์

๒.๒ สำนักงานเกษตรอำเภอเมืองสุพรรณบุรี

๓. หลักการและเหตุผล

ในปัจจุบันเกษตรกรใช้ปุ๋ยเคมีและสารเคมีเกินความจำเป็น ทำให้คุณสมบัติทางกายภาพของดินเสียไป ขาดความอุดมสมบูรณ์ และสิ่งแวดล้อมเสียหาย ต้นทุนการผลิตสูง จึงจำเป็นต้องใช้ปุ๋ยอินทรีย์ชีวภาพบางส่วนทดแทนปุ๋ยเคมี ผลิตสารชีวภัณฑ์ สมุนไพรป้องกันกำจัดศัตรูพืช โดยวิธีผสมผสาน ช่วยลดต้นทุนการผลิตไปสู่การทำเกษตรแบบยั่งยืน

๔. วัตถุประสงค์

เพื่อปรับปรุงฟื้นฟูทรัพยากรดิน น้ำ และรักษาสีเขียว

๕. เป้าหมาย เกษตรกร ๕๐ ราย

๖. พื้นที่ดำเนินการ

หมู่ที่ ๑ - ๕ ตำบลดอนมะสังข์ อำเภอเมืองสุพรรณบุรี จังหวัดสุพรรณบุรี

๗. ระยะเวลา

ตุลาคม ๒๕๖๒ - กันยายน ๒๕๖๖

๘. แผนการดำเนินงาน

๘.๑ ประชุมชี้แจงวัตถุประสงค์ เป้าหมายของโครงการ

๘.๒ ทำทะเบียนผู้เข้าร่วมโครงการ

๘.๓ อบรมถ่ายทอดเทคโนโลยีให้แก่เกษตรกร

๘.๔ สนับสนุนปัจจัยการผลิต

๘.๕ สรุปผลการดำเนินงานโครงการ

๙. วิธีดำเนินงาน

๙.๑ ประชุมชี้แจงรายละเอียดโครงการ

๙.๒ จัดอบรมเกษตรกร

๙.๓ ดำเนินงานตามโครงการ

๙.๔ ติดตามผลการดำเนินงานของเกษตรกร

๑๐. งบประมาณ วัสดุ อุปกรณ์/แผนการใช้เงิน

แผน/ กิจกรรม	ปริมาณ	งบประมาณ ต่อหน่วย (บาท)	งบประมาณปี (บาท)				
			๒๕๖๓	๒๕๖๔	๒๕๖๕	๒๕๖๖	รวม
โครงการ ส่งเสริมลด การใช้ปุ๋ยเคมี และสารเคมี	เกษตรกร ๕๐ ราย	๓๐,๐๐๐	๓๐,๐๐๐	๓๐,๐๐๐	๓๐,๐๐๐	๓๐,๐๐๐	๑๒๐,๐๐๐
รวม		๓๐,๐๐๐	๓๐,๐๐๐	๓๐,๐๐๐	๓๐,๐๐๐	๓๐,๐๐๐	๑๒๐,๐๐๐

- ค่าอาหาร อาหารว่างและเครื่องดื่มเกษตรกร ๖๐ รายๆ ละ ๑๕๐ บาท เป็นเงิน ๙,๐๐๐ บาท
  - ค่าป้ายไวนิล ภายในวงเงิน ๑,๐๐๐ บาท
  - ค่าวิทยากร ภายในวงเงิน ๒,๐๐๐ บาท
  - สนับสนุนปัจจัยการผลิต ภายในวงเงิน ๘,๐๐๐ บาท
  - กองทุนหมุนเวียน ๑๐,๐๐๐ บาท/ปี
- รวมทั้ง ๕ รายการเป็นเงิน ๓๐,๐๐๐ บาท

๑๑. ผลตอบแทนของโครงการ/กิจกรรม

๑๑.๑ ผลผลิตหรือผลตอบแทนโดยตรง (OUT PUT)

- เกษตรกรสามารถลดต้นทุนด้านการใช้ปุ๋ยเคมีและสารเคมี ทั้งนี้ช่วยปรับปรุงฟื้นฟูทรัพยากรและสิ่งแวดล้อม

๑๑.๒ ผลกระทบ/ผลผลิตหรือผลตอบแทนโดยทางอ้อม (OUT COMES)

- เกษตรกรมีกำไรเพิ่มขึ้น
- เกษตรกรสุขภาพดีขึ้น

๑. ชื่อโครงการ โครงการส่งเสริมลดการใช้ปุ๋ยเคมีตามคำวิเคราะห์

๒. ผู้รับผิดชอบโครงการ

๒.๑ ศูนย์บริการและถ่ายทอดเทคโนโลยีการเกษตรประจำตำบลดอนมะสังข์

๒.๒ สำนักงานเกษตรอำเภอเมืองสุพรรณบุรี

๓. หลักการและเหตุผล

ในปัจจุบันเกษตรกรใช้ปุ๋ยเคมีและสารเคมีเกินความจำเป็น ทำให้คุณสมบัติทางกายภาพของดินเสียไป ขาดความอุดมสมบูรณ์ และสิ่งแวดล้อมเสียหาย ต้นทุนการผลิตสูง จึงจำเป็นต้องใช้ปุ๋ยอินทรีย์ชีวภาพบางส่วนทดแทนปุ๋ยเคมี ผลิตสารชีวภัณฑ์ สมุนไพรป้องกันกำจัดศัตรูพืช โดยวิธีผสมผสาน ช่วยลดต้นทุนการผลิตไปสู่การทำเกษตรแบบยั่งยืน

๔. วัตถุประสงค์

เพื่อปรับปรุงฟื้นฟูทรัพยากรดิน น้ำ และรักษาสีแวดล้อม

๕. เป้าหมาย เกษตรกร ๕๐ ราย

๖. พื้นที่ดำเนินการ

หมู่ที่ ๑ - ๕ ตำบลดอนมะสังข์ อำเภอเมืองสุพรรณบุรี จังหวัดสุพรรณบุรี

๗. ระยะเวลา

ตุลาคม ๒๕๖๒ - กันยายน ๒๕๖๖

๘. แผนการดำเนินงาน

๘.๑ ประชุมชี้แจงวัตถุประสงค์ เป้าหมายของโครงการ

๘.๒ ทำทะเบียนผู้เข้าร่วมโครงการ

๘.๓ อบรมถ่ายทอดเทคโนโลยีให้แก่เกษตรกร

๘.๔ สนับสนุนปัจจัยการผลิต

๘.๕ สรุปผลการดำเนินงานโครงการ

๙. วิธีดำเนินงาน

๙.๑ ประชุมชี้แจงรายละเอียดโครงการ

๙.๒ จัดอบรมเกษตรกร

๙.๓ ดำเนินงานตามโครงการ

๙.๔ ติดตามผลการดำเนินงานของเกษตรกร

๑๐. งบประมาณ วัสดุ อุปกรณ์/แผนการใช้เงิน

แผน/กิจกรรม	ปริมาณ	งบประมาณ ต่อหน่วย (บาท)	งบประมาณปี (บาท)				
			๒๕๖๓	๒๕๖๔	๒๕๖๕	๒๕๖๖	รวม
โครงการส่งเสริม ลดการใช้ปุ๋ยเคมี และสารเคมี	เกษตรกร ๕๐ ราย	๕๐,๐๐๐	๕๐,๐๐๐	๕๐,๐๐๐	๕๐,๐๐๐	๕๐,๐๐๐	๒๐๐,๐๐๐
รวม		๕๐,๐๐๐	๕๐,๐๐๐	๕๐,๐๐๐	๕๐,๐๐๐	๕๐,๐๐๐	๒๒๐,๐๐๐

- ค่าอาหาร อาหารว่างและเครื่องดื่มเกษตรกร ๑๐๐ รายๆ ละ ๑๕๐ บาท เป็นเงิน ๑๕,๐๐๐ บาท -
ค่าป้ายไวนิล ภายในวงเงิน ๑,๐๐๐ บาท

- ค่าวิทยากร ภายในวงเงิน ๒,๐๐๐ บาท
  - สนับสนุนปัจจัยการผลิต ภายในวงเงิน ๒๒,๐๐๐ บาท
  - กองทุนหมุนเวียน ๑๐,๐๐๐ บาท/ปี
- รวมทั้ง ๕ รายการเป็นเงิน ๕๐,๐๐๐ บาท

๑๑. ผลตอบแทนของโครงการ/กิจกรรม

๑๑.๑ ผลผลิตหรือผลตอบแทนโดยตรง (OUT PUT)

- เกษตรกรสามารถลดต้นทุนด้านการใช้ปุ๋ยเคมีและสารเคมี ทั้งนี้ช่วยปรับปรุงฟื้นฟูทรัพยากรและสิ่งแวดล้อม

๑๑.๒ ผลกระทบ/ผลผลิตหรือผลตอบแทนโดยทางอ้อม (OUT COMES)

- เกษตรกรมีกำไรเพิ่มขึ้น
- เกษตรกรสุขภาพดีขึ้น